

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**EBE ADAYLARININ BİREYSEL DEĞERLERİ İLE
GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

GONCA KÖSE

EBELİK ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi FİLİZ OKUMUŞ

İSTANBUL - 2019

TEŞEKKÜR

Araştırmanın planlanmasında, yürütülmesinde ve her aşamasında beni yönlendiren danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Filiz OKUMUŞ'a, tez aşamasında desteğini esirgemeyen Öznur Tosun'a ve bu zorlu süreçte maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, yaşamım boyunca her zaman yanımda olan, sevgi ve sıcaklıklarını hissettiğim canım aileme, her zaman destekçim olan müstakbel eşim Burhan Çetinkaya'ya, bu tez sürecini beraber aştığımız sevgili arkadaşlarım Nilay Șener ve Selin Demirtaş'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
KISALTMALAR ve SİMGELER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
1. ÖZET.....	1
2. ABSTRACT.....	2
3. GİRİŞ VE AMAÇ	3
4. GENEL BİLGİLER.....	7
4.1. Bireysel Değerler.....	7
4.2. Girişimcilik Kavramı.....	14
4.2.1. Girişimcilik Çeşitleri	14
4.2.1.1 Sosyal Girişimcilik	14
4.2.1.2. Ticari Girişimcilik	15
4.2.1.3. Kadın Girişimciliği	16
4.2.2. Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi.....	17
4.2.2.1. Bireysel Risk Alma Davranışı	17
4.2.2.2. İçsel Kontrol	18
4.2.2.3. Başarma İhtiyacı	19
4.2.2.4. Yenilikçilik	19
4.2.2.5. Belirsizliğe Tolerans	21
4.2.2.6. Bağımsızlık İhtiyacı - Özerklik	21
4.2.3. Girişimcilik Kişiliğinin Oluşumunu Etkileyen Sosyodemografik Faktörler	22

4.2.3.1. Ailenin Etkisi	22
4.2.3.2. Eğitimin Etkisi	23
4.2.3.3. Çevre ve Kültürün Etkisi	24
4.3. Ebe Adaylarının Değerleri ve Girişimcilik Eğilimleri	25
5. METOD VE MATERYAL.....	27
5.1. Araştırmanın Amacı ve Tipi.....	27
5.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman.....	27
5.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	27
5.3.1. Örneklem Seçim Kriterleri	27
5.4. Araştırmanın Soruları.....	28
5.5. Veri Toplama Aşaması.....	28
5.6. Veri Toplama Araçları.....	28
5.6.1. Tanımlayıcı Bilgi Formu	28
5.6.2. Değerler Ölçeği	29
5.6.3. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği.....	30
5.7. Verilerin Değerlendirilmesi.....	31
5.7.1. Araştırmanın Değerlendirilmesinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler	31
5.8. Araştırmanın Sınırlılıkları	32
5.9. Araştırmanın Etik Yönü	32
6. BULGULAR.....	33
6.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Ait Bulgular	34
6.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular.....	41
6.3. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Düzeylerine Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular	58
6.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puan Ortalamaları ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	69

7. TARTIŞMA	72
7.1. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	73
7.2. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	78
7.3. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	80
7.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puanlar ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	83
8. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	85
9. KAYNAKÇA	88
10. EKLER	109
11. ETİK KURUL ONAYI	121
12. ÖZGEÇMİŞ	125

KISALTMALAR ve SİMGELER LİSTESİ

DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
TÜSİAD	Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
ICM	Uluslararası Ebeler Konfederasyonu
SPSS	Statistical Package for Social Sciences for Windows
AHB	Amerikan Hemşireler Birliği
UHB	Uluslararası Hemşireler Birliği

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Schwartz'ın Modelindeki 10 Değer ve Tanımı.....	9
Tablo 5.6.2.1. Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları.....	30
Tablo 5.6.3.1. Girişimcilik Ölçeği Değerleme Kriterleri.....	31
Tablo 6.1.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri.....	35
Tablo 6.1.2.Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Özellikler.....	37
Tablo 6.1.3. Ebe Adaylarının Kişisel Özellikleri.....	39
Tablo 6.1.4. Ebe Adaylarının Okuduğu Bölüme İlişkin Özellikleri.....	40
Tablo 6.2.1. Ebe Adaylarının Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları.....	42
Tablo 6.2.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması.....	43
Tablo 6.2.3. Ebe Adaylarının Bir İşte Çalışma Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması	44
Tablo 6.2.4. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması	49
Tablo 6.2.5. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması	50
Tablo 6.2.6. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Tanıtıcı Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması.....	51
Tablo 6.2.7. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Aktivitelerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması	52
Tablo 6.2.8. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Okudukları Bölüme İlişkin Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması	57

Tablo 6.2.9. Ebe Adaylarının Mezuniyet Sonrası Düşüncelerine İlişkin Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması.....	59
Tablo 6.2.10. Ebe Adaylarının Girişimcilikle İlgili Ders Almalarına İlişkin Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması.....	61
Tablo 6.3.1. Ebe Adaylarının Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği Puanları.....	62
Tablo 6.3.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	63
Tablo 6.3.3. Ebe Adaylarının Bir İşte Çalışma Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	65
Tablo 6.3.4. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	66
Tablo 6.3.5. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	67
Tablo 6.3.6. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	68
Tablo 6.3.7. Ebe Adaylarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Aktivitelerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	69
Tablo 6.3.8. Ebe Adaylarının Bölümlerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	70
Tablo 6.3.9. Ebe Adaylarının Mezuniyet Sonrası Düşüncelerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	71
Tablo 6.3.10. Ebe Adaylarının Girişimcilikle İlgili Ders Almalarına İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	70

Tablo 6.4.1. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Sınıflandırılan Ebe Adaylarının Değerler Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....73

Tablo 6.4.2 .Ebelik öğrencilerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutları ile Girişimcilik Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki (N=876).....74

1. ÖZET

EBE ADAYLARININ BİREYSEL DEĞERLERİ İLE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Araştırma; ebe adaylarının bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi karşılaştırmak amacıyla tanımlayıcı araştırma olarak yapılmıştır. Araştırma, İstanbul'da yer alan iki vakıf ve iki kamu üniversitesinde, Kasım 2017 - Mayıs 2018 tarihleri arasında çalışmada yer almaya gönüllü öğrenciler arasında gerçekleşmiştir (N= 876). Öğrencilere; 33 sorudan oluşan Tanımlayıcı Bilgi Formu, “Değerler Ölçeği” ve ‘Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği’ uygulanmıştır. Değerler Ölçeği, ‘Maddi Dürüstlük’, ‘Doğru Sözlülük’ ve ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt boyutlarını içermektedir. Araştırmada yer alan birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin diğer sınıflara göre “Değerler Ölçeği” toplam puan ve ‘Doğru Sözlülük’ ve ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt ölçeği puan ortalamalarının yüksek olduğu saptandı. Ebelik bölümünü bırakmak isteyen öğrencilerin Değerler Ölçeği ‘Doğru Sözlülük’ alt ölçeği puan ortalamalarının düşük ve sınıflar arası farkın anlamlı olduğu tespit edildi. Ebelik öğrencilerinin okuduğu sınıfların ve girişimcilik dersi alma durumu değişkeninin girişimcilik düzeylerini de etkilediği saptandı. Çok yüksek düzeyde girişimci öğrencilerin birinci sınıfta okuyan öğrencilerden oluştuğu belirlendi. “Değerler ölçeği” ve “Girişimcilik Ölçeği” arasında ise zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki saptandı. Sonuç olarak; ebelik mesleğinin gelişmesinde; bireysel, etik ve mesleki değerlerinin artması ve gelecekteki yerinin belirlenmesinde girişimcilik alanında yapılan çalışmalar belirleyici olacaktır. Bu doğrultuda ebelik öğrencilerinin birinci sınıftan başlayarak değerler ve girişimcilik içeren müfredata ihtiyaç duyduğu kanaati oluşmuştur.

Anahtar sözcükler: Ebe, birey, değer, eğilim, girişimcilik.

2. ABSTRACT

THE CORRELATION BETWEEN THE INDIVIDUALISTIC VALUES AND ENTREPRENEURIAL TENDENCIES OF MIDWIFERY CANDIDATES

This descriptive study aimed to determine the correlation between the individualistic values and entrepreneurship tendencies of midwifery candidates. The study was carried out between November 2017 and May 2018 at four universities, two public and two private, in Istanbul. The number of student volunteers was 876. A pilot test was conducted first and some amendments were made in accordance with feedback. The students completed an introductory information form comprising 33 questions, the Values Scale (Çoşkun and Yıldırım, 2009), and the Entrepreneurship Scale for University Students (Ercan and Sümbül, 2009). The Values Scale included the subscales of “Financial Integrity,” “Truthfulness,” and “Fairness-Respect and Helpfulness.” The Entrepreneurship Scale was scored as very low, low, moderate, high, and very high. The total scores on the Values Scale were higher than the Values Scale mean score in Çoşkun and Yıldırım’s study (2009); 82.6% of the scores were high (50.3% were high, 32.3% were very high) on the Entrepreneurship Scale for University Students. The students who were raised in villages with a trust-based style had high scores on financial integrity subscale of the Values Scale. Also, first grade students had higher subscale and total scores than other grades. The study found that age, grade, taking entrepreneurship classes, and participating in seminars and panels related to entrepreneurship affected the entrepreneurship levels of the students. A weak positive correlation was found between the Values Scale and the Entrepreneurship Scale. In conclusion, entrepreneurship classes for midwifery students will affect the development of their professional values.

Keywords: Midwife, individual, tendency, entrepreneurship.

3. GİRİŞ VE AMAÇ

Yüzyıllardır insanlar daha güvenli bir çevrede daha az emek sarf ederek konforlu ve rahat yaşamaya ihtiyaç duyarlar. İnsanlığın bu ihtiyacı onları yeni şeyler aramaya yönlendirmiş ve bunu da ‘girişimcilik’ olarak tanımlamışlardır. Elbette bu ihtiyaç bireysel farklılıklar göstermekte ve ihtiyacın süresi ve sıklığı da bireylere göre değişmektedir. Bireysel değerlerdeki bu farklılıkların girişimcilik süreci ile ilişkisi bizim çalışmamızın da temelini oluşturmaktadır.

Geçtiğimiz yüzyıla kadar girişimcilik bireylerin kendi sermayeleri ile kendi işlerini kurmaları olarak algılanmaktaydı. Son yıllarda küreselleşme, teknolojinin ilerlemesi ve ekonomik faaliyetlerin dönüşümü girişimciliğin ilerlemesini ve farklı boyutlar almasını sağlamıştır. Değişen bu koşullar sonucu girişimci insan tipi meydana gelmiş, bireylere ve topluma fayda sağlamak için yeni bir şeylerin kurulması veya geliştirilmesi amaçlanmıştır (1, 2).

Girişimciliğin ve girişimcinin tanımına bakıldığında literatürde çok geniş kapsamlı olduğu gözlenmiştir. Girişimcilik merkezlerinde girişimcilik, yenilikçi ürünler ve hizmetler ortaya koyup, topluma yarar sağlama olarak görülmektedir. Bu bağlamda yenilikçi anlayışının gelişmesinde ve yerleşmesinde teşvik edici tutum ve uygulamaların hepsi girişimciliği etkileyecektir. Yenilikçi anlayışın dışında ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik, kişilik özellikleri ve demografik unsurların birleşmesi, aynı zamanda bireylerdeki yüksek girişimcilik ruhunun varlığı da girişimciliğe etkendir (3, 4, 5).

Bireyleri girişimci yapan özellikleri nicel ve nitel olarak ölçmek mümkündür. Antoncic (2009) ve Chye Koh (1996) nicel araştırmalarda; başarıya ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizlik toleransı, özgüven, yenilikçilik ve duygusal zeka gibi ortak bireysel özellikleri araştırırken (6, 7). Gemlik ve Kıracı (2013), Akçakanat ve diğ. (2014), Solmaz ve ark. (2014) ve Akman ve ark. (2015) ise araştırmalarda ise girişimci bireylerin bağımsız hareket etme eğilimi, sabır, hırs/ dayanıklılık özelliği, işlerine tutkuyla bağlı olmak gibi nitel özelliklerinden bahsetmiştir (8, 9, 10, 11).

Birçok sağlık sorunu problemleri çözmek için yeni çözüm yöntemlerini ve multidisipliner çalışmayı gerektirmektedir. Bu anlamda girişimcilik ilkeleri yeni fikirlerin geliştirilmesi ve sağlık problemlerinin çözümünde sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Sağlık sistemindeki sorunları çözmeye konusunda boşluğu dolduran önemli çalışanlar hemşireler olmuştur ve girişimcilik hemşirelik rolleri arasında girmiştir (12, 13, 14).

Her bireyin yaşamın ilk yıllarında oluşan, aile ve çevrenin etkisiyle birlikte hayatına, davranışlarına ve tutumlarına yön veren değerleri mevcuttur. Bu değerler bireysel, kültürel, mesleki ve toplumsal değerlerdir. Sağlık sistemindeki sorunları çözmeye konusunda boşlukları dolduran diğer meslek mensupları da ebelerdir. Ebeler bahsedilen tüm bu değer gruplarını barındıran meslek gruplarıdır. Ebelik uygulamaları, doğum ve doğum sonrası korkuları gideren, gebelik ve doğumun fizyolojik gerçekliklerine dayandırılan, kültürel değerleri barındıran mesleki ve bireysel değerlere dayanır. Bu değerler mesleğe özgü etik kodları şekillendirir. Ebeler için gebelik, doğum ve yeni doğan değer yüklü deneyimlerdir. Bu nedenle tüm bu olaylara bütüncül ve hümanist bir şekilde yaklaşılır. Ebelik rollerinin mesleki değerlerine göre planlanması ve uygulanması için kendine özgü etik kodlarının bulunması oldukça önemlidir (15, 16, 17). Ebelerin profesyonel değerleri; üniversitede aldıkları eğitimle, uygulama alanlarındaki gözlemleriyle, toplumun ve hizmet verdiği yerin değerleriyle birleşerek gelişir. Weston (2012), yaptığı çalışmada, ebelik öğrencilerine anlatılan değerleri konu alan öykülerin anlatılmasının öğrenciler üzerinde olumlu etkileri olduğunu gözlemiştir (18)

Dünyadaki hızlı büyümeyle birlikte birçok ülkenin kalkınma politikaları girişimsel örgütleri düzenleyip, üniversite eğitimlerini revize etmeye yönelmiştir. Bu gelişmelerin sonucunda ülkemizdeki üniversitelerde de öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin artırılmasına teşvik edici çalışmalar başlatılmıştır (6, 19, 20). Bundan yola çıkarak, ortak bir girişimcilik dilinin olmasının bireyselleşmeyi artıracaklarını, kariyer seçiminde daha etkin öğrencilerin yetişmesine olanak sağlayacağını söylemiştir. Fafaliou (2012), bugün artık üniversitelerin tüm bölümlerinde yetişen öğrencilerin girişimci özellikler taşımaları beklenmektedir (21). Üniversite öğrenimine başlayan her öğrenciye bir potansiyel girişimci olarak

bakmak, öğrencilerin potansiyellerinin farkına varabilecekleri şekilde donatmak, yaratıcılıklarını güçlendirmek büyük önem arz etmektedir. Girişimcilik eğilimi, klişe ve dogmatik yargıların ötesinde araştırma yapan, sorgulayan ve tartışan insanların olmasıyla var olmaktadır (22, 23, 24). Üniversitelerde girişimcilik konusunda verilen tüm eğitimler üniversite öğrencileri ve mezunlarının iş arayan bir kitle oluşturması yerine iş kurabilen bir kitleye dönüşmelerini sağlanacaktır (25, 26).

Girişimcilik belki de tek başına değerlendirilebilecek bir kavram değildir. Girişimciliğin ve girişimcilik niyetinin anlaşılabilmesi için, bireyi girişimci olması konusunda motive eden faktörleri incelemek gerekmektedir. Bireyin girişimciliğinden söz ederken 'bireysel değerlerin' de etkisi yadsınamaz. Ülkelerin popülasyonun; değerler haritası ve girişimcilik motivasyonları ülkenin gelecek planında bile yer alır. Gelişmekte olan ve nüfusunun önemli bir parçasını oluşturan gençlerin, girişimcilik eğilimlerinin hangi yönde olduğunun bilinmesi ülkenin kalkınmasında büyük rol oynayacaktır (27, 28).

Değerlerin genel olarak tanımına baktığımızda; bir amaç, obje ya da ilke hakkındaki tutumlar olduğu söylenmektedir. Yaşamda var olan bireysel değerler, birey veya toplum için önemli olan şeyleri ifade ederken aynı zamanda bireyin bir kimlik sahibi olmasını sağlar. Böylelikle her birey kişisel, sosyal, toplumsal, kültürel ve mesleki değerlerin doğrultusunda benliğini oluşturur. Tüm bu değerler birbiriyle etkileşim içinde ve toplumun sosyo-kültürel öğelerine anlam yükleyen ölçütlerdir (29, 30, 31).

Girişimci kişilik özellikleri ve ebelik aktivitelerinin iyi uygulanabilirliği için gerekli olan özelliklere bakıldığında ortak bireysel özelliklerle karşılaşılmaktadır. Ebelik uygulamalarının iyi uyarlandığı ülkelerin gelişmişliği daha iyidir. Tüm bu beklentilerin karşılanmasında ebelik eğitimi sırasında öğrencilere profesyonellikte önemli olan karar verme, iletişim becerisi, problem çözme, kendini tanıma, motivasyon, liderlik, kontrol odağı ve kendi kendine öğrenme becerisi vb bilgilerin verilmesi önemlidir. Literatür incelendiğinde girişimcilik eğitiminin bireysel değerlere olan etkisine ve girişimcilik eğilimine olan etkilerinin ayrı ayrı incelendiği gözlenmiştir. Ancak bireysel değerler ve girişimcilik eğilimlerinin ortak özelliklerinin karşılaştırıldığı çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle

yüksek girişimcilik eğilimlerine sahip bireylerin taşıdığı ortak bireysel değerlerin olabileceğinin düşünülmesi, başka bir deyişle girişimci bireylerin hangi değerlere sahip kişilerden oluştuğunun belirlenmesi, bu çalışmanın yapılma amacını oluşturmuş ve ebe adaylarında yapılan ilk çalışma özelliğini taşımaktadır.

4. GENEL BİLGİLER

4.1. Bireysel Değerler

Değerler tanımı yapılırken, değerlerle en çok bağlantısı olan kavramlar; inanç, amaç ve eğilimlerdir. Toplumda birçok değerlere göre algılanır ve diğer faktörlere göre karşılaştırılır. Bireyler yaşadıkları toplumun değerlerini içselleştirerek, bunları yaşamında muhakeme seçimlerinde seçenek olarak kullanılır. Bireysel değerler; ahlaksal, dinsel, örf ve adetlerin etkisinde kalarak ortaya çıkar. Fakat bu değerler, normlar içerisinde somutlaşır ve normlar aracılığıyla etkinlik kazanır. Değerler yaşamın daha kolay yorumlanmasına rehberlik ederler. Böylece bireyler, yaşama karşı bir bakış açısı geliştirmiş olur. Ayrıca değerler bireyleri yaşamlarında güdüleyen amaçların temsilcileridir (32, 33,34).

Değer kavramını oluşturan yapının çok boyutlu olması, değer kavramının direk yapılmasını zorlaştırmaktadır. Literatürde, değer kavramı ile eş anlamlı olarak yaşam biçimi kavramlarının da kullanıldığı görülmektedir (35). Değerler bir çeşit inanç olup, bireylerin duygu, düşünce, amaç ve ahlaki ilkelerini yansıtır. Bireylerin iyiyle kötüyü, doğru ve yanlış, hoş giden ve gitmeyen, haklı ve haksız, ahlâkî ve ahlâkî olmayanı ayırt etmeyi sağlamaktadır (36, 37).

Bireysel değerler sosyal ortamda gelişir. Bu nedenle sosyal sistemin ya da kültürün ürünüdür. Birey, doğduktan ölene kadar ailesinin, dostlarının ve hayatındaki değerli bireylerin ve hayatındaki önemli değişikliklerin deneyime dayalı öğrenmenin, eğitim, öğretim, meslek hayatı ve toplumun içindeki olay akışları sayesinde değerlerini geliştirir. Diğer bir ifade ile bireyin değer sistemleri erken yaşlardan başlayarak, sosyal ve kültürel asimilasyon yoluyla onun bilişsel ve zihinsel yapısının parçası haline gelir. Bireysel ve örgütsel değerlerin karşılıklı uyumuna içselleştirme denir. İçselleştirme bireyin değerlerinin örgütsel değerlerle uyum içinde olması ve örgütsel değerlerin bireyin tavır ve davranışlarında etkili olmasıdır. Bu nedenle bireylerin değerleri, içselleştirilmiş birer normdur (38, 39).

Değerlerin önceliği ve sonralığı bireylere göre değişkenlik gösterir. Bazı bireyler için saygı birinci değer iken bazıları için sevgi daha önemlidir. Toplumda değerlerin önemli işlevleri mevcuttur. Sosyal hayatı biçimlendirir ve şekillendirirler. İşlev bakımından sosyal yapıyı bu derece etkileyebilen değerlerin

yapısı bozulmadan yeni nesillere programlı bir şekilde aktarılması gerekmektedir. Bu nedenle değerler eğitimi önemli bir kavramdır (40).

Hofstede'e (1980) göre değerler, birey ve toplumların özelliklerini ortaya koyar. Bireylerin sergilediği davranışlardan hem kendisi hem de içinde yaşadığı toplum etkilenir. Bireyin zihinsel sistematığı ve yaşadığı durum bilinirse, davranışları da tahmin edilebilir. Günümüzde, bireyden beklenen bilgi toplumuna uyum sağlamasıdır. Bu anlamda değerler üç alanda özetlenebilir: Geleneksel değerler; bireylerin toplumsal yapıda var olmasına yardımcı olan, toplum tarafından bireylere sunulan örf, adet ve geleneklerdir. Geleneksel değerlere baktığımızda ahlaki tutarlılık, saygı, dostluk ve güven gibi değerleri içerir (41, 42, 43).

Evrensel değerler; başka bireylerin yaşamına saygıyı temel alan ve yaşamın bu yönde şekillendirilmesini içeren, bilgiye, gerçeğe ve eleştirel düşünceye önem veren bireylerin değerleridir. Hedonistik değerler ise bireyselliğin ön planda olduğu değerlerdir. Bu değerlere sahip bireyler yaşamın evrenine kendilerini koymakta ve bunun doğrultusunda haz aldıkları takdirde olguları benimsemektedirler (41, 43, 44).

Özen (1996), değerlerin aslında inançların özel bir hali olduğunu söylemiştir. Bu inançların değerlere sunduğu kalıplar nedeniyle belirli bir davranış biçimi kazandırdığını ifade etmiştir. Dolayısıyla değerler, davranış biçimleri şeklinde bireyler tarafından kabullenilmiş kavramlardır. Bireylerin yaşamlarında ulaşmak istedikleri amaçları ile değerleri arasında da bir ilişki mevcuttur. Ulaşılmak istenen amaçlara, değerler yön vermektedir. Bunun doğrultusunda da bireyler belirledikleri amaçlara ulaşmak için uygun davranış sergilenmektedir. Bir bakıma birey davranışları ile amaçlarını, yani değerlerini gerçekleştirmeye çalışmaktadır (45, 46).

Bireysel değerler yaşamın ilk yıllarında biçimlenmeye başlar ve yıllar içinde edinilen deneyimlerle birlikte gelişmeye devam eder. Değerler için kişilik eğilimleri ve kültürel yapının etkisinde, uzun sürede kazanılan ve yavaş ilerleyen sistemlerdir diyebiliriz (47, 48). Bireyler yaşamları boyunca kazandıkları değerlere, kimi zaman uygun olarak davranış biçimi göstermeyebilirler. Bu noktada hafıza yeniden değerlendirme sürecine girer ve değerlerini gözden geçirir. İnsanın var olmasının temel gereksinimi olan değerler bu anlamda her koşulda

karşımıza çıkmaktadır. Değer kavramının soyut olması nedeniyle, farklı şekillerde açıklanmış ve sınıflandırılmıştır (49, 50).

Değerler kültürden arındırılmış olarak düşünülemez. Değerler kültürel bilginin üzerine kurulur ve bireylerin seçimlerini yansıtır. Değerler zaman aşımına uğrayabilir ya da bir sonraki nesillere aktarılırlar. Bu tamamen bireylerin değerleri içselleştirmesiyle alakalıdır. Bireyler değerleri ne kadar benimser ve hayatlarına yansıtırlarsa o kadar aktarılması uzun sürer. Sosyal onay bu anlamda önemlidir. Onaylanan davranışlar ölçüt haline getirilerek rol model alınır. Yaşamın en temel parçalarından birisi kültürel değerlerdir. Bu değerler çevreden, dinden, tecrübelerden, gruplardan ve geçmişten etkilenerek şekillenir (51, 52, 53).

Rokeach her insanın değer ve değerler sistemine sahip olduğunu söylemiştir. Değerler sisteminin hiyerarşik bir yapıda olduğunu, bireysel ve toplumsal değişmelerin etkisiyle yeni değerlerin bu hiyerarşik yapıda yer alabileceğini savunmaktadır. Rokeach değerler sistemini amaçsal ve araçsal değerler olarak ikiye ayırmıştır. Amaçsal değerlerin bireysel kısmında 5 ana boyut vardır. Bu boyutlar; başarı, bireysellik, evrensellik, sükûnet ve olumlu olma değerleridir. Rokeach değerler üzerine yapmış olduğu çalışma değerlerindeki farklılıkların sebeplerini, demografik etkenlere bağlamıştır (54, 55).

Schwartz (1992; 1994) 41 ülkede yapmış olduğu araştırmada on değer ortaya koymuştur. Bunları aşağıdaki gibi tanımlamıştır (56, 57):

Tablo 4.1.1. Schwartz'ın Modelindeki 10 Değer ve Tanımı

Değerler

Güç(Power): Sosyal statü ve saygınlık, insanlar ve kaynaklar üzerinde hakimiyet ya da kontrol

Başarı(Achievement): Sosyal standartlara göre yeterlik göstererek kişisel başarı elde etme

Hazcılık(Hedonism): Kişisel doyum ya da memnuniyet

Uyarılm(Stimulation): Heyecan, yenilik ve yaşama meydan okuma

Özyönelim(Self-direction): Bağımsız düşünme ve hareket etmei üretme, araştırma

Evrenselcilik(Universalism): Anlama, saygı duyma, hoşgörü, tüm insanların ve doğanın korunması

İyilikseverlik(Benevolence): Sık sık görüştüğü kişilerin çıkarını koruma ve geliştirme

Geleneksellik (Tradition): Geleneksel kültür ve dinin kişiy empoze ettiği

düşünce, geleneklere saygı, bağlılık ve kabul etme

Uyma(Conformity): Başkalarını rahatsız edecek, onlara zarar verecek ya da sosyal beklenti ve normları zedeleyecek hareketlerin, eğilimlerin ve duyguların kontrol edilmesi

---

Güvenlik (Security): Toplumun, ilişkilerin ve kendinin güvenliği, uyumu ve istikrarı

Kaynak: *Bilsyk ve Schwartz, 1994*

Bireysel değerleri etkisi altına alan önemli bir yapı da etik değerlerdir. Etik, bireylerin davranışlarını düzenleyen değerler sistemidir (58). Etik hem günlük yaşantımızda hem de mesleki hayatta alınan kararlar ve gösterdiğimiz gerekçeleri gözden geçirip yapmamız gerekenler hakkında aydınlatır. Etik ahlakla ilgili insan davranışlarının neden ve gerekçeleri hakkındaki değerlendirmelerden oluşmaktadır (59, 60).

Etik, bütün sağlık profesyonellerinde olması gereken bir unsurdur. Etik kelimesi Yunanca “ethos” sözcüğünden gelir. Ahlak ve moral kelimeleriyle ortak anlamdadır (61).

Etik davranış; insanın doğasında olan saygınlık, dürüstlük, mahremiyet, zarar vermeme, yasaya ve kanunlara uygun olarak hareket etme, bireysel riskleri önleme ve doğru yaşama ile bağlantılıdır (62). Etik bilimi insana ve topluma hizmet sunarken bilgi paylaşımıyla birlikte, insan hayatına saygı duyma ve yaşamın her alanın doğru ile yanlışı ayırt etmede, düzgün davranmayı öğretir (63).

Etik kodlar sağlık, eğitim, tıp, hemşirelik, ebelik gibi birçok uygulama alanına var olmaktadır. Ebelik mesleğinin profesyonel bir meslek olabilmesi için kuvvetli etik değerlere ve davranışlara ihtiyacı vardır. Etik kodlar profesyonel standartlar olarak belirtilmektedir (64, 65).

Ebelik mesleğinin gelişmesi, olgunlaşması ve çağdaş bir meslek olması için meslek etiği her daim devrede olmalıdır (66). Meslek etik kodları; mesleğin ideallerinin toplum ve meslek elemanları arasında paylaşılmasını, meslekteki etik davranışlara rehberlik sağlanmasını, davranışları disipline etmeyi ve davranış standartlarının geliştirilmesini sağlamaktır (63). Ebelerin mesleki statülerinin yükselmesi, ebeler arasındaki etik ikilem süreçleri aşamasındaki güçlüklerin giderilmesi, ahlak boyutunun kuvvetlendirilmesi, ebelik bakım ve süreçlerinin

kolaylaştırılması açısından ebelik kodlarının iyi bilinmesi önem arz etmektedir. Etik kod adalet, iyilik, saygı ve zararsızlık ilkeleri üzerine temelli olması gerekmektedir (66, 67). Ayrıca etik kodların iyi bilinmesi, etik algısını geliştirme, alınan kararlarda yanılma payının azalması, ekip performansının artırılmasını sağlayacaktır (68).

Ahlakı bakımdan iyi/kötü ya da doğru/yanlış olarak değerleri inceleyen etik tüm meslek gruplarında yer almaktadır. Son yıllarda sağlık profesyonelleri için önem kazanmıştır. Sağlık bakım sisteminde önemli yere sahip olan hemşireler, rol ve sorumlulukları gereği etik ikilemlerle sıklıkla karşılaşmaktadırlar (59, 69, 70). Etik ikilem, iki ya da daha fazla seçenek arasında kalındığında, hangisinin iyi olduğuna karar verme sürecinde yaşanan durumdur (71). Etik ikilemde doğru karar alınabilmesi için, etik duyarlılığın gelişmiş olması gerekmektedir (72). Goethals and arkadaşları (2010) hemşirelerin etik ikilem süreçlerini incelemiş ve bu sürecin kişisel ve durumsal faktörlerden etkilendiğini gözlemiştir (73).

Sağlık bakımındaki etik ikilemler hasta bakım ve profesyonel eylemlerin arasında yaşanır. Etik ikilemlere bağlı olarak gelişen strese “moral distress” adı verilir. Sağlık bakım profesyonelleri yasal olarak doğru, ahlaksal olarak yanlış bir durumla karşılaştığında moral distress yaşamaktadır (74).

Yaşamın ilk yıllarında kazanılmaya başlanılan değerler, meslek hayatı başladığında profesyonel değerlerini biçimlendirir. Karar vermeyi yönlendiren değerler, mesleki hayatta daha fazla önem kazanır. Mesleki kararlar verirken bireyler kendi değerlerinin farkında olarak hareket etmelidir. Mesleğe ilişkin amaç ve eylemlerin farkında olmalı, tutarlı davranmalı ve belli standartlara uymalıdır. Mesleki değerler, meslek mensuplarının bir arada olmasını ve güçlenmesini sağlayan ortak değerlerdir. Bunlar mesleğe dair etik kodlar ve mesleki tecrübelerle şekillenirler. Bireysel ve mesleki değerler birbiri ile çelişmiyorsa, bireyler mesleklerini icra ederken açmaza düşmezler ve başarılı şekilde mesleklerini sürdürürler (75, 76).

Profesyonel değerler, kökenini mesleki etik değerlerden almaktadırlar (77) Hemşirelik etiği ile ilgili çalışmalar sonucunda yedi temel değer; estetik, özveri,

eşitlik, özgürlük, insan onuru, adalet ve hakikat belirtilmektedir (19, 78). Profesyonel değerler, kişisel değerlerin yansıması ile oluşmaktadır. Bireyler mezuniyet sonrası mesleki deneyimlerinin artmasıyla, kişisel değerlerini karşılaştıkları yeni durumlara uyarlayarak profesyonel değer algılarını geliştirebilmekte ve şekillendirebilmektedirler (79).

Literatürde hemşirelerin profesyonel değerlerini inceleyen sınırlı çalışma bulunmaktadır. Acaroğlu (2014) ve Orak ve Alpar (2012) tarafından yapılan çalışmalarda, hemşire ve öğrenci hemşirenin profesyonel değer algılarının yüksek olduğu ve her iki grubun benzer profesyonel değerlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (75, 80). Kantek ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmalarda öğrenci hemşirelerin profesyonel değer algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir (76) Cinsiyet, yaş, eğitim, deneyim, uzmanlık alanı ve kültüre göre profesyonel değerlerin değiştiği bilinmektedir (81, 82).

Mesleki değerlere baktığımızda, bu değerler bir takım standartlar sağlayan, soyut etik kodlar olarak yer alırlar. Bu değerler ise sağlık çalışanlarının temel kaynağı olup, hastalarla, meslektaşlarıyla ve toplumla etkileşim içinde olmalarını sağlar. Uygulama, karar alma ve etik sorunları çözmelerine yardımcı olur (83). Etik ikilem yaşandığında devreye girer ve yol gösterir. Amerikan Hemşireler Birliği (AHB) ve Uluslararası Hemşireler Birliği (UHB) profesyonel hemşirelik değerlerini yararlılık, alturizm (özgecilik), estetik, eşitlik, özgürlük, insan onuru, adalet, doğruluk olmak üzere yedi temel değer olarak belirlemişlerdir (84, 85). Sağlık profesyonelleri için mesleki değerler ortak bir ideoloji oluşturma, mesleki uygulamalara anlam yükleme ve öğrencileri ortak bir kültürde toplamayı sağlar. Mesleki değerlerin kazandırılmasında üniversite eğitim süreci önemli bir alan oluşturur. Mezun olduktan sonra okulda kazandıkları değerlerle mesleki sosyalleşme sırasında gelişim devam eder (75).

Bir mesleğin profesyonelleşmesi için onun toplum tarafından saygı görmesi gereklidir. Ebelik hem eski çağlardan bu yana kabul ve saygı gören bir meslek olmuştur. Ebelik uygulamaları, zaman, güven, farkındalık ve alçak gönüllülük anahtar olarak görülerek doğum ve sonrası korkuları dengeleyen, gebelik ve

doğumun fizyolojik gerçekliklerine dayandırılan, kadın ve bebekleri etkileyen, kültürel değerlerle çevrili mesleki ve kişisel değerlere dayanır. Etik kodları biçimlendiren değerlerin, bireylerin tavır ve davranışlarını etkilediği bilinmektedir. Değerler; bireye ait olan seçimler olarak tanımlanırken, mesleki değerler meslek üyeleri tarafından önemli olan niteliklerdir (80, 86).

Varolan en eski mesleklerden biri ebeliktir. Ebeliğin her daim ahlaki kuralları mevcuttur. Mesleğe dair etik kodları şekillendiren değerlerin, tutum ve davranışları etkilediği ileri sürülmektedir. Ebelerin kadın sağlığı, doğum öncesi, doğum, doğum anı ve sonrası bakımda ve yeni doğana yönelik uygulamalarda rolleri vardır. Özellikle “21. Yüzyılda Herkes İçin Sağlık Hedeflerinden “Yaşama Sağlıklı Başlanması Hedefinin gerçekleşmesinde önemli görevi üstlenen profesyoneller ebelerdir. Bu rollerin mesleki değerlere göre uygulanması hümanist bakım uygulamalarına katkı sağlayacaktır. Bu nedenle ebeliğin kendine ait etik kodları ve profesyonel değerlerinin olması kaçınılmazdır. Profesyonel ebelik değerlerinin kazanılması ebelik eğitimi ile başlar (87). Ülkemizde çoğu zaman meslek seçimi bireyin istek ve yeteneklerinin dışında, seçtiği mesleği tanımadan olmaktadır. Türkiye’de yapılan çalışmalarda öğrencilerin ebelik mesleğini seçerken “kolay iş bulma”, “üniversiteye girme”, “açıkta kalmamak” gibi kaygılarla hareket ettikleri belirlenmiştir. Ebelik mesleğinin ilerlemesi, statüsünün yükselmesi için mesleği seçen kişilerin bireysel ilgi, istek ve yeteneklerini göz önünde bulundurmaları, mesleği iyi tanımaları, kabullenmeleri ve sevmeleri gerekmektedir (88). Yılmaz ve ark. (2014), ebelerin %69’u mesleğini severek yaptığını ve ebelerin %59,1’i mesleklerinin, kişilik özelliklerine uygun olduğunu düşündüklerini belirtilmiştir (89). Yücel ve ark. (2018), çalışmasında ebelik öğrencileri bölümü kendi isteği ile, iş bulma kolaylığı ve ebeliği kendine uygun bulmaları nedeniyle tercih etmişlerdir. Profesyonel değer algıları yüksektir ve sınıf düzeyi, ebelik eğitiminden sonraki mesleki düşünce, herhangi bir sağlık kurumunda uygulamaya çıkma, doğumhane ve aile sağlığı merkezinde uygulamaya çıkma durumları ebelik bölümü öğrencilerinin profesyonel değer algılarını yükselten faktörlerdir (87).

4.2. Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik kavramı, İngilizce ‘ entrepreneurship’ sözcüğü ile ifade edilen ve Türkçede ‘ üstlenmek’ anlamına gelen bir fiildir. Bununla beraber, girişimciliğin ve girişimcinin ilk olarak tanımı 1755 yılında Fransızca bir kelime olan ve ‘ bir şey yapmak’ anlamına gelen ‘entreprenre’ kelimesinden türemiştir. İlk olarak Fransız Richard Cantillon tarafından kullanılmış ve ardından Frank Knight ile de Amerikan literatürüne girmiştir. Ancak Richard Cantillon tarafından yapılan tanımı geniş kabul görmüştür. Cantillon’a göre girişimci; kar elde etmek amacıyla işi organize eden ve işin risklerini üstlenen, kendi kendine güveni tam bir şekilde hareket eden bireyler olarak tanımlamıştır. Girişimci bireyi, girişimci yapan şey rasyonel bir kararla risk alarak yeni bir girişime girmesidir (17, 90, 91). Cantillon 1755 yılında basılan “Essai sur la nature du commerce en general” adlı eserinde, girişimcinin risk alma özelliğinden bahsetmektedir (92).

Girişimcilik algısı, literatürde birçok kişi tarafından değişik boyutları vurgulanarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Girişimcilikle ilgili yapılan çoğu tanımlamada ortak olan şey girişimciliğin çeşitli fırsatları değerlendirmek üzerine kurulu olmasıdır. İktisatçılar tarafından girişimci, üretimi meydana getiren ve önceki farklılık katmayı sağlayan bireyi ifade ederken; psikoloji açısından girişimci birey elde etmek, başarı sağlamak ve otoriteye sahip olmak ihtiyacında olan ve bununla motive olan birey anlamına gelir. Girişimci kişiliğe sahip birçok kişi farkındalık yaratılmamış durumları bile fırsatlara çevirebilecek güce sahiptir. İnsanın bütün faaliyetlerinin arkasındaki enerji girişimci kişiliğe bağlıdır (93, 94, 95).

4.2.1. Girişimcilik Çeşitleri

4.2.1.1 Sosyal Girişimcilik

Girişimcilik üst bir kavramdır. Ticari ve sosyal girişimcilik bu kavramın çeşitleridir. Sosyal girişimcilik kavramı ilk kez 1953 yılında Bowen tarafından yayınlanan ‘ Girişimcilerin Sosyal Sorumlulukları’ adlı kitapta yer almıştır. Bu kitapta yazar, girişimcilerin toplumun değerleriyle örtüşen sosyal sorumluluk aktiviteleriyle ilgilenmeleri gerektiğini ileri sürmüştür. Sosyal girişimcilik

kavramı yeni bir kavram olmasına rağmen, hemşirelik mesleğinin kurucusu Florence Nightingale'in yaptığı faaliyetler ilk sosyal girişimcilik faaliyetleri olarak kabul edilir (96). Saifan (2012) sosyal girişimciyi, girişimciden ayıran dört temel unsurdan bahsetmiştir (97). Bu unsurlar; misyon odaklılık, girişimci davranma, girişim odaklı örgütlerde yer almak ve finansal olarak bağımsız örgütlerde yer almaktır. Sosyal girişimciler bir toplulukta yaşayan insanların refah ve mutluluğunu artırarak sosyal değeri artırmayı hedeflerler. Bunu yaparken girişimci ilkeleri kullanırlar (17, 98). Sosyal girişimcilikte kar bir amaç değildir. Sosyal amaçlar doğrultusunda yenilik yaratarak sosyal dönüşümü sağlamak hedeflenir. Sosyal girişimlerde kar elde edilse bile bu kar yeniden toplumun yararına sunulmaktadır (99). Sosyal girişimci davranışı oluşturan özellikler bireye ve çevreye özgü olmak üzere iki temel alanda incelenebilir (95).

Sosyal girişimcilikte, balık vermek değil, balık tutmayı öğretmek anlayışı mevcuttur. Bu böylece toplum için daha geniş etkileri olacak çözümler sunmaya çalışılarak sürdürülebilirlik hedeflenir. Ülkemizde çok sayıda sosyal girişim toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlamaya çalışmaktadır. Özellikle insani yardım hareketleri Türkiye'nin uluslararası düzeyde çalışmalar yapan sosyal girişim örnekleridir (100, 101).

4.2.1.2. Ticari Girişimcilik

Girişimciliğin diğer bir çeşidi de ticari girişimciliktir. Barendsen ve Gardner'a (2004) göre, ticari girişimci, geçmişinde ticari işlere girişip deneyim kazanmış, girişimci bir aile yapısına sahip, bağımsız işler yapmaya yönelimli olan kişidir (102). Ticari girişimcilerin odak noktası ekonomik yatırımlardır. Daha çok amaç, kişisel çıkarlar ve kara ulaşmaktır. Sosyal girişimcilik ve ticari girişimcilik türlerinde fırsatları değerlendirme ve girişim yaratma ilk hedeflerdir (103). Bu girişimcilik dalında, girişimcilerin öncelikle kendi fikirlerine, yeteneklerine, uzmanlıklarına ve bilgilerine dayanarak hayallerini gerçekleştirmek için sermayesiz olarak harekete geçtikleri görülür. Ticari girişimciler, yeni ihtiyaçlara yönelme eğilimindedirler ve sermaye sahipleri adına risk alırlar. Ticari girişimcilerden işletme yaratmaları beklenirken sosyal girişimcilerden değişim yaratmaları beklenir. Sosyal girişimcilerin temel amaçları kar takibi yapmaktan

daha çok sosyal farklılık oluşturmak ve hitap ettikleri grubunu gelişimini sağlamaktır. Sosyal girişimciler, kar amaçlı faaliyetlere katılmalarına rağmen karı, amaçlarına ulaşmaları için gerekli olan bir faktör olarak düşünürler. Ticari girişimcilerdeki amacın altında yatan en önemli faktör kardır (101, 104).

4.2.1.3. Kadın Girişimciliği

Geçmişteki girişimcilik tanımlarına bakıldığında sadece erkeklere özgü bir alan olarak değerlendirildiği ama günümüzde bu tanımlara kadınların da dahil edildiği görülmektedir. Dünyada kadın girişimci sayısının erkeklerden daha az olmasında olmasın da cinsiyet faktörünün temel neden olduğunu ifade edilmiştir (105, 106). Kadın girişimciler tarih boyunca farklı coğrafyalarda, farklı kültürlerde birbirinden farklı özelliklere sahip olması nedeniyle çeşitli alanlarda olmak üzere iş hayatında hep var olmuştur (107).

Girişimcilikle ilgili literatüre bakıldığında, girişimciliğin farklı boyutlar açısında incelendiği gözlenmektedir. Bu boyutlar arasında cinsiyet faktörü de yer almaktadır. Kadın girişimciler geçen yüzyılda üretim sektörü hariç, özellikle hizmet sektöründe erkek girişimcilere benzer başarılar yakalamışlardır. Girişimci kadınların toplumda var olması, erkeklerin hüküm sürdüğü geleneksel bakış açısının ve rollerin değiştirilmesi açısından oldukça önem arz etmektedir.. Kadının kamuda daha fazla var olması, toplumsal yapıyı güçlendirici önemli bir unsurdur (95, 98). Yirik ve Yıldırım (2014) 'ın yaptığı çalışmada kadın girişimcilerin bireysel değerlerinin, risk ve belirsizlik algıları üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu görülmüştür. Bu algılar girişimcilik eğilimiyle doğrudan ilişkilidir (108).

Kadınların girişimci olmasının altında yatan ve itici güç olarak sayılabilecek negatif faktörler bulunmaktadır. Aynı şekilde çekici güç olarak sayılan pozitif faktörler kadınların girişimci olmasına katkı sağlar. Negatif faktörler; aile gelirlinin yetersiz olması, aileyi geçindiren bireylerden birinin vefatı, boşanma ya da ailenin özel durumları, işçi olarak zor koşullarda çalışmak, kadınların erkeklerden daha az ücret alması, meslek ayrımı, iş alanında kıdem alma aşamasındaki engellemeler gibi nedenlerdir. Kadınları girişimciliğe çeken pozitif faktörler; yaşam standartlarını artırma isteği, başarı, otonomi sağlama, otokontrol,

hırs, sosyallik, farklı çalışma alanlarına duyulan ilgi, çalışma koşullarını iyileştirmek, bağımsızlık, daha fazla gelir elde etme arzusu, tatmin olmak ve gelişimin devamlılığı olmaktadır (109, 110, 111, 112).

4.2.2. Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi

4.2.2.1. Bireysel Risk Alma Davranışı

Risk eğilimi ve girişimcilik literatürde çok sık yan yana gelmektedir. Risk eğilimi, kişinin herhangi bir risk durumunda olduğunda bunun riskini alıp riskten sakınma davranışı olarak ifade edilmektedir. Chantillon'dan beri risk alma eğilimi girişimcilikle bağdaştırılmıştır. Çünkü başarısızlıklarla karşı karşıya gelmeyi çok fazla düşünen ve kendini sınırlayan bireyler risk alma konusunda temkinli davranışlar sergiler ve girişim faaliyetlerini engelleyici davranışlar sergiler. Bu nedenle girişimciler risklere karşı duyarlı, risk almaktan korkmayan ve ileri görüşlü kişiler olarak bilinmektedir (44, 45, 46, 47, 113).

Hofstede'ye göre risk almak; bir olayın oluşabilmesindeki olasılığın oranıyken, belirsizlik ise, bir olasılığa bağlı kalmadan, herhangi bir şeyin olabileceğine yönelik beklentidir ve kaygı yaratır. Eğer belirsizlik risk olarak açıklanabiliyorsa bir kaygı kaynağı olmaktan çıkar (48, 49).

Girişimcilerde risk almak eğiliminin değişkenlik göstermesi girişimcinin algısından ve riskin türüne göre değişkenlik gösterir. Bunlardan farklı olarak risk alma davranışı girişimcinin yaşı, iş deneyimi, aile tipi, cinsiyet, yaşam standardı ve diğer bir çok demografik özellikleriyle de yakından ilgilidir (43, 50). Sexton ve Bowman (1983) girişimci birey ve risk alma eğilimi arasındaki ilişkiye bakarken; kültür, cinsiyet, girişimsel yatırımın gelişim düzeyi değişkenlerini ele almıştır. Bu şekilde risk algısı daha geniş bir faktör şemasıyla ilişkilendirilmiştir (114). Timuroğlu ve Çakır (2014), eğitim ve öğretim sürecinde girişimcilik dersi almış öğrencilerin, almamış öğrencilere göre daha yüksek oranda risk alma eğiliminde oldukları tespit etmişlerdir (115).

4.2.2.2. İçsel Kontrol

Kontrol odağı, içsel ve dışsal kontrol odağı olmak üzere iki ayrım altında incelenebilir. İçsel kontrol, bireyin yetenek, hırs ve yapabildikleri ile yaşamındaki bazı durumları değiştirebileceğine inanmasıdır. Mueller ve Thomas (2001), içsel kontrolü, bireyin kendi davranışları sonucu olayları şekillendirdiğine inanmasıyla ortaya çıkan etkiler olarak açıklamıştı (116). Dış etkilerin daha geri planda kaldığını belirtmiştir Dışsal kontrol odağında olan bireyler ise yaşamındaki bazı durumların değişmesinin dış güçler aracılığıyla gerçekleşeceğine inanmaktadırlar

Koh (1996)' a göre kontrol odağı içsel olan bireyler, yaşamlarında ortaya çıkan durumlara karşı otokontrol sağlayabilirken, kontrol odağı dışsal olan bireyler bunu sağlayamamaktadır (118). Yaşamlarında ortaya çıkan durumları talih ve kader olarak algılar ve kabullenirler. İçsel kontrol, girişimci bireye, davranışların sonucu olayların gelişiyor fikrini aşılıyarak dışsal faktörlerin ve talihsiz durumların göz ardı edilmesini sağlar. Bu nedenle girişimcilerin içsel kontrol odağına sahip bireyler oldukları düşünülür. Fırsat peşinde koşan ve yenilikçi davranışlar gösteren girişimcilerin yaşamlarında oluşan olayları kontrol edebilme yeteneğine de sahip olmaları beklenir (119, 120, 121). Şahin ve ark (2009), yaptıkları çalışmada kontrol odağının, kişilerarası çatışmayı çözme süreçlerinde daha etkili ve yapıcı çözümler benimsediğini ileri sürmüştür (122).

Girişimci kişilik özellikleri ve ebelik aktivitelerinin iyi uygulanabilirliği için gerekli olan özelliklere bakıldığında ortak bireysel özelliklerle karşılaşılmaktadır. Ebelik uygulamalarının iyi uyarlandığı ülkelerin gelişmişliği daha iyidir. Tüm bu beklentilerin karşılanmasında ebelik eğitimi sırasında öğrencilere profesyonellikte önemli olan karar verme, iletişim becerisi, problem çözme, kendini tanıma, motivasyon, liderlik, kontrol odağı ve kendi kendine öğrenme becerisi vb bilgilerin verilmesi önemlidir. Ancak Şen ve ark (2014), yaptığı çalışmada ebelik öğrencilerinin lisans eğitimlerinde problem çözebilme ve içsel kontrolü artırma konusunda yetersiz kaldığı gözlenmiştir (123). Uçar ve Duy (2013), Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinde yaptığı çalışmasında öğrencilerin iç denetim odağına sahip olduğu söylenebilir (124). Gül ve Beyşenova (2018), çalışmalarında yaşın, ailenin gelirinin ve cinsiyet açısından öğrencilerdeki kontrol odağı ve girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (125).

4.2.2.3. Başarım İhtiyacı

Bir işin başarılı bir şekilde bitebilmesi için ana belirleyicilerden biri olan başarım ihtiyacı, aynı zamanda toplumların ekonomik gelişmelerinin sağlanmasında önemli bir motivasyon aracı olma özelliğine de sahiptir. Johnson (1990) 'a göre girişimcilikte en belirgin özellik başarı motivasyonudur (126). Başarım ihtiyacı, bireyleri girişimciliğe yöneltmek, riskleri üstlenmeye yöneltmek, problem çözme yeteneğini geliştirmek ve amaçların belirlenmesine yardımcı olmak açısından girişimciliğe katkıda bulunmaktadır (1, 117, 127).

Yüksek başarım duygusu olan kişiler başarılı olmak için güçlü bir isteğe sahiptir ve bu sebeple girişimsel biçimde davranmaları daha yüksek bir ihtimaldir (126). Girişimcilerdeki psikolojik alt yapıyı inceleyen ve bu alana katkı sağlayan McClelland (1965), bireylerde güçlü bir başarım arzusunu sağlayan yüksek bir başarım ihtiyacı olduğunu ifade etmektedir.

McClelland (1961), "başarım ihtiyacı" adlı kuramında girişimci bireyin sahip olduğu özellikleri şöyle sıralamıştır (128):

- (1) Problem çözümünde ve hedefe doğru ilerlerken alınan kişisel sorumluluk
- (2) Düşünerek risk alma
- (3) Kararların sonuçlarını bilme.

Yenilikçi girişimcilerin başarı veya ihtiyaç güdülerinin bulunması gerekmektedir. Bu kişiler işlerini daha iyi yaptıkları takdirde, bunun karşılığını alacaklarını düşünmektedirler (118). Shaver ve Scott (1991), başarı motivasyonu ve girişimcilik davranışı arasında pozitif bir ilişki olduğunu, Zhao ve Seibert (2006), girişimcilerin yöneticilere kıyasla daha çok başarım ihtiyacına sahip olduklarını belirtmişlerdir (129, 130).

4.2.2.4. Yenilikçilik

Birçok kez girişimciliğin özünü ve kurumsal girişimciliğin en önemli ögesini oluşturduğu ileri sürülen yenilikçilik, bilginin, örgütsel fonksiyonları yerine getirmek üzere, orijinal, ilintili, benzersiz çözüm ve değer yaratan yeni kaynak, ürün, süreç, hizmet, yönetim tekniği veya teknoloji biçiminde somutlaştırılarak

değiştirilmesi, birleştirilmesi ya da sentezlenmesi aracılığıyla ticari değer kazanması sürecidir (117, 131, 132).

Güney (2015) 'e göre yaratıcılık, risk alma, gelişme, değişme, esneklik ve girişimcilik gibi kavramlar yenilik kavramının temel boyutlarıdır (109). Kızıloğlu ve İbrahimoglu (2013), çalışmalarında iç girişimcilik ile yenilik arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ve iç girişimciliğin yenilik üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır (133). Yine Akkuş ve ark. (2014) çalışmalarında, girişimcilik niyeti üzerinde yenilikçilik boyutunun anlamlı bir etkisinin bulunduğunu tespit etmiştir (134)

Sağlık alanında yenilikçi, hastane gibi bir kurum veya sistem içinde çalışan bir girişimci kişidir. Yenilikleri takip etmek ve uygulamak, değişen ihtiyaçları belirlemek ve değişimleri başlatmak için sağlık çalışanlarının yenilikçi, risk alma, sorunları algılama, fırsat odaklı olma, girişimcilik gibi bazı özelliklere sahip olması gerekmektedir (135). Ebelik mesleği geleneksel yapıdan son yıllarda sıyrılmaya çalışan, eğitim düzeyinin giderek yükseldiği bir meslek haline gelmiştir. Ancak tam olarak geleneksel yapısından çıkamamıştır. Utli ve Doğru (2018)'nin çalışmasına öğrencilerin yenilikçilik düzeyi gelenekselci olarak tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin, fikir önderliği ve risk alma düzeylerinin ebelere göre düşük olduğu hemşirelik öğrencilerinin ebelik öğrencilerine göre daha gelenekselci oldukları tespit edilmiştir (136).

Bodur (2018), hemşirelik öğrencilerinin yenilikçilik düzeylerinin düşük olduğunu, yeniliklere karşı sorgulayıcı özelliklere sahip olduklarını, ortamın üstünde girişimciliğe sahip olup girişimciliğe açık olduklarını göstermiştir (137). Bu anlamda girişimcilik dersi almak ebelik öğrencilerinin geleneksel yapılarından kurtulmalarını ve daha yenilikçi bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır. Sexton ve Bowman (1986), çalışmasında girişimcilik eğitimi almış öğrencilerin, diğer öğrencilerine göre yüksek yenilikçilik özelliğine sahip olduklarını desteklemektedir (114).

4.2.2.5. Belirsizliğe Tolerans

Belirsizlik, yetersiz veri nedeniyle yapılandırılmayan bir durum, belirsizlik toleransı ise, belirsiz durumlara karşı pozitif şekilde tepki verebilme yeteneğidir. Eğer bir birey yetersiz veriye razı olur ve belirsizlik durumunda verdiği karara güvenirse, bu tür durumlara karşı toleransı yüksek olarak nitelendirilir. Düşük belirsizlik toleransına sahip kişiler stres ile karşılaştığı durumlarda, zamansız ve belirsiz şekilde tepki verir. Genellikle girişimcilerin belirsizliği daha iyi tolere ettikleri düşünülür. Dolayısıyla girişimci kişilerin girişimci olmayanlara göre belirsizliğe karşı toleransının yüksek olduğu düşünülmektedir (117, 131, 138, 139). Tabak ve Erkuş (2008) tarafından kamu sektöründe yapılan bir araştırmada, iç denetim odaklı bireylerin belirsizliğe toleransı yüksek olan bireylerin iş tatmininin daha fazla olduğu gözlenmiştir. Ülkemizde ebelerdeki iş tatminin yeteri derecede iyi olmamasının nedenlerinden biri olarak belirsizlik toleransı düşük birey oranının, ülkemizde yüksek olmasıyla bağdaştırabiliriz. Hofstede 'in araştırmasına göre Türkiye ve Japonya'da belirsizlikten kaçınma durumu yüksek bulunurken; ABD'de düşük düzeyde bulunmaktadır (50).

4.2.2.6. Bağımsızlık İhtiyacı - Özerklik

Özerklik bireylerin, fikirlerini ve vizyonlarını açık bir şekilde ortaya çıkarmalarını ve bağımsız olarak hareket etmelerini ifade etmektedir. Başka bir deyişle; özerklik, bir iş faaliyetini veya vizyonunu ortaya çıkarmayı ve bunu tamamlamayı hedefleyen bir kişi veya ekip tarafından yürütülen bağımsız eylemleri ifade eder (120, 140). Girişimcilerin bireysellik ve özgürlük değerlerinin yüksek olması, işletmenin kurallarından veya sosyal norm ve prosedürlerinden sıkılmaları nedeniyle bunları kendilerinin gerçekleştirme isteğinden kaynaklanır. Girişimciler çevresel veya işletme içindeki gruplar tarafından kontrol edilmek istemediklerinden kontrol mekanizmasını ellerinde bulundurmamak isterler ve bunun sonucunda yetkilerini daha az devrederler. Bu bağımsızlık veya özerklik tehlikelere karşı bu kişilerin almış oldukları bir önlem şeklinde görülebilir (141, 142).

Hamilton'un (1993), Yeni Zellanda bağımsızlık raporunda, insanların bağımsızlık isteği, refah ve zenginliğin istediğinin bir arada dile getirildiği gözlenmiştir.

İnsanlardaki refah düzeyini artırma ve zenginlik isteği bağımsızlık ihtiyacını artırmaktadır (143). Armağan (2013), çalışmasında; üniversite öğrencilerinin yarısından çoğunun girişimcilik eğiliminin yüksek olduğunu ve otonomisi yüksek olan öğrencilerin, geçiş aşamasındaki girişimci özelliğine daha çok eğilimli oldukları gözlenmiştir (144). Yine Özdemir (2015), araştırmasında otonomi/bağımsızlık isteği ve girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlamıştır (145).

Girişimci bireylerde var olan özellikler, literatür taramaları sonrası ebelerin bireysel özellikleriyle ortak olarak gözlenmiştir. Ancak bazı koşulların sağlanamaması ebelerin girişimcilik eğilimlerini negatif yönde etkileyebilmektedir. Uygun ve ark (2015), hali hazırda bir ebelik yasası olmamasının, var olan yasaların ise bağımsız uygulamaları desteklememesi nedeniyle ebelerde otonominin güçlenmesini engellediğini ve bu durumun ebelik uygulamalarının tam bağımsız olarak gerçeklememesine neden olduğunu dile getirmiştir (146).

4.2.3. Girişimcilik Kişiliğinin Oluşumunu Etkileyen Sosyodemografik Faktörler

4.2.3.1. Ailenin Etkisi

Bireylerin aile yapısı ve tutumu girişimci kişiliğin oluşmasında oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Bu etki aşağıda yer alan şekilde gösterilmektedir. Teşvik edici aile tutumunda, girişimcilik yetenek ve istekleri doğrudan bağlantılıdır. Ailesinde girişimci olan çocuklar girişimcilik eğilimlerini daha çabuk kapmaktadırlar (23) (90).

Akçakanat ve ark'nın (2014) yaptıkları çalışmada kendi işini kuran birinci derece yakına sahip olan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri sahip olmayanlara göre anlamlı biçimde farklılaşmaktadır (9). Yine Korkmaz (2012), öğrencilerin gelecekte kendi işini kurma kararlarında aile faktörünün girişimcilik alt boyutları olan; kendine güven, yenilik ve başarıma ihtiyacı boyutları ile de anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu belirlenmiştir (127).

Ailenin demokratik veya otoriter olma düzeyi ile genel anlamda, aile içerisinde hüküm süren iklim, çocuklarda girişimcilik eğilimlerini artıran ve belki de törpüleyen bir faktör olarak belirtmektedir. Kırsal kesimde yaşayan insanların, bir işletme kurmak yerine güvence hissi için devlet sektöründe çalışmayı tercih etmeleri de, bu ailelerin çocuklarının girişimci olmasını engellemektedir Ailenin gelir durumu bireylerin girişimcilik düzeyini etkilemektedir ve gelir düzeyi yüksek ailelerde girişimcilik eğilimi yüksek görülmektedir (147). Şeşen ve ark (2012) çalışmasında ailesinin toplam geliri yüksek olan öğrencilerin, aile geliri düşük öğrencilerden daha yüksek girişimcilik niyeti taşıdıkları görülmektedir (27). Kılıç ve ark. (2018), kişilerin girişimcilik eğilimlerinin aile gelirinden etkilendiğini gözlemiştir (148). Bektaş ve Köseoğlu (2007), aile işletmesi ve girişimcilik eğilimi arasında kuvvetli bir ilişkinin olduğunu tespit ederken, Konaklıoğlu ve Kızanlıklılı (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, anne ya da babanın işletme sahipliği durumuna göre girişimcilik eğilimi açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (68, 99).

4.2.3.2. Eğitimin Etkisi

Ülkelerin ve ekonominin en önemli kalkınma aracı eğitimidir. Bir ülkede eğitim düzeyi ne kadar yüksekse o ülkede yenilikçi fikirlerin ortaya çıkması ve bu doğrultuda yüksektir. Yeni fikirlerin ortaya çıkmasıyla harekete geçmesini sağlayan girişimler her ne kadar aileden ve çevreden etkilense de eğitim ve öğretimin kazandırdığı davranış değişiklikleri sayesinde meydana gelmektedir (149, 150). Eğitim girişimciliği harekete geçirmede önemli bir araçtır ve bireye kendine güven ve bağımsızlık kazandırır. Balaban ve Özdemir (2008), alınan girişimcilik eğitiminin, girişimciliği anlamlı düzeyde etkilediğini ancak yalnızca eğitimin yeterli olmadığını gözlemiştir (151).

Ekonomik kalkınma, küresel rekabet gücü ve işsizlik sorununu çözmek için üniversitelerde öğrencilerin girişimcilik dersi alması gerekmektedir. Iqbal et al. (2012) çalışmalarında öğrencilerin girişimciliğe yönelik tutumları ve niyetlerinin yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu nedenle üniversitelerde girişimcilik derslerinin üzerinde durulması sonucuna varılmıştır (21, 152, 153). Yine Çolakoğlu ve ark. (2016), çalışmalarında girişimcilik eğitimi aldığını söyleyenlerin almayanlara

göre girişimcilik potansiyelinin yüksek olduğunu gözlemiştir (150). Uygun ve Güner (2016), alınan girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi ve eğilimin alt boyutları arasında istatistiksel olarak belli düzeyde anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur (146). Dolu ve ark. (2016) ise, hemşirelik öğrencilerinin yüksek girişimcilik düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir (154). Bu nedenle hemşirelik müfredatına girişimcilik dersinin eklenmesinin sağlık problemlerinin çözümüne önemli derecede katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4.2.3.3. Çevre ve Kültürün Etkisi

Genel anlamıyla çevre, faaliyet halindeki örgütü, fiili ve potansiyel olarak etkileyen tüm faktörleri temsil eder. Örgütlerin faaliyet gösterdikleri çevrenin özellikleri, iç girişimciliğe verilen önemin bir belirleyicisidir. Çevresel yaklaşım, bireysel yaklaşımın girişimcilik üzerindeki rolünü önemli bulmakla beraber, girişimciliği, aynı zamanda, belirli bir çevrenin birey üzerindeki etkileri olarak görmektedir. Çünkü çevre, kendi yapısı ve doğası itibarıyla, girişimci faaliyetlerle karşılıklı etkileşim içinde iken, girişimciliği destekleyebilir veya engelleyebilir. Girişimcilik niyeti kişisel, demografik ve çevresel faktörlerden etkilenmektedir. Aile de bu çevresel faktörlerden birisidir (155, 156, 157, 158). Çelik ve ark (2014) çalışmasında, girişimcilik niyeti ile girişimci kişiliğe sahip olma, ailede girişimci olması ve ailede verilen kararlara katılma derecesi arasında ilişki olduğu saptanmıştır (159).

Girişimcilik ile bireyin içinde yaşadığı doğup büyüdüğü sosyal yapı arasında yakın ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla bir toplumdaki girişimcilik olgusunu anlamak için genel kültürünün bilinmesi gerekmektedir. Kişi ya da birey içerisinde yaşadığı toplumun sosyal yapısından, teknolojik altyapıdan, ekonomik faaliyetlerden ve eğitim durumundan büyük oranda etkilenmekte ve düşünce yapısına bu ortam şekil vermektedir. Türk toplumu daha çok kamucu bir karakteristik yapıya sahiptir. Bu tür toplumlarda girişimci güdülerle girişimci benlik/kişilik ve kültürel kalıpların oluşmasının önünde, toplumun örgütlenme tarzı büyük engel gibi durmaktadır. Girişimci kişiliğin ortaya çıkışında çevresel faktörler; genelde pazarın durumu, hükümet politikaları, toplumun yapısı ve ekonomik yapı şeklinde olmaktadır. Sonuçta belirli bir fırsata odaklanmış birey,

çevreden aldığı ve çevrede fark ettiği olumlu etkileşimlerle girişimci kişiliği geliştirebilir (90, 160, 161, 162). Yine İnce (2017), çalışmasında bireyin doğduğu tarihteki ekonomik, teknolojik ve çevresel şartlar her dönem birbirinden farklı olacağından kişiliğini de etkileyeceği düşünülmektedir (163).

4.3. Ebe Adaylarının Değerleri ve Girişimcilik Eğilimleri

Ebelik, dünyadaki en eski mesleklerden biridir. Eski kültürlerde, ebe, kendi deneyimlerini paylaşan, daha sonra kendi köydeki veya toplumdaki diğer kişilere yardımcı olan kişisel deneyime sahip bir kadındı. Roma döneminde (M.Ö. 27-476) iki tür ebe vardı: Özel durumlarda uygulayıcı olarak hareket eden ve yüksek statüye sahip ebeler ve doğum desteği sağlayan geleneksel ebelerdi Romalı ebeler, küçük jinekolojik prosedürleri uygulamak için yeterince bilgi ve yetenek sahibiydi. Soranus'a göre bir ebe; kadın hastalıkları hakkında bilgi sahibi olan ve aynı zamanda temel tıp pratiğinde yetenekli kimsedir. Ebeler, mesleklerinin ve bilgi donanımlarının sağladığı itibardan ve kamusal alanda özgür hareket edebilmelerinden ötürü, çok eski zamanlardan beri birçok kadından daha bağımsız ve güçlüydüler. İkel zamanlarda bilimden uzak olan ebelik, bilim alanındaki gelişmelere ayak uydurmuş ve günümüzde ebelik, bilim ve sanatı birleştiren etik değerleri olan profesyonel bir meslek haline gelmiştir (164, 165, 166, 167, 168).

Uluslararası Ebeler Konfederasyonu'nun tanımına göre ebe; “gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde kadının bakımını sağlayan, gerekli tavsiyelerde bulunan, kendi sorumluluğunda doğumu gerçekleştiren, yeni doğanın bakımını sağlayan ve kadın ile işbirliği içinde çalışan, güvenilir ve sorumluluk sahibi bir profesyonel” olarak tanımlanmıştır (ICM, 2012). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından ise ebelik; “gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde gerekli bakım ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları kendi sorumluluğunda yaptırmak, yeni doğanın bakımını ve aile planlaması danışmanlığını yapmak” olarak tanımlamıştır. Ebeler ve diğer sağlık hizmetleri elemanları profesyonelce hizmet sunarken rollerinin ve sorumluluklarının farkında olmalı ve açıklığı kapatmalıdır. Almanya ‘da ebeler Ulusal Ebelik Yasaları ve 80/155 / EWG sayılı Avrupa Direktifine göre fizyolojik doğum ve doğum sonrası dönemde tek başına bakım sağlama hakkına sahiptir.

'Caseload midwives' olarak tanımlanan günümüzde 'serbest ebelik' olarak bilinen ebeler, antenatal bakım ve izlem yapmaktadırlar (139). Avustralya'da ebeler birinci basamakta hizmet veren önemli sağlık profesyonelleridir. Doğum ünitelerinde bağımsız ebeler tarafından yönetilen bir sistem bulunmaktadır. Bu doğum ünitelerinde çalışan ebelerin tıbbi konsültasyon istemi ve gerekli durumlarda kapsamlı bir doğum birimine sevk etme yetkisi bulunmaktadır (169). Yeni Zelanda'da ebeler, bağımsız uygulayıcı olarak toplumda özerk halde çalışmaktaydı. Ancak hastanede doğum uzmanlarının yardımcısı konumuna gelmişlerdir. Bu durum karşısında feminist bir hareket başlatan ebeler, o zamanki Sağlık Bakanı Helen Clark tarafından hekime bağlı olmaksızın gebelik ve doğum boyunca kadınların bakımı ile ilgili sorumluluğu üstlenme yetkisinin ebeye verilmesini sağlamıştır (170). Tayvan'da, ebelik eğitimi 1991 yılında sekiz yıl boyunca durduruldu. Sezaryen oranının diğer ülkelerden daha yüksek olduğu ve doğumun aşırı medikalize edildiği gözlemlendiğinde ebelerin önemine yeniden dikkat çekilmiştir. Bunun doğrultusunda ebelik eğitimi yeniden başlatıldı (140). Ülkemizde ebeler uygulama alanlarında diğer ülkelere göre daha kısıtlayıcı bir sahada çalışmaktadır. Bunun nedenini, önceleri anne ve bebek ölümlerini azaltmak için, tüm doğumların hastane ortamında yapılması politikaları olmuştur. Daha sonra da sezaryen doğumların hekim ya da kadının isteğine bağlı, elektif olarak uygulanır hale gelmesi ve normal vajinal doğumun bir alternatifi gibi sunulmaya başlamasıdır (141).

Sağlık alanındaki gelişmelerle beraber özellikle profesyonelleşmesi gereken mesleklerden birisi de ebelik mesleğidir. Gerçek bir profesyonellik için ön koşul; profesyonel ebenin kendini, hem kişisel hem de mesleki açıdan sürekli geliştirmesidir. Mesleği benimseme ve profesyonelce uygulama konusundaki temeller, yani meslek bilinci öğrencilik yıllarında atılır, tüm meslek yaşamı boyunca devam eder ve mesleki felsefesinin oluşmasına katkı sağlar. Ebelik öğrencilerinin çoğunlukla iş bulma kolaylığı nedeniyle gelir düzeyleri sınırlı ailelerden ve bilinçli bir tercih yapmadan bölümü seçtiği bilinmektedir (171, 172).

5. METOD VE MATERYAL

5.1. Araştırmanın Amacı ve Tipi

Araştırma ebe adaylarının bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı, ilişki arayıcı araştırma olarak yapılmıştır.

5.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma, İstanbul ilinde yer alan iki vakıf ve iki kamu olmak üzere dört üniversitedeki ebelik bölümü öğrencilerinde gerçekleştirilmiştir. Kasım 2017 – Mayıs 2018 tarihleri arasında öğrenim gören ebelik bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır.

5.3. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde yer alan ve 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin var olduğu üniversitelerde öğrenim gören ebelik bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Örneklem hesaplanmasına gidilmemiş örneklem seçim kriterlerine uyan bütün ebelik bölümlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Üniversitelerde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 1140 olup, örneklem grubunu 876 öğrenci oluşturmaktadır. Bu rakam toplam öğrenci sayısının %76.8'dir. Kamu üniversitelerindeki öğrenci sayısı 473(%54), vakıf üniversitelerindeki öğrenci sayısı 403 (%46) kişidir.

5.3.1. Örneklem Seçim Kriterleri

Üniversitemizde alınan etik kurul onayını takiben İstanbul ili içindeki ebelik bölümü öğretimini 1,2,3 ve 4.sınıf düzeyinde gerçekleştiren tüm üniversitelerin yönetimlerinde prosedüre uygun olarak başvuru gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin çalışmaya istekli olup olmadıkları dikkate alınmıştır.

5.4. Araştırmanın Soruları

1. Ebe adaylarının bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasında ilişki var mıdır?

1. Ebe adaylarının bireysel değerlerini etkileyen faktörler nelerdir?

2. Ebe adaylarının girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörler nelerdir?

5.5. Veri Toplama Aşaması

Araştırmanın ön uygulaması Ebelik 2.sınıf öğrencisi 20 kişi ile yapılmıştır. Öğrencilerin geri bildirimini dikkate alınarak gerekli düzenlemeler oluşturulmuştur. Ön uygulama yapılan öğrencilerin formları araştırmada veri olarak değerlendirilmemiştir.

Örnekleme seçim kriterlerine uyan üniversitelerde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğrencilere araştırma hakkında bilgi verilerek sözlü onamları alınmıştır. Öğrenciler sınıfta buldukları sırada, ders öncesi dersin hocası daha önceden bilgilendirilerek ve onayı alınarak, son sınıf öğrencileri ise staj uygulamalarında daha fazla yer aldıkları için vize ve final dönemlerinde sınavları öncesinde veya sonrasında araştırmacı tarafından veri toplama formları dağıtılarak doldurmaları istenmiştir. Verilerin toplanmasına Kasım 2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde başlanıp Mayıs 2018 bahar döneminde sona ermiştir. Öğrencilerin anketleri doldurması 15-20 dk sürmüştür. Öğrencilerin tamamına aynı gün içinde ulaşılamadığından üniversiteleri birden çok kez ziyaret gerçekleştirilmiştir.

5.6. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak Tanımlayıcı Bilgi Formu (Ek- I) , Değerler Ölçeği (Ek -II) ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği (Ek -III) kullanılmıştır.

5.6.1. Tanımlayıcı Bilgi Formu

Tanımlayıcı Bilgi Formu, araştırmacılar tarafından literatür taranarak geliştirilmiştir (27, 127, 154, 173). Bu formda öğrencilerin sosyo demografik özellikleri, öğrenim hayatıyla ilgili özellikler, sosyal yaşamları, aile yaşamı,

çalışma ve iş yaşamı ile ilgili özellikleri belirlemek amacıyla 33 tane soru yer almaktadır.

5.6.2. Değerler Ölçeği

Değerler ölçeği, öğrencilerin değer düzeylerini belirlemek amacıyla Coşkun ve Yıldırım (2009) tarafından geliştirilen değerler ölçeği kullanılmıştır. Beşli likert tipinde olan ölçek, toplam 28 maddeden oluşmakta ve üniversite öğrencilerinin değer yargılarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin cevap seçenekleri (1) Hiç katılmıyorum ile (5) Tamamen katılıyorum arasında değişmektedir. Ölçeğin 5 maddesi tersinden puanlanması şartıyla ölçekten alınacak en yüksek puan 140, en düşük puan ise 28'dir. Yüksek puanlar bireylerin değer düzeylerinin yükseldiğini göstermektedir. Coşkun ve Yıldırım (2009) tarafından hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.81'dir. Yapmış olduğumuz araştırmada ölçeğin cronbach alfa değeri 0.815 olarak hesaplanmıştır. Ölçek 'adalet-saygı ve yardımseverlik' 'maddi dürüstlük' ve 'doğru sözlülük' olmak üzere üç alt boyuttan oluşmuştur (173).

Tablo 5.6.2.1. Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları

Ölçek ve Alt Boyutları	Alınabilecek min-max puan
Değerler Ölçeği Toplam Puanı	28-140
Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	7-35
Maddi Dürüstlük	14-70
Doğru Sözlülük	7-35

5.6.3. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği

Bu ölçek öğrencilerin girişimci özelliklerini saptamak amacıyla Ercan ve Süncül (2009) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin maddelerini hazırlanmadan önce üniversite lisans düzeyinde toplam 90 öğrenciye girişimcilik konusunda kompozisyon yazdırılmıştır. Öğrencilerin yazdıkları pasajlarda görüş, fikir, duygu ve düşünceler cümleler haline getirilmiştir. Bu ifadelerin dışında araştırmacılar tarafında girişimcilik konusundaki literatür taranmış ve toplam 43 maddelik bir ölçek hazırlanmıştır. Bu ölçeğin ön denemesi yapılmadan önce uzman görüşlerine başvurulmuş ve onların görüşleri ışığında ölçekteki cümleler tekrar düzenlenmiş ve madde sayısı 36 maddeye indirilmiştir. Likert tipinde bir forma dönüştürülen bu cümleler “Çok sık” (5)’den “Hiçbir zaman” (1)’e uzanan 5’li aralıklı ölçek formunda düzenlenmiştir. Deneme uygulaması sonrası elde edilen veriler üzerinde Cronbach Alfa güvenilirlik analizleri ile faktör analizi (geçerlik analizi) gerçekleştirilmiştir. Temel Bileşenler Analizi ile gerçekleştirilen faktör analizi sonucu tüm maddelerin tek boyutta toplandığı görülmüştür. Güvenirlik analizleri sonucu ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.90 olarak hesaplanmıştır (25). Yapmış olduğumuz araştırmada ölçeğin cronbach alfa değeri 0.946 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 5.6.3.1. Girişimcilik Ölçeği Değerleme Kriterleri

Puanlar	Girişimcilik Düzeyi
36-64	Çok düşük girişimcilik
65-92	Düşük girişimcilik
93-123	Orta düzeyde girişimcilik
124-151	Yüksek girişimcilik
152-180	Çok yüksek girişimcilik

5.7. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmanın analizleri IBM SPSS 22.00 paket programda yapılmıştır. Verilerin tanımlayıcı istatistikleri olarak yüzde değerler, aritmetik ortalama, standart sapma, median, minimum ve maksimum değerleri verilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Kolmogorov-Smirnov normallik testi ve Q-Q grafikleri ile bakılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için bağımsız iki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis testi, ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir ve $r < 0.2$ ise çok zayıf ilişki yada korelasyon yok, 0.2-0.4 arasında ise zayıf korelasyonu göstermektedir.

5.7.1. Araştırmanın Değerlendirilmesinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Değerlendirilen Bulgular	Kullanılan İstatistiksel Yöntemler
Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Ait Bulgular	Frekans, Yüzde
Tanımlayıcı Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular	Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri
Tanımlayıcı Özelliklerin Girişimcilik Ölçeği Düzeylerine Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular	Ki Kare Testi (χ^2)
Ölçeklerden Alınan Puanların Karşılaştırılması	Kruskal Wallis
Değerler ve Girişimcilik Ölçeklerinden alınan puanlar arasındaki ilişki	Spearman korelasyon analizi

5.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Alınan etik kurul yazısıyla başvuru İstanbul ili sınırları içindeki bir vakıf üniversitesinin ebelik bölüm başkanınca çalışmada yer almak istememesi çalışmamızın en temel kısıtlılığıdır. Ayrıca araştırmaya katılmak istemeyen öğrencilerin yer alması araştırma sınırlılıklarımızı oluşturmuştur.

5.9. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın etik kurul onayı İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığından alınmıştır (23.06.2017 – 10840098-604.01.01-E.15402). Araştırmanın yapılacağı kurumlardan izinler alınarak veri toplama aşamasına geçildi (Ek-IV). Öğrencilere doldurması için yöneltilen tanımlayıcı formun girişinde çalışmanın amacının veri saklama güvenilirliğini bulunduğu bölümün okunması gerekliliği öğrencilere hatırlatıldı (Ek – V). Veri toplama araçları olarak kullanılan ölçeklerin izinleri alındı (Ek - VI).

6. BULGULAR

6.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Ait Bulgular

6.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular

6.3. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular

6.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puanlar ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

6.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Ait Bulgular

Araştırmaya katılan ebelik bölüm öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri, ailelerine ilişkin özellikleri, kişisel özellikleri, okuduğu bölüme ilişkin özellikleri Tablo 6.1'deki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 6.1.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri

Sosyodemografik Özellikler	Sayı (n)	Yüzde(%)
Yaş [$\bar{x} \pm SD = 20.65 \pm 1.81$ (min 17- max 49)]		
20 yaş altı	215	24.5
21 yaş	209	23.9
22 yaş	205	23.4
22 yaş üstü	247	28.2
Hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge		
Marmara Bölgesi	675	77.1
Karadeniz ve İç Anadolu Bölgesi	88	10.1
Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi	57	6.5
Ege ve Akdeniz Bölgesi	56	6.3
En uzun yaşadığı yerleşim yeri		
Köy/ Kasaba/ İlçe	184	21.0
Şehir	216	24.7
Büyükşehir / Yurt dışı	476	54.3
İkamet yeri		
Aile ile birlikte evde	576	65.8
Arkadaş ile birlikte evde	55	6.3
Tek başına evde	14	1.6
Akraba yanında	23	2.5
Devlet yurdunda	110	12.6
Özel yurttan	98	11.2
Ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekli		
Aile desteği	585	66.8
Akraba desteği	17	1.9
Kendisi / Çalışarak	106	12.1
Burs ile	168	19.2
Daha önce bir işte çalışma durumu		
Evet	425	48.5
Hayır	451	51.5
Şu an gelir getiren bir işte çalışma durumu		
Evet	107	12.2
Hayır	769	87.8
Toplam	876	100.0

Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri Tablo 6.1.1.'de yer almaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %28.2'sinin 22 yaş üstü olduğu, %77.1'inin hayatının ilk on yılını Marmara Bölgesi'nde geçirdiği, %54.3'ünün en uzun yaşadığı yerleşim yerinin büyükşehir ve /veya yurt dışı olduğu, %65.8'inin ailesi ile birlikte yaşadığı, %66.8'inin ekonomik ihtiyaçlarının ailesi tarafından karşılandığı, %48.5'inin daha önce bir işte çalıştığı ve %12.2'sinin halen gelir getiren bir işte çalışmaya devam ettiği belirlendi.

Tablo 6.1.2. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Özellikleri

Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Aile tipi		
Geniş aile	161	18.4
Çekirdek aile	699	79.8
Parçalanmış aile	16	1.8
Aile bağlarının niteliği		
Çok güçlü	349	39.9
Güçlü	419	47.8
Kararsızım	74	8.4
Zayıf	22	2.5
Çok zayıf	12	1.4
Ailenin aylık geliri		
2500 TL altı	225	25.7
2500-4000 TL	514	58.7
4000 TL üstü	137	15.6
Gelir düzeyi algısı		
Gelir giderden az	144	16.4
Gelir gidere denk	662	75.6
Gelir giderden fazla	70	8.0
Annenin öğrenim düzeyi		
İlkokul	470	53.7
Ortaokul	208	23.7
Lise	159	18.2
Üniversite	39	4.4
Babanın öğrenim düzeyi		
İlkokul	321	36.6
Ortaokul	197	22.5
Lise	267	30.5
Üniversite	91	10.4
Babanın mesleği		
İşçi	320	36.5
Memur	91	10.4
Esnaf	209	23.9
Emekli	227	25.9
İşsiz	29	3.3
Annenin mesleği		
İşçi	130	14.8
Memur	27	3.1
Esnaf	13	1.5
Emekli	35	4.0
Ev Hanımı	671	76.6
Aile içinde kendi işini kurup yöneten kişi varlığı		
Evet	405	46.2
Hayır	471	53.8
Toplam	876	100.0

Ebelik öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanıtıcı özellikleri Tablo 6.1.2.'de verilmiştir. Öğrencilerin; %79.8'inin çekirdek ailede yaşadığı, %47.8'inin aile bağlarının güçlü olduğu, %58.7'sinin ailesinin aylık gelirinin 2500-4000 TL arasında olduğu ve %75.6'sının gelir düzeyini gelir gidere denk olarak algıladığı bulundu. Öğrencilerin annelerinin %53.7'sinin ilkokul mezunu ve %76.6'sının ev hanımı olduğu, öğrencilerin babalarının ise %36.6'sının ilkokul mezunu olduğu ve %36.5'inin işçi olarak çalıştığı saptandı. Öğrencilerin %46.2'sinin aile içinde kendi işini kurup yöneten bir kişinin bulunduğu belirlendi.

Tablo 6.1.3. Ebe Adaylarının Kişisel Özellikleri

Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yetiştirilme tarzı		
Baskıcı	39	4.5
Serbest	55	6.3
Kontrollü	406	46.3
Güvene dayalı	334	38.1
Kararsızım	42	4.8
Sosyal ilişkilere haftada ayrılan süre		
3 saat altı	137	15.6
3 -4 saat 59 dakika	303	34.6
5 - 6 saat 59 dakika	217	24.8
7 saat ve üzeri	219	25.0
Günlük streslerden arınma tekniklerini kullanma durumu		
Düzenli olarak yaparım	127	14.5
Nadiren yaparım	576	65.8
Hiç yapmam	173	19.7
Kitap okuma sıklığı		
Neredeyse her zaman	184	21.0
Günde bir kez	195	22.2
Sadece hafta sonu	126	14.4
Nadiren	308	35.2
Okumam	63	7.2
Sinema/Tiyatroya gitme sıklığı		
Çok sık	15	1.7
Haftada 1	93	10.6
Ayda 1	336	38.4
Nadiren gidiyorum	370	42.2
Gitmiyorum	62	7.1
Toplam	876	100.0

Ebelik öğrencilerinin kişisel özelliklerinin Tablo 6.1.3.'de görülmektedir. Öğrencilerin %38.1'inin yetiştirilme tarzının güvene dayalı olduğu, %15.6'sının sosyal ilişkilere haftada 3 saatten daha az süre ayırdığı, %14.5'inin günlük streslerden arınma tekniklerini düzenli olarak kullandığı, %35.2'sinin nadiren kitap okuduğu ve %42.2'sinin nadiren sinema ve/ve ya tiyatroya gittiği tespit edildi.

Tablo 6.1.4. Ebe Adaylarının Okuduğu Bölüme İlişkin Özellikleri

Özellikler	Sayı (n)	Yüz(%)
Okuduğu sınıf		
1. sınıf	232	26.5
2. sınıf	225	25.7
3. sınıf	230	26.3
4. sınıf	189	21.5
Ebelik bölümünü seçmeye karar verme şekli		
Kendi kararım	488	55.7
Aile kararı	90	10.3
Puanın yetmesi	235	26.8
Ebe / hemşire yakınlığı	63	7.2
Ebelik bölümünü bırakmayı isteme durumu		
Evet	82	9.4
Hayır	794	90.6
Mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumu		
Evet	611	69.7
Hayır	265	30.3
Öğrenci kulübüne üye olma durumu		
Evet	295	33.7
Hayır	581	66.3
Girişimcilik dersi alma durumu		
Evet	177	20.2
Hayır	699	79.8
Girişimcilikle ilgili panel/seminere katılma durumu		
Evet	388	44.3
Hayır	488	55.7
Okuldaki derslerin serbest iş kurmaya yararlı bilgiler sağlama durumu		
Evet	290	33.1
Hayır	182	20.8
Kısmen	404	46.1
Mezun olduğunda çalışmak istediği yer		
Aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezi	263	30.0
Özel hastane	31	3.5
Devlet hastanesi	390	44.5
Bağımsız olarak	89	10.2
Jinekolog hekimle birlikte	103	11.8
Toplam	876	100.0

Ebelik öğrencilerinin okuduğu bölüme ilişkin özelliklerinin verildiği Tablo 6.1.4. incelendiğinde; öğrencilerin %26.5'inin birinci sınıfta öğrenim gördüğü, %55.7'sinin ebelik bölümünü kendi kararı ile seçtiği, %90.6'sının ebelik

bölümünü bırakmayı istemediği, %69.7'sinin mezuniyet sonrası akademik kariyer yapmayı düşündüğü, %33.7'sinin öğrenci kulübüne üye olduğu, %20.2'sinin girişimciliğe ilişkin ders aldığı, %44.3'ünün girişimcilikle ilgili panel ve /ve ya seminere katıldığı, %33.1'inin okuldaki derslerin serbest iş kurmaya yönelik yararlı bilgiler sağladığını düşündüğü ve %44.5'inin mezun olduğunda devlet hastanesinde çalışmayı isteği saptandı.

6.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular

Araştırmaya katılan ebelik bölüm öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri, ailelerine ilişkin özellikler, kişisel özellikleri, okuduğu bölüme ilişkin özelliklerinin Değerler Ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlara göre karşılaştırılması bu başlık altında verilmiştir.

Tablo 6.2.1. Ebe Adaylarının Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları

Ölçekler	Mean±SD	Median (Min-Max)	Alınabilecek min-max puan
Değerler Ölçeği Toplam Puanı	127.69±8.30	129.00 (86-140)	28-140
Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	33.76±2.04	35.00 (19-35)	7-35
Maddi Dürüstlük	63.05±4.84	64.00 (41-70)	14-70
Doğru Sözlülük	30.87±3.02	31.00 (19-35)	7-35

Ebelik öğrencilerinin ‘Değerler Ölçeği’ ve alt boyutlarının puan ortalamaları Tablo 6.2.1’de yer almaktadır. Öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının 127.69±8.30, Değerler Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamalarının ise; Adalet-Saygı ve Yardımseverlik alt ölçeğinde 33.76±2.04, Maddi Dürüstlük alt ölçeğinde 63.05±4.84, Doğru Sözlülük alt ölçeğinde 30.87±3.02 olduğu belirlendi.

Tablo 6.2.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI				
	Adalet- Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	$\bar{X}\pm SD(\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD (\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD (\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD (\text{min-max})$
Yaş				
20 yaş altı	33.94±1.78 (19-35)	63.09±4.76 (41-70)	31.22±2.81 (22-35)	128.26±7.79 (86-140)
21 yaş	33.85±2.03 (25-35)	62.72±4.72 (49-70)	31.01±3.04 (19-35)	127.60±8.21 (97-140)
22 yaş	33.61±2.00 (26-35)	63.06±4.73 (47-70)	30.55±3.05 (22-35)	127.23±8.21 (100-140)
22 yaş üstü	33.65±2.26 (21-35)	63.29±5.11 (42-70)	30.70±3.11 (20-35)	127.65±8.87 (87-140)
Test*	KW=3.825 <i>p</i> =0.281	KW=3.088 <i>p</i> =0.378	KW=6.101 <i>p</i> =0.107	KW=1.799 <i>p</i> =0.615
Okuduğu sınıf				
1. sınıf	34.20±1.59 ^a (19-35)	63.55±4.48 ^a (41-70)	31.62±2.80 ^a (22-35)	129.38±7.37 ^a (86-140)
2. sınıf	33.58±2.03 ^b (26-35)	62.43±4.95 ^b (49-70)	30.60±3.03 ^{bc} (19-35)	126.62±8.52 ^b (97-140)
3. sınıf	33.66±2.03 ^b (25-35)	62.93±4.47 ^{ab} (47-70)	30.34±2.90 ^b (22-35)	126.94±7.75 ^b (102-140)
4. sınıf	33.56±2.43 ^b (21-35)	63.33±5.48 ^b (42-70)	30.90±3.21 ^c (20-35)	127.80±9.40 ^{ab} (87-140)
Test*	KW=10.290 <i>p</i> =0.016	KW=9.078 <i>p</i> =0.028	KW=25.918 <i>p</i> <0.001	KW=18.094 <i>p</i> <0.001
Hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge				
Marmara B.	33.70±2.07 (19-35)	63.01±4.80 (41-70)	30.87±3.03 (19-35)	127.59±8.30 (86-140)
Ege B.	33.17±2.60 (27-35)	62.82±5.88 (50-70)	30.47±3.35 (23-35)	126.47±10.60 (100-137)
Akdeniz B.	34.20±1.52 (28-35)	63.69±3.94 (54-70)	30.66±2.69 (25-35)	128.56±6.82 (112-138)
İç Anadolu B.	34.11±1.45 (28-35)	63.02±4.72 (53-70)	31.33±2.52 (26-35)	128.47±7.40 (107-140)
Karadeniz B.	33.39±2.60 (25-35)	61.19±6.29 (47-70)	30.15±3.43 (23-35)	124.73±10.30 (104-140)
Doğu Anadolu	34.08±1.16 (31-35)	64.91±3.93 (55-70)	31.17±2.91 (25-35)	130.17±6.93 (117-139)
Güneydoğu B.	34.55±1.52 (27-35)	64.55±3.84 (54-70)	31.52±2.86 (24-35)	130.64±6.09 (112-140)
Test*	KW=16.151 <i>p</i> =0.103	KW=10.458 <i>p</i> =0.107	KW=5.837 <i>p</i> =0.442	KW=10.384 <i>p</i> =0.109

En uzun yaşadığı yerleşim yeri				
Köy/Kasaba/İlçe	33.85±1.89 (25-35)	63.65±4.85 ^a (47-70)	31.16±2.89 (23-35)	128.67±8.09 (100-140)
Şehir	33.76±2.05 (19-35)	63.15±4.55 ^{ab} (41-70)	30.81±2.84 (23-35)	127.74±7.78 (86-140)
Büyükşehir + Yurt dışı	33.72±2.08 (21-35)	62.78±4.95 ^b (42-70)	30.78±3.13 (19-35)	127.29±8.58 (87-140)
Test*	KW=0.184 <i>p</i> =0.912	KW=6.277 <i>p</i> =0.043	KW=2.169 <i>p</i> =0.338	KW=4.434 <i>p</i> =0.109
İkamet yeri				
Aile ile birlikte evde	33.73±2.03 (21-35)	63.10±4.61 (44-70)	30.85±3.03 (19-35)	127.68±8.10 (87-140)
Arkadaş ile birlikte evde	33.54±2.31 (25-35)	62.67±4.91 (51-70)	31.10±3.05 (23-35)	127.32±9.07 (104-140)
Tek başına evde	32.78±2.42 (29-35)	61.35±4.55 (54-68)	30.00±2.21 (27-35)	124.14±7.55 (112-137)
Akraba yanında	33.95±2.05 (27-35)	62.17±6.52 (47-70)	31.26±2.92 (23-35)	127.39±9.82 (100-140)
Devlet yurdunda	33.89±1.71 (27-35)	63.20±4.96 (42-70)	30.56±3.03 (22-35)	127.66±7.93 (102-140)
Özel yurttta	34.04±2.15 (19-35)	63.28±5.59 (41-70)	31.25±3.03 (23-35)	128.58±9.13 (86-140)
Test*	KW=5.335 <i>p</i> =0.376	KW=4.637 <i>p</i> =0.462	KW=6.064 <i>p</i> =0.300	KW=6.966 <i>p</i> =0.223

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney testleri kullanılmıştır.

***a,b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerinin değerler ölçeği ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.2.'de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerine ilişkin yaş, hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge, en uzun yaşanan yerleşim yeri ve ikametgah yeri değişkenlerinin "Değerler Ölçeği" 'Adalet-Saygı ve Yardımseverlik', alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır ($p>0.05$). Birinci sınıfta öğrenim gören ebelik öğrencilerinin Değerler Ölçeği 'Adalet-Saygı ve Yardımseverlik' alt boyutu puan ortalamalarının diğer sınıflarında okuyan öğrencilerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptandı ($p=0.016$).

Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre "Değerler Ölçeği" 'Maddi Dürüstlük' alt boyutundan aldıkları puanların karşılaştırılmasına bakıldığında; ebelik öğrencilerine ilişkin yaş, hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge ve ikametgah yeri değişkenlerinin Değerler Ölçeği 'Maddi Dürüstlük' alt boyutu

puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır ($p>0.05$). En uzun yaşanan yerleşim yerinin Değerler Ölçeği ‘Maddi Dürüstlük’ alt boyutunun puan ortalamalarının anlamlı, en uzun köy/kasaba/ilçede yaşayan öğrencilerin en uzun büyükşehir ve/veya yurtdışında yaşayan öğrencilere göre puan ortalamalarının daha yüksek ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p=0.043$). Birinci sınıfta öğrenim gören ebelik öğrencilerinin ikinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre Değerler Ölçeği ‘Maddi Dürüstlük’ alt boyutu puan ortalamalarının istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edildi ($p=0.028$).

Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre “Değerler Ölçeği” ‘Doğru Sözlülük’ alt boyutundan aldıkları puanların karşılaştırılması bakıldığında; ebelik öğrencilerine ilişkin yaş, hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge, en uzun yaşadığı yerleşim yeri ve ikametgah yeri mezun olduğunda çalışmak istenen yer değişkenlerinin Değerler Ölçeği ‘Doğru Sözlülük’ alt boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur ($p>0.05$). Birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin diğer sınıflarda öğrenim gören ve özellikle dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre Değerler Ölçeği ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut puan ortalamasının daha yüksek düzeyde anlamlı farkı saptandı ($p<0.001$).

Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre “Değerler Ölçeği”nden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında; yaş, hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge, en uzun yaşadığı yerleşim yeri ve ikamet yeri değişkenlerinin “Değerler Ölçeği” toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı ($p>0.05$). “Değerler Ölçeği” toplam puanının okuduğu sınıflara göre yapılan değerlendirmede birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıftaki öğrencilere göre “Değerler Ölçeği” toplam puan ortalaması yüksek düzeyde anlamlı bulundu ($p<0.001$).

Tablo 6.2.3. Ebe Adaylarının Bir İşte Çalışma Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI				DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük		
	$\bar{X}\pm SD$ (min-max)	$\bar{X}\pm SD$ (min-max)	$\bar{X}\pm SD$ (min-max)	$\bar{X}\pm SD$ (min-max)	$\bar{X}\pm SD$ (min-max)
Ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekli					
Ailemden	33.73±2.10 (19-35)	62.98±4.94 (41-70)	30.89±3.03 (19-35)	127.61±8.48 (86-140)	
Akraba desteği	33.23±2.99 (23-35)	61.88±5.92 (44-68)	30.23±3.75 (20-35)	125.35±11.6 (87-138)	
Kendim/Çalışarak	33.77±1.99 (27-35)	63.11±4.70 (49-70)	30.71±3.00 (22-35)	127.60±8.01 (102-140)	
Bursum var	33.91±1.70 (26-35)	63.40±4.46 (42-70)	30.95±2.86 (23-35)	128.27±7.41 (106-140)	
	KW=1.253 <i>p</i> =0.740	KW=0.869 <i>p</i> =0.833	KW=0.798 <i>p</i> =0.850	KW=0.929 <i>p</i> =0.818	
Daha önce bir işte çalışma durumu					
Evet	33.65±2.10 (21-35)	62.95±4.87 (46-70)	30.72±3.08 (22-35)	127.33±8.42 (91-140)	
Hayır	33.87±1.97 (19-35)	63.15±4.82 (41-70)	31.00±2.95 (19-35)	128.03±8.18 (86-140)	
	U=91547.500 <i>p</i> =0.206	U=93992.000 <i>p</i> =0.621	U=90551.500 <i>p</i> =0.155	U=91023.500 <i>p</i> =0.198	
Şu an gelir getiren bir işte çalışma durumu					
Çalışıyorum	33.40±2.27 (25-35)	62.57±4.61(47-70)	30.57±2.81(24-35)	126.54±7.68 ^a (108-140)	
Çalışmıyorum	33.81±2.00 (19-35)	63.12±4.87(41-70)	30.91±3.04(19-35)	127.85±8.37 ^b (86-140)	
Test*	U=37761.500 <i>p</i> =0.128	U=37525.500 <i>p</i> =0.139	U=37515.500 <i>p</i> =0.137	U=35913.000 <i>p</i> =0.033	

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a,b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik öğrencilerinin bir işte çalışma özelliklerinin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.3.’de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerine ilişkin ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekli, daha önce bir işte çalışma durumu ve şuan gelir getiren bir işte çalışma durumu Değerler Ölçeği ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’, ‘Maddi Dürüstlük’ ve Doğru Sözlülük’ alt boyutu puan ortalamalarını ve Değerler ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmadı ($p>0.05$). Ancak Şu an gelir getiren bir işte çalışan öğrencilerin puan ortalamalarının çalışmayanlara göre istatistiksel olarak daha düşük ve bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı.

Tablo 6.2.4. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Tanıtıcı Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
	$\bar{X}\pm SD(\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD(\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD(\text{min-max})$	$\bar{X}\pm SD(\text{min-max})$
Aile tipi				
Geniş aile	33.87±2.14 (21-35)	63.14±4.96 (44-70)	30.95±3.14 (19-35)	127.96±8.61 (87-140)
Çekirdek aile	33.73±2.01 (19-35)	63.08±4.76 (41-70)	30.87±2.97 (20-35)	127.69±8.15 (86-140)
Parçalanmış aile	33.87±2.09 (27-35)	61.06±6.72 (48-70)	30.06±3.64 (23-35)	125.00±11.34 (100-138)
Test*	KW=2.209 <i>p</i> =0.331	KW=1.082 <i>p</i> =0.582	KW=0.971 <i>p</i> =0.615	KW=0.684 <i>p</i> =0.710
Ailenin aylık geliri				
2500 TL altı	33.78±2.20 (21-35)	62.94±4.77 (44-70)	30.40±3.25 (20-35)	127.13±8.78 (87-140)
2500-4000 TL	33.72±2.04 (19-35)	63.05±4.90 (41-70)	30.98±2.91 (20-35)	127.76±8.21 (86-140)
4000 TL üstü	33.89±1.75 (26-35)	63.27±4.76 (49-70)	31.20±2.95 (23-35)	128.36±7.76 (106-140)
Test*	KW=1.252 <i>p</i> =0.535	KW=0.778 <i>p</i> =0.678	KW=5.611 <i>p</i> =0.060	KW=1.584 <i>p</i> =0.453
Gelir düzeyi algısı				
Gelir giderden az	33.78±2.14 (23-35)	63.06±4.76 (44-70)	30.73±3.20 (19-35)	144.01±22.32 (59-180)
Gelir gidere denk	33.73±2.04 (19-35)	62.99±4.89 (41-70)	30.90±2.97 (20-35)	142.38±19.55 (63-180)
Gelir giderden fazla	34.04±1.78 (25-35)	63.61±4.57 (51-70)	30.84±3.07 (23-35)	141.82±19.17 (98-176)
Test*	KW=1.652 <i>p</i> =0.438	KW=1.123 <i>p</i> =0.570	KW=0.183 <i>p</i> =0.912	KW=1.456 <i>p</i> =0.483

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a, b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanımlayıcı özelliklerin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.4.’de yer almaktadır. Ebelik bölümü öğrencilerinin ailesine ilişkin aile tipi, ailenin aylık geliri ve gelir düzeyi algısı değişkenlerinin Değerler Ölçeği toplam puanını, ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’, ‘Maddi Dürüstlük’ ve ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farka rastlanmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.2.5. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Ailelerine İlişkin Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	
Annenin öğrenim düzeyi				
İlkokul	33.78±1.99 (21-35)	63.26±4.71 (44-70)	30.88±3.12 (19-35)	127.93±8.25 (86-140)
Ortaokul	33.56±2.18 (23-35)	62.68±4.95 (44-70)	30.87±3.06 (20-35)	127.12±8.77 (87-140)
Lise	33.84±2.06 (19-35)	62.91±5.13 (41-70)	30.95±2.75 (23-35)	127.71±8.18 (86-140)
Üniversite	34.25±1.56 (27-35)	63.10±4.71 (48-70)	30.38±2.54 (24-35)	127.34±6.71 (108-138)
Test*	KW=3.897 <i>p</i> =0.273	KW=1.525 <i>p</i> =0.677	KW=2.179 <i>p</i> =0.536	KW=1.054 <i>p</i> =0.788
Babanın öğrenim düzeyi				
İlkokul	33.78±2.00 (23-35)	63.37±4.75 (44-70)	31.03±3.22 (19-35)	128.19±8.54 (87-140)
Ortaokul	33.67±2.45 (19-35)	62.65±5.21 (41-70)	30.72±2.96 (20-35)	127.05±9.13 (87-140)
Lise	33.75±1.80 (27-35)	63.01±4.89 (42-70)	30.82±2.84 (22-35)	127.59±7.72 (105-140)
Üniversite	33.91±1.86 (25-35)	62.92±4.15 (48-70)	30.78±2.92 (22-35)	127.61±7.08 (104-138)
Test*	KW=0.630 <i>p</i> =0.890	KW=2.833 <i>p</i> =0.418	KW=2.557 <i>p</i> =0.465	KW=3.276 <i>p</i> =0.351
Babanın mesleği				
İşçi	33.85±1.94 (23-35)	63.06±4.84 (42-70)	31.03±3.07 (20-35)	127.94±8.35 (87-140)
Memur	33.82±2.23 (19-35)	63.52±4.66 (41-70)	30.68±2.86 (22-35)	128.03±8.28 (86-140)
Esnaf	33.64±2.10 (23-35)	63.27±4.80 (44-70)	31.04±3.10 (20-35)	127.95±8.47 (87-140)
Emekli	33.73±2.02 (21-35)	62.62±4.97 (46-70)	30.55±2.85 (22-35)	126.91±7.99 (91-138)
İşsiz	33.75±2.24 (26-35)	63.34±4.73 (51-70)	31.00±3.54 (19-35)	128.10±8.96 (97-140)
Test*	KW=0.837 <i>p</i> =0.933	KW=3.474 <i>p</i> =0.482	KW=6.770 <i>p</i> =0.149	KW=5.018 <i>p</i> =0.285
Annenin mesleği				
İşçi	33.33±2.47 (19-35)	62.80±5.47 (41-70)	30.72±3.16 (22-35)	126.86±9.25 (87-140)
Memur	34.29±1.13 (31-35)	63.11±4.83 (48-69)	30.18±2.54 (23-34)	127.59±7.23 (108-138)
Esnaf	34.07±1.55 (30-35)	63.30±3.72 (53-68)	31.46±2.02 (29-35)	128.84±5.63 (118-140)
Emekli	33.77±1.83 (29-35)	62.82±4.59 (50-70)	30.37±2.91 (22-35)	126.97±7.37 (112-139)
Ev Hanımı	33.81±1.98 (21-35)	63.11±4.76 (44-70)	30.94±3.03 (19-35)	127.87±8.24 (87-140)

Test*	KW=5.760 <i>p</i> =0.218	KW=0.294 <i>p</i> =0.990	KW=4.115 <i>p</i> =0.391	KW=2.000 <i>p</i> =0.736
-------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a,b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanımlayıcı özelliklerin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.5’de yer almaktadır. Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin annenin öğrenim düzeyi, babanın öğrenim düzeyi, babanın mesleği ve annenin mesleği değişkenlerinin “Değerler Ölçeği”nden aldıkları toplam puan ortalamalarını ve ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’, ‘Maddi Dürüstlük’ ve ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.2.6. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Tanıtıcı Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Ailelerine İlişkin Tanıtıcı Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet- Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	
Aile bağlarının niteliği				
Çok güçlü	33.96±1.75 (23-35)	63.28±4.57 (44-70)	30.99±2.95 (20-35)	128.24±7.78 (87-140)
Güçlü	33.68±2.12 (19-35)	62.96±4.83 (41-70)	30.87±2.92 (22-35)	127.52±8.13 (86-140)
Kararsızım/ Zayıf/ Çok zayıf	33.41±2.46 (23-35)	62.69±5.68 (44-70)	30.49±3.55 (19-35)	126.60±10.7 (87-140)
Test*	KW=3.915 <i>p</i> =0.141	KW=0.823 <i>p</i> =0.663	KW=0.708 <i>p</i> =0.702	KW=2.171 <i>p</i> =0.338
Yetiştirilme tarzı				
Baskıcı	33.76±2.10 (27-35)	62.10±5.95 ^a (50-70)	30.58±3.69 (19-35)	126.46±10.3 ^a (97-139)
Serbest	33.76±1.89 (29-35)	61.70±5.10 ^a (48-70)	30.32±3.41 (23-35)	125.80±8.39 ^a (108-140)
Kontrollü	33.65±2.20 (19-35)	62.87±4.89 ^a (41-70)	30.75±3.05 (20-35)	127.27±8.60 ^a ^b (86-140)
Güvene dayalı	33.97±1.72 (25-35)	63.73±4.43 ^b (42-70)	31.20±2.78 (22-35)	128.90±7.33 ^b (100-140)
Kararsızım	33.23±2.63 (23-35)	62.14±5.41 ^a (44-70)	30.33±3.13 (20-35)	125.71±9.42 ^a (87-139)
Test*	KW=4.790 <i>p</i> =0.310	KW=12.579 <i>p</i> =0.014	KW=6.620 <i>p</i> =0.157	KW=12.363 <i>p</i> =0.015
Aile içinde kendi işini kurup yöneten kişi varlığı				
Evet	33.72±2.18 (19-35)	63.05±4.90 (41-70)	30.89±3.14 (20-35)	127.67±8.64 (86-140)
Hayır	33.79±1.90 (25-35)	63.05±4.80 (42-70)	30.85±2.91 (19-35)	127.70±8.00 (97-140)
Test*	U=95283.000 <i>p</i> =0.978	U=95161.000 <i>p</i> =0.954	U=93923.500 <i>p</i> =0.695	U=95012.500 <i>p</i> =0.922

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a,b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanımlayıcı özelliklerin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.6’de verilmiştir. Ebelik öğrencilerine ilişkin aile bağlarının niteliği, yetiştirilme tarzı ve aile içinde kendi işini kurup yöneten kişi varlığı değişkenlerinin Değerler Ölçeği ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ ve ‘Doğru Sözlülük’ alt ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmadı ($p>0.05$).

Ebelik öğrencilerine ilişkin aile bağlarının niteliği ve aile içinde kendi işini kurup yöneten kişi varlığı Değerler Ölçeği ‘Maddi Dürüstlük’ alt boyut puan ortalamaları arasında farka rastlanmazken ($p>0.05$), güvene dayalı yetiştirme tarzı ile yetiştirilen ebelik öğrencilerinin diğer tarzlar ile yetiştirilen öğrencilere göre “Değerler Ölçeği” ‘Maddi Dürüstlük’ alt boyut puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi ($p=0.014$).

“Değerler Ölçeği”nden alınan toplam puan ortalaması ile yetiştirilme tarzı arasındaki ilişkiye bakıldığında ise güvene dayalı ilişkiye sahip öğrencilerin puan ortalamaları ile kararsız olduğunu ya da serbest biçimde yetiştiğini ifade eden öğrencilerin toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p=0.015$).

Tablo 6.2.7. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Aktivitelerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Boş Zamanlarını Değerlendirme Aktiviteleri	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	
Sosyal ilişkilere haftada ayrılan süre				
3 saat altı	33.59±2.55 (19-35)	63.14±5.06 (41-70)	31.09±3.04 (20-35)	127.83±9.21 (86-140)
3 -4 sa 59 dk	33.83±1.93 (23-35)	62.93±5.12 (42-70)	30.83±3.05 (20-35)	127.60±8.45 (87-140)
5-6 saat 59 dk	33.78±1.76 (28-35)	63.30±4.50 (47-70)	30.66±2.99 (22-35)	127.76±7.54 (105-140)
7 saat ve üzeri	33.74±2.02 (21-35)	62.92±4.65 (46-70)	30.98±2.98 (19-35)	127.65±8.25 (91-140)
Test*	KW=0.739 p=0.864	KW=0.784 p=0.853	KW=2.490 p=0.477	KW=0.485 p=0.922
Günlük streslerden arınma tekniklerini kullanma durumu				
Düzenli yaparım	33.44±2.82 (23-35)	62.76±5.17 (44-70)	30.58±3.19 (20-35)	126.78±9.43 (87-140)
Nadiren yaparım	33.81±1.92 (21-35)	63.07±4.72 (42-70)	30.97±2.97 (19-35)	127.86±7.99 (91-140)
Hiç yapmam	33.84±2.09 (19-35)	63.20±5.01 (41-70)	30.73±3.04 (22-35)	127.78±8.42 (86-140)
Test*	KW=2.403 p=0.301	KW=0.708 p=0.702	KW=1.663 p=0.435	KW=0.794 p=0.672
Kitap okuma sıklığı				
Neredeyse her zaman	33.45±2.50 (19-35)	62.60±5.22 (41-70)	30.82±2.95 (20-35)	126.88±9.07 (86-140)
Günde bir kez	33.79±1.73 (27-35)	63.26±4.64 (47-70)	30.63±3.26 (19-35)	127.68±7.97 (97-138)
Sadece hafta sonu	33.87±1.92 (25-35)	63.00±4.43 (51-70)	30.66±3.14 (22-35)	127.53±8.15 (102-140)
Nadiren	33.85±1.96 (21-35)	63.11±4.92 (42-70)	31.00±2.85 (20-35)	127.97±8.17 (87-140)
Okumam	33.93±1.96 (26-35)	63.57±4.75 (52-70)	31.53±2.91 (23-35)	129.04±7.85 (108-140)
Test*	KW=4.016 p=0.404	KW=2.511 p=0.643	KW=5.478 p=0.242	KW=3.465 p=0.483
Sinema/Tiyatroya gitme sıklığı				
Çok sık	33.53±2.23 (28-35)	61.33±4.99 (51-67) ^a	29.73±2.91 (25-35)	124.60±8.94 (105-137) ^a
Haftada 1	34.18±1.29 (29-35)	62.80±4.91 (42-70) ^{ab}	31.18±2.97 (24-35)	128.17±7.51 (107-140) ^b
Ayda 1	33.52±2.32 (19-35)	62.72±5.00 (41-70) ^{ab}	30.73±3.02 (19-35)	126.98±8.61 (86-140) ^{ab}
Nadiren gidiyorum	33.90±1.89 (21-35)	63.71±4.49 (46-70) ^b	31.01±3.00 (22-35)	128.62±7.96 (91-140) ^b
Gitmiyorum	33.67±2.01 (27-35)	61.77±5.43 (50-70) ^a	30.59±3.15 (22-35)	126.04±8.95 (100-140) ^{ab}
Test*	KW=7.967 p=0.093	KW=14.273 p=0.006	KW=5.420 p=0.247	KW=12.337 p=0.015

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır. ***a,b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme aktiviteleri ile “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılmalarına bakıldığında ise sosyal ilişkilere haftalık ayrılan süre, günlük stresten arınma teknikleri kullanım durumu, kitap okuma sıklığı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ancak “Değerler Ölçeği” toplam puanı ve ‘Maddi Dürüstlük’ alt boyutu toplam puanı sinema ve tiyatroya gitme sıklıklarına göre anlamlı biçimde farklıdır. Bu durum toplam ölçek puanında nadiren ve haftada bir kez gittiğini ifade edenlerin toplam puanları çok sık gidiyorum diyenlerden anlamlı oranda yüksek bulundu. ‘Maddi Dürüstlük’ ölçeği alt boyut ortalamalarının nadiren gidenlerin puan ortalamalarının gitmiyorum ve çok sık gidiyorum diyenlere oranla istatistik olarak anlamlı bulundu ($p>0.06$).

Tablo 6.2.8. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Okudukları Bölüme İlişkin Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Okudukları Bölüme İlişkin Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI				DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAMI
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük		
	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)		$\bar{X} \pm SD$ (min-max)
Ebelik bölümünü seçmeye karar verme şekli					
Kendi kararım	33.80±2.08 (19-35)	63.21±4.84 (41-70)	30.98±2.97 (20-35)		127.99±8.44 (86-140)
Aile kararı	33.31±2.47 (23-35)	63.10±4.76 (44-70)	30.43±3.17 (20-35)		126.84±8.80 (86-140)
Puanın yetmesi	33.72±1.91 (27-35)	62.72±4.93 (42-70)	30.71±3.08 (19-35)		127.16±8.13 (97-140)
Ebe yakının varlığı	34.28±1.14 (31-35)	63.03±4.66 (47-70)	31.23±2.84 (23-35)		128.55±9.88 (108-140)
Test*	KW=6.771 <i>p</i> =0.080	KW=2.393 <i>p</i> =0.495	KW=3.669 <i>p</i> =0.299		KW=3.995 <i>p</i> =0.262
Ebelik bölümünü bırakmayı isteme durumu					
Evet	33.31±2.57(23-35)	61.54±5.77 ^a (44-70)	29.80±3.70 ^a (19-35)		124.67±10.51 ^a (87-139)
Hayır	33.81±1.97(19-35)	63.21±4.71 ^b (41-70)	30.98±2.92 ^b (22-35)		128.0±7.98 ^b (86-140)
Test*	U=28921.500 <i>p</i> =0.066	U=27336.500 <i>p</i> =0.016	U=26934.000 <i>p</i> =0.010		U=26476.500 <i>p</i> =0.005
Öğrenci kulübüne üye olma durumu					
Evet	33.93±1.98 (19-35)	62.98±4.89(41-70)	31.21±2.85 ^a (22-35)		128.12±8.09(86-140)
Hayır	33.67±2.06 (23-35)	63.09±4.82(42-70)	30.70±3.08 ^b (19-35)		127.47±8.40(87-140)
Test*	U=79846.500 <i>p</i> =0.068	U=84709.000 <i>p</i> =0.779	U=78087.500 <i>p</i> =0.031		U=81849.000 <i>p</i> =0.276

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a, b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin okudukları bölüme ilişkin özelliklerinin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.8.’de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerinin okudukları bölüme ilişkin ebelik bölümünü seçmeye karar verme şekli, ebelik bölümünü bırakmayı isteme durumu ve öğrenci kulübüne üye olma durumu değişkenlerinin Değerler Ölçeği ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmadı (*p*>0.05). Ebelik bölümünü bırakmak isteyen öğrencilerin “Değerler Ölçeği” toplam puan ortalaması yüksek düzeyde, ‘Maddi Dürüstlük’ ve ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut

ortalaması istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük bulundu. ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı ilişkiye rastlanmadı. Öğrencilerin öğrenci kulübüne üye olma durumlarına bakıldığında ise üye olmayanların ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut puanının daha düşük ortalamaya sahip olduğu bulundu. Bu durum istatistiksel olarak anlamlıydı ($p=0.031$).

Tablo 6.2.9. Ebe Adaylarının Mezuniyet Sonrası Düşüncelerine İlişkin Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Mezuniyet Sonrası Düşüncelerine İlişkin Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)	$\bar{X} \pm SD$ (min-max)
Mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumu				
Evet	33.72±2.10(19-35)	62.99±4.84 (41-70)	30.85±2.94(19-35)	127.57±8.34 (86-140)
Hayır	33.86±1.88(23-35)	63.19±4.86 (44-70)	30.91±3.18(20-35)	127.97±8.20 (87-140)
	U=78850.500 <i>p</i> =0.499	U=78717.000 <i>p</i> =0.514	U=78443.500 <i>p</i> =0.462	U=78866.500 <i>p</i> =0.543
Mezun olduğunda çalışmak istediği yer				
*Aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezi	33.61±2.09 ^a (25-35)	62.82±4.70 ^a (42-70)	30.78±2.97(19-35)	127.22±7.88 ^a (97-140)
*Özel hastane/Devlet hastanesi	33.79±1.98 ^a (19-35)	63.08±4.95 ^a (41-70)	30.93±3.04(20-35)	127.81±8.46 ^a (86-140)
*Serbest ebe olarak	33.64±2.14 ^a (27-35)	62.29±4.77 ^a (47-70)	30.37±2.83(23-35)	126.30±8.28 ^a (100-140)
*Jinekolog hekimle birlikte	34.12±2.00 ^b (23-35)	64.20±4.67 ^b (44-70)	31.30±3.17(20-35)	129.63±8.44 ^b (87-140)
Test*	KW=9.969 <i>p</i> =0.019	KW=12.588 <i>p</i> =0.006	KW=6.829 <i>p</i> =0.078	KW=13.185 <i>p</i> =0.004

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a, b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin okudukları bölüme ilişkin özelliklerinin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.9.’de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerinin Mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumlarının Değerler Ölçeği toplam puanı ve alt boyutlarının toplam puanları ile aralarında anlamlı bir ilişkiye rastlanmadı. Öğrencilerin mezun olduklarında çalışmak istedikleri yere bakıldığında ise “Değerler Ölçeği” toplam puanlarında jinekolog hekimle birlikte çalışmak isteyenlerin toplam puan ortalamalarının diğer gruplarda yer alan öğrencilerin puan ortalamalarından anlamlı derece yüksek olduğu görüldü (*p*=0.004).

‘Maddi Dürüstlük’ ve Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt boyutlarına bakıldığında jinekologla birlikte çalışmak isteyen ebelerin puan ortalamalarının diğer gruplarda yer alan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu görüldü (sırasıyla $p=0.006$, $p=0.019$). ‘Doğru Sözlülük’ alt boyutunda anlamlı farka rastlanmadı.

Tablo 6.2.10. Ebe Adaylarının Girişimcilikle İlgili Ders Almalarına İlişkin Özelliklerin Değerler Ölçeği ve Alt boyutlarına Göre Karşılaştırılması

Girişimcilik e İlgili Ders Almalarına İlişkin Özellikler	DEĞERLER ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI			DEĞERLER ÖLÇEĞİ TOPLAM $\bar{X} \pm SD$ (min-max)
	Adalet-Saygı ve Yardımseverlik $\bar{X} \pm SD$ (min-max)	Maddi Dürüstlük $\bar{X} \pm SD$ (min-max)	Doğru Sözlülük $\bar{X} \pm SD$ (min-max)	
Girişimcilik dersi alma durumu				
Evet	33.62±2.27 (21-35)	62.61±5.51 (41-70)	30.52±3.12 (20-35)	126.76±9.38 (87-140)
Hayır	33.79±1.97 (19-35)	63.16±4.65 (41-70)	30.96±2.98 (19-35)	127.92±8.00 (86-140)
Test*	U=60681.500 <i>p</i> =0.665	U=59576.000 <i>p</i> =0.446	U=56592.500 <i>p</i> =0.078	U=58077.500 <i>p</i> =0.208
Girişimcilikle ilgili panel/seminere katılma durumu				
Evet	33.77±2.02 (21-35)	63.09±4.81 (44-70)	30.91±3.04 (20-35)	127.78±8.22 (87-140)
Hayır	33.75±2.05 (19-35)	63.02±4.87 (41-70)	30.84±3.00 (19-35)	127.62±8.36 (86-140)
Test*	U=94347.500 <i>p</i> =0.923	U=94190.500 <i>p</i> =0.897	U=93256.000 <i>p</i> =0.702	U=94258.500 <i>p</i> =0.911
Okuldaki derslerin serbest iş kurmaya yararlı bilgiler sağlama durumu				
Evet	33.88±2.03 (21-35)	63.14±5.16 (44-70)	31.09±2.95 (20-35)	128.13±8.44 (87-140)
Hayır	33.76±2.10 (23-35)	62.82±4.54 (44-70)	30.54±3.21 (19-35)	127.13±8.39 (87-140)
Kısmen	33.67±2.01 (19-35)	63.09±4.75 (41-70)	30.86±2.96 (22-35)	127.63±8.15 (86-140)
Test*	KW=5.436 <i>p</i> =0.066	KW=2.192 <i>p</i> =0.334	KW=3.334 <i>p</i> =0.189	KW=2.813 <i>p</i> =0.245

* Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

***a, b* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Ebelik bölümü öğrencilerinin okuduğu bölüme ilişkin özelliklerinin “Değerler Ölçeği” ve alt boyutlarına göre karşılaştırılması Tablo 6.2.10.’de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerinin girişimcilik dersi alma durumu, girişimcilikle ilgili panel/seminere katılma durumu ve okuldaki derslerin serbest iş kurmaya yararlı bilgiler sağlama durumu değişkenlerinin “Değerler Ölçeği” toplam puanı, ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’, ‘Maddi Dürüstlük’ ve ‘Doğru Sözlülük’ alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmadı (*p*>0.05).

6.3. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Düzeylerine Göre Karşılaştırılmasına Ait Bulgular

Araştırmaya katılan ebelik bölüm öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri, ailelerine ilişkin özellikleri, kişisel özellikleri, okuduğu bölüme ilişkin özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği düzeylerine göre karşılaştırılması bu başlık altında verilmiştir.

Tablo 6.3.1. Ebe Adaylarının Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği Puanları (N=876)

	Mean±SD	Median (Min-Max)	Alınabilecek min- max puan
Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği	142.60±19.90	144.00 (59-180)	36-180
Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği Sınıflaması	Sayı (n)	Yüzde (%)	Alınabilecek min-max puan
Çok düşük girişimcilik	3	0.3	36-64
Düşük girişimcilik	7	0.8	65-92
Orta düzeyde girişimcilik	142	16.2	93-123
Yüksek girişimcilik	441	50.3	124-151
Çok yüksek girişimcilik	283	32.3	152-180

Ebelik öğrencilerinin Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği puan ortalamalarının 142.60±19.90 olduğu ve öğrencilerin %50.3'ünün yüksek, %32.3'ünün ise çok yüksek girişimcilik düzeyinde bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 6.3.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük / orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Yaş							
20 yaş ve altı	40	26.3	94	21.3	81	28.6	$\chi^2=13.680$ $p=0.033$
21 yaş	33	21.7	103	23.4	73	25.8	
22 yaş	40	26.3	98	22.2	67	23.7	
22 yaş üstü	39	25.7	146	33.1	62	21.9	
Hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge							
Marmara Bölgesi	115	75.7	342	77.6	218	77.0	$\chi^2=5.253$ $p=0.949$
Ege Bölgesi	3	2.0	11	2.5	3	1.1	
Akdeniz Bölgesi	8	5.3	16	3.6	15	5.3	
İç Anadolu Bölgesi	10	6.6	19	4.3	13	4.6	
Karadeniz Bölgesi	7	4.6	24	5.4	15	5.3	
Doğu Anadolu Bölgesi	3	2.0	13	2.9	7	2.5	
Güneydoğu Bölgesi	6	3.9	16	3.6	12	4.2	
En uzun süre yaşadığı yerleşim yeri							
Köy/ Kasaba/ İlçe	37	24.3	83	18.8	64	22.6	$\chi^2=6.309$ $p=0.177$
Şehir	44	28.9	103	23.4	69	24.4	
Büyükşehir + Yurt dışı	71	46.7	255	57.8	150	53.0	
Okuduğu sınıf							
1. sınıf	33	21.7	108	24.5	91	32.2	$\chi^2=14.009$ $p=0.030$
2. sınıf	46	30.3	103	23.4	76	26.9	
3. sınıf	39	25.7	121	27.4	70	24.7	
4. sınıf	34	22.4	109	24.7	46	16.3	
İkamet yeri							
Aile ile birlikte evde	101	66.4	297	67.3	178	62.9	$\chi^2=14.616$ $p=0.147$
Arkadaş ile birlikte evde	11	7.2	29	6.6	15	5.3	
Tek başına evde	2	1.3	8	1.8	4	1.4	
Akraba yanında	5	3.3	12	2.7	6	2.1	
Devlet yurdunda	14	9.2	61	13.8	35	12.4	
Özel yurttta	19	12.5	34	7.7	45	15.9	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.2.'de yer almaktadır. Öğrencilerin yaşlarına ait özelliklere bakıldığında 20 yaş ve altı (%28.6) ve 21 yaşındakilerin

(%25.8) ‘çok yüksek girişimcilik’ düzeyi ortalamalarının yüksek olduğu, 22 yaşındakilerin (%26.3) çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik düzeyine sahip olduğu, 22 üzerinin ise (%33.1) yüksek girişimcilikte yer aldığı saptandı. Hayatının ilk 10 yılını geçirdiği bölge, uzun süre yaşadığı yerleşim yeri ve hala ikamet ettiği yerle girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı ilişki saptanmadı.

Okuduğu sınıflara bakıldığında, çok yüksek girişimcilik düzeyine sahip olanların (%32.2) birinci sınıf öğrencileri olduğu görülmüşken, dördüncü sınıf öğrencilerinin (%16.3) çok düşük oranda çok yüksek girişimcilik düzeyine sahip olduğu görüldü.

Tablo 6.3.3. Ebe Adaylarının Bir İşte Çalışma Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekli							
Aileden	107	70.4	290	65.8	188	66.4	$\chi^2=4.80$ 1 $p=0.570$
Akraba desteği ile	5	3.3	6	1.4	6	2.1	
Kendim / Çalışarak	16	10.5	53	12.0	37	13.1	
Bursum var	24	15.8	92	20.9	52	18.4	
Daha önce bir işte çalışma durumu							$\chi^2=2.45$ 9 $p=0.292$
Evet	79	52.0	219	49.7	127	44.9	
Hayır	73	48.0	222	50.3	156	55.1	
Şu an gelir getiren bir işte çalışma durumu							$\chi^2=1.43$ 8 $p=0.487$
Çalışıyorum	22	14.5	55	12.5	30	10.6	
Çalışmıyorum	130	85.5	386	87.5	253	89.4	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin bir işte çalışma özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırıldığında, ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekillerine bakıldığında %70.4'ünün ailesi tarafından ihtiyaçlarının karşılandığı ve bu grubun çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik alanında yer aldıkları görüldü. Ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şekilleri arasında anlamlı bir farka rastlanmadı. Daha önce ve şuan da işte çalışma durumu arasında da anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.3.4. Ebe Adaylarının Ailelerinin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Aile tipi							
Geniş aile	32	21.1	81	18.4	48	17.0	$\chi^2=1.136$ $p=0.888$
Çekirdek aile	117	77.0	352	79.8	230	81.3	
Parçalanmış aile	3	2.0	8	1.8	5	1.8	
Ailenin aylık geliri							
2500 TL altı	40	26.3	107	24.3	78	27.6	$\chi^2=2.405$ $p=0.662$
2500-4000 TL	84	55.3	268	60.8	162	57.2	
4000 TL üstü	28	18.4	66	15.0	43	15.2	
Gelir düzeyi algısı							
Gelir giderden az	26	17.1	62	14.1	56	19.8	$\chi^2=4.221$ $p=0.377$
Gelir gidere denk	114	75.0	342	77.6	206	72.8	
Gelir giderden fazla	12	7.9	37	8.4	21	7.4	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanımlayıcı özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.4'de yer almaktadır. Aile tipini çekirdek aile olarak tanımların %81.3'ünün çok yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu görülmüştür. Ancak bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir. Ailelerinin aylık gelirlerine bakıldığında ise öğrencilerin %60.8'inin 2500-4000 tl aylık alan grupta ve yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu tespit edildi. Ancak bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı. Gelir düzeyi algılarında ise öğrencilerin %75.13'ü gelirlerinin giderlerine denk olduğu ifade etti ve bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.3.5. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
	<hr/>						
Annenin eğitim düzeyi							
İlkokul	78	51.3	232	52.6	160	56.5	$\chi^2=3.099$ $p=0.796$
Ortaokul	40	26.3	102	23.1	66	23.3	
Lise	27	17.8	88	20.0	44	15.5	
Üniversite	7	4.6	19	4.3	13	4.6	
<hr/>							
Babanın eğitim düzeyi							
İlkokul	54	35.5	152	34.5	115	40.6	$\chi^2=8.571$ $p=0.199$
Ortaokul	37	24.3	91	20.6	69	24.4	
Lise	44	28.9	145	32.9	78	27.6	
Üniversite	17	11.2	53	12.0	21	7.4	
<hr/>							
Babanın mesleği							
İşçi	51	33.6	156	35.4	113	39.9	$\chi^2=9.150$ $p=0.330$
Memur	19	12.5	50	11.3	22	7.8	
Esnaf	42	27.6	101	22.9	66	23.3	
Emekli	33	21.7	123	27.9	71	25.1	
İşsiz	7	4.6	11	2.5	11	3.9	
<hr/>							
Annenin mesleği							
İşçi	19	12.5	69	15.6	42	14.8	$\chi^2=11.143$ $p=0.194$
Memur	9	5.9	15	3.4	3	1.1	
Esnaf	1	0.7	6	1.4	6	2.1	
Emekli	6	3.9	16	3.6	13	4.6	
Ev Hanımı	117	77.0	335	76.0	219	77.4	
<hr/>							
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.5.'de yer almaktadır. Öğrencilerin çok yüksek girişimcilik düzeyleri yüksek olanların, anne eğitim düzeyi ilkökul (%56.5) babaların eğitim düzeyi ilkökul (%40.6) , baba mesleği işçi (%39.9) ve anne mesleği ev hanımı (%77.4) olduğu görüldü. Ancak farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.3.6. Ebe Adaylarının Ailelerine İlişkin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Aile bağlarının niteliği							
Çok güçlü	61	40.1	179	40.6	109	38.5	$\chi^2=2.85$ 1 $p=0.827$
Güçlü	74	48.7	208	47.2	137	48.4	
Kararsızım	13	8.6	39	8.8	22	7.8	
Zayıf/ Çok zayıf	4	2.6	15	3.4	15	5.3	
Yetiştirilme tarzı							
Baskıcı	8	5.3	16	3.6	15	5.3	$\chi^2=9.49$ 8 $p=0.302$
Serbest	6	3.9	31	7.0	18	6.4	
Kontrollü	84	55.3	196	44.4	126	44.5	
Güvene dayalı	46	30.3	176	39.9	112	39.6	
Kararsızım	8	5.3	22	5.0	12	4.2	
Aile içinde kendi işini yapan kişi varlığı							
Evet	81	53.3	188	42.6	136	48.1	$\chi^2=5.72$ 6 $p=0.057$
Hayır	71	46.7	253	57.4	147	51.9	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailelerine ilişkin özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.6.'de yer almaktadır. Ebelik öğrencilerinin çok düşük/düşük/ orta girişimcilik düzeyinde aile bağları niteliğini güçlü olarak ifade edenlerin %48.7, yetiştirme tarzı olarak kontrollü yetiştiğini ifade edenlerin %55.3 oranında yüksek olduğu görüldü. Aile içinde kendi işini yaptığını söyleyenlerin %53.3 ile çok düşük/düşük/orta girişimcilik düzeyine sahip olduğu saptandı. Ancak ebe adaylarının ailelerine ilişkin özelliklerle girişimcilik düzeylerine ilişkin yapılan karşılaştırmada anlamlı olarak istatistiksel bir farka rastlanmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.3.7. Ebe Adaylarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Aktivitelerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Sosyal ilişkilere haftada ayrılan süre							
3 saat altı	26	17.1	76	17.2	35	12.4	$\chi^2=7.049$ $p=0.316$
3 -4 saat 59 dakika	51	33.6	144	32.7	108	38.2	
5 -6 saat 59 dakika	31	20.4	113	25.6	73	25.8	
7 saat ve üzeri	44	28.9	108	24.5	67	23.7	
Günlük streslerden arınma tekniklerini kullanma durumu							
Düzenli olarak yaparım	27	17.8	61	13.8	39	13.8	$\chi^2=1.811$ $p=0.770$
Nadiren yaparım	98	64.5	290	65.8	188	66.4	
Hiç yapmam	27	17.8	90	20.4	56	19.8	
Sinema/Tiyatroya gitme sıklığı							
Çok sık	-	-	7	1.6	8	2.8	$\chi^2=13.508$ $p=0.096$
Haftada 1	9	5.9	56	12.7	28	9.9	
Ayda 1	59	38.8	169	38.3	108	38.2	
Nadiren gidiyorum	74	48.7	182	41.3	114	40.3	
Gitmiyorum	10	6.6	27	6.1	25	8.8	
Kitap okuma sıklığı							
Neredeyse her zaman	33	21.7	89	20.2	62	21.9	$\chi^2=3.828$ $p=0.872$
Günde bir kez	32	21.1	95	21.5	68	24.0	
Sadece hafta sonu	20	13.2	63	14.3	43	15.2	
Nadiren	53	34.9	165	37.4	90	31.8	
Okumam	14	9.2	29	6.6	20	7.1	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme aktivitelerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.7.'de yer almaktadır. Ebe adaylarının çok yüksek girişimcilik düzeyinde olanlarının sosyal ilişkilerine haftada 3-4 saat 59 dakika zaman ayırdıkları %38.2 oranında, günlük streslerden arınma teknikleri kullanma durumları %66.4 ile, sinema- tiyatroya gitme sıklığı nadiren gidiyorum diyenlerin %40.3, kitap okuma sıklığına nadiren diyenlerin %31.8 ile bu alanda olduğu görüldü. Ancak bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0.05$).

Tablo 6.3.8. Ebe Adaylarının Bölümlerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Ebelik bölümünü seçmeye karar verme şekli							
Kendi kararım	78	51.3	252	57.1	158	55.8	$\chi^2=3.060$ $p=0.801$
Aile kararı	18	11.8	44	10.0	28	9.9	
Puanın yetmesi	47	30.9	111	25.2	77	27.2	
Ebe yakının varlığı	9	5.9	34	7.7	20	7.1	
Ebelik bölümünü bırakmayı isteme durumu							
Evet	18	11.8	31	7.0	33	11.7	$\chi^2=5.692$ $p=0.058$
Hayır	134	88.2	410	93.0	250	88.3	
Öğrenci kulübüne üye olma durumu							
Evet	50	32.9	140	31.7	105	37.1	$\chi^2=2.265$ $p=0.322$
Hayır	102	67.1	301	68.3	178	62.9	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin bölümlerine ilişkin özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 6.3.8.'de yer almaktadır. Ebe adaylarının ebelik bölümünü seçme kararını kendileri verenlerin %57.1'i, ebelik bölümünü bırakmayı istemeyenlerinde %93'ü yüksek girişimcilik düzeyindedir. Ancak bölümü seçme ya da bırakmanın girişimcilik düzeyleri ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı. Öğrencilerin öğrenci kulübüne üye olmaları ile girişimcilik düzeyleri arasında da anlamlı fark yoktu ($p>0.05$).

Tablo 6.3.9. Ebe Adaylarının Mezuniyet Sonrası Düşüncelerine İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Mezun olduğunda çalışmak istediği yer							
Aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezi	40	26.3	134	30.4	89	31.4	
Özel hastane/ Devlet hastanesi	68	44.7	216	49.0	137	48.4	$\chi^2=2.26$
Birebir ebe olarak	23	15.1	44	10.0	22	7.8	$p=0.322$
Jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak	21	13.8	47	10.7	35	12.4	
Mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumu							
Evet	104	68.4	307	69.6	200	70.7	$\chi^2=0.24$
Hayır	48	31.6	134	30.4	83	29.3	$p=0.885$
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebe adaylarının mezuniyet sonrası düşüncelerine ilişkin özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması tablo 6.3.9.'de yer almaktadır. Öğrencilerin mezun olduğunda çalışmak istediği yer aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezi olduğunu ifade edenlerin %31.4, özel hastane/ devlet hastanesi diyenlerin %48.4'ünün, bağımsız çalışmak isteyenlerin %7.8'ünün ve jinekolog hekimle birlikte çalışmak isteyenlerin %12.4 ile yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu görüldü.

Öğrencilerin mezuniyet sonrası akademik kariyer hedefleri ile mezuniyet sonrasında çalışmak istedikleri alanlarının girişimcilik düzeyleri ile ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı değildi ($p>0.05$).

Tablo 6.3.10. Ebe Adaylarının Girişimcilikle İlgili Ders Almalarına İlişkin Özelliklerine Göre Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Çok düşük/düşük/ orta düzeyde girişimcilik		Yüksek girişimcilik		Çok yüksek girişimcilik		Test*
	n	%	n	%	n	%	
Girişimcilik dersi alma durumu							
Evet	29	19.1	75	17.0	73	25.8	$\chi^2=8.402$ $p=0.015$
Hayır	123	80.9	366	83.0	210	74.2	
Girişimcilikle ilgili panel/seminere katılma durumu							
Evet	54	35.5	196	44.4	138	48.8	$\chi^2=7.031$ $p=0.030$
Hayır	98	64.5	245	55.6	145	51.2	
Okuldaki derslerin serbest iş kurmaya yararlı bilgiler sağlama durumu							
Evet	44	28.9	154	34.9	92	32.5	$\chi^2=2.151$ $p=0.708$
Hayır	33	21.7	87	19.7	62	21.9	
Kısmen	75	49.3	200	45.4	129	45.6	
TOPLAM	152	100.0	441	100.0	283	100.0	0

*Ki Kare Testi uygulanmıştır.

Ebe adaylarının girişimcilikle ilgili ders almalarına ilişkin özelliklerine göre girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılması tablo 6.3.10.'da yer almaktadır. Ebe adaylarının girişimcilik dersi alanlarının %25.8 ile çok yüksek girişimcilik, %17 yüksek girişimcilik, %19.1 ile çok düşük/düşük/ orta girişimcilik düzeyine sahipti. Girişimcilik dersi alanların çok yüksek girişimcilik düzeyleri, diğer girişimcilik düzeylerinde yer alan öğrencilere göre anlamlı oranda yüksek düzeyde bulundu ($p=0.015$).

Girişimcilikle ilgili panel/ seminare katılanların %48.8 ile çok yüksek girişimcilik düzeyinde yer aldığı ve bu durum istatistiksel olarak diğer gruplardan anlamlı bulundu ($p=0.030$). Okuldaki derslerin serbest iş kurmayı sağladığına inanların, inanmayanlar ve kısmen inanlarla istatistiksel olarak bir farkı olmadığı görüldü ($p>0.05$).

6.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puan Ortalamaları ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Tezin bu bölümünde ebeklik bölümü öğrencilerinin Değerler Ölçeği ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği'nden aldıkları puanlar ve bu puanlara ilişkin karşılaştırmalar yer almaktadır.

Tablo 6.4.1. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Sınıflandırılan Ebe Adaylarının Değerler Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği Sınıflaması	N	Değerler Ölçeği			Toplam puan
		Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	Maddi Dürüstlük	Doğru Sözlülük	
		Mean±SD	Mean±SD	Mean±SD	
Çok düşük/düşük/orta düzeyde girişimcilik	152	33.08±2.78 ^a	61.11±5.79 ^a	29.96±3.59 ^a	124.16±10.63 ^a
Yüksek girişimcilik	441	33.78±1.80 ^b	63.12±4.34 ^b	30.64±2.77 ^a	127.56±7.22 ^b
Çok yüksek girişimcilik	283	34.09±1.81 ^c	63.98±4.74 ^c	31.71±2.85 ^b	129.80±7.78 ^c
Test*	876	KW=25.594 p<0.001	KW=33.016 p<0.001	KW=35.902 p<0.001	KW=42.459 p<0.001

* Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

** *a,b,c* üst simgeleri her bir grupta grup içi farklılığı göstermekte olup aynı harflerin yer aldığı ölçümler benzerdir.

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinden aldıkları puanlara göre sınıflandırılan ebelik öğrencilerinin Değerler Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması Tablo 6.4.1’de verilmiştir. Öğrencilerin değerler ölçeği toplam puanları ve alt boyutları olan adalet-saygı ve yardımseverlik, maddi dürüstlük ve doğru sözlülük puan ortalamalarından aldıkları puan ortalamalarına bakıldığında çok yüksek girişimcilik düzeyinde olanların, çok düşük/düşük/orta girişimcilik düzeyinde olanlara göre puanlarının istatistiksel olarak diğerlerinden ileri düzeyde anlamlı farka sahip oldukları görüldü ($p<0.001$).

Tablo 6.4.2. Ebelik öğrencilerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutları ile Girişimcilik Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki (N=876)

Değerler Ölçeği	Girişimcilik Ölçeği	
Adalet-Saygı ve Yardımseverlik	r=0.182**	p<0.001
Maddi Dürüstlük	r=0.225**	p<0.001
Doğru Sözlülük	r=0.222**	p<0.001
Toplam puan	r=0.252**	p<0.001

*Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Ebelik öğrencilerinin Değerler ve Girişimcilik Ölçeklerinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki Tablo 6.4.2’de yer almaktadır. Değerler ölçeği toplam puan ve tüm alt boyutları ile Girişimcilik ölçeği puanları arasında pozitif yönde, zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak önemli bir ilişki olduğu belirlendi ($p<0.001$).

7. TARTIŞMA

7.1. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması (Tablo 6.1.1, Tablo 6.1.2, Tablo 6.1.3, Tablo 6.1.4).

7.2. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması (Tablo 6.2.1, Tablo 6.2.5, Tablo 6.2.7, Tablo 6.2.8).

7.3. Ebe Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması (Tablo 6.3.1, Tablo 6.3.9).

7.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puanlar ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması (Tablo 6.4.1, Tablo 6.4.2, Tablo 6.4.3, Tablo 6.4.4).

7.1. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması

Ebelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 6.1.1 'de verilmiştir. Öğrencilerin *yaş* ortalamalarını incelediğimizde 20.65 ± 1.81 olduğu sonucuna varılmıştır. Tektaş ve ark (2018) ebelik öğrencilerin uyguladığı bir çalışmada öğrencilerin yaş ortalaması $20.07 \pm 1,56$ yıldır (174). Yine Oktay ve ark (2019) sağlık yüksekokulunda yaptığı araştırmasında öğrenci yaş ortalaması 20.91 ± 1.97 olarak belirlenmiştir (175).

Akça ve ark (2019) çalışmasında öğrencilerin %63.8'inin yaşamını en çok büyükşehirde geçirmiştir (176). Bizim çalışmamızda ebelik öğrencilerinin %77.1'inin hayatının ilk on yılını Marmara Bölgesi'nde geçirmiş olduğu ve %54.3'ünün *en uzun yaşadığı yerleşim yerinin* büyükşehir ya da yurt dışı olduğu gözlenmiştir. Çalışmamızın İstanbul ilindeki üniversite öğrencilerini kapmasının bu oranda payı olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin *ekonomik ihtiyaçlarını karşılama şeklinin* girişimcilikle ilişkisi 2000'li yılların başından beri birçok çalışmacının ilgisini çekmiştir. Peterman & Kennedy'nin 2003 yılında yaptıkları bir çalışmada, daha önce iş deneyimi olan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır (177) Yine Summers (1998) geçmişteki iş deneyimlerinin girişimcilik eğiliminin oluşmasında oldukça etkili olduğunu gözlemiştir (178). Bizim çalışmamızda yer alan öğrencilerin %48.5'inin daha önce bir işte çalıştığı ve %12.2'sinin halen gelir getiren bir işte çalışmaya devam ettiği belirlenmiştir. Yılmaz ve ark (2014), çalışmasında ebelik öğrencilerinin % 59.9'unun harçlığını ailesinden karşıladığı ve % 94.1'inin bir işte çalışmadığı gözlenmiştir (89). Bizim çalışmamızda Yılmaz ve arkadaşlarının çalışmasına benzer olarak harçlıklarını aileden alanların oranı %66.8 olarak bulunmuştur.

Ebelik öğrencilerinin ailelerine ilişkin tanıtıcı özellikleri Tablo 6.1.2 'de verilmiştir. Öğrencilerin *aile tipi* incelendiğinde; Dağlar ve ark. (2018) çalışmasında ebelerin %80.8'inin aile tipi çekirdek olduğu sonucuna varılmıştır (179). Özgül ve Yücel (2018)'in çalışmasında öğrencilerin yine %86.8'i çekirdek

aile yapısına sahiptir (87). Çalışmamızda öğrencilerin aile tipi incelendiğinde, %79.8'inin çekirdek ailede yaşadığı sonucuna varılmıştır. Yine Çalışmamızın İstanbul İlini kapmasının bu oranda payı olduğunu düşünmekteyiz.

Literatür araştırmasında ebe adaylarının sosyodemografik özellikleri incelendiğinde, **gelir düzeylerini** inceleyen sonuçlara sıkça rastlanmıştır. Yapılan gelir düzeyi algısı araştırmalarında; Özkahraman ve Yıldırım (2012), ebelik öğrencilerinin %73.3'ünün gelir giderine denk yaşadığı sonucuna varmıştır (180). Ocakçı ve Bilgin (2011), ebeler üzerinde yapılan başka bir araştırmada %71.1'inin ekonomik durumunu orta düzey algıladıkları saptamıştır (181). Tezel ve Arslan (2012) hemşirelik ve ebelik bölümünde okuyan öğrencilerin gelir durumları ile mesleği tercih etme durumları arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu saptamıştır (182). Çalışmamızda literatürle paralel sonuca ulaşılmıştır. Ebe adaylarının %75.6'sının gelir düzeyini gelir gidere denk olarak algıladığı saptanmıştır. Ebelik bölümünde okuyan öğrencilerin orta gelirli ailelerden oluşmasından yola çıkarak, bölümü seçme ve gelir düzeyi arasında bir ilişki olabileceğini düşünmekteyiz.

Ebelik öğrencilerinde yapılan çalışmalarda öğrencilerin anne – baba eğitim düzeyleri incelendiğinde bizim çalışmamıza benzer sonuçlara varılmıştır. Uçar ve Duy (2013), hemşire ve ebelerde yaptığı çalışmalarında, her iki bölümün öğrencilerinin çoğunun anne (ebelik bölümü %53.3; hemşirelik bölümü %46.2) ve babaları (ebelik bölümü %54.8; hemşirelik bölümü %45.2) ilköğretim mezunudur (124). Dinçer ve Öztunç'un (2009), çalışmalarında annelerinin %52'sinin, babalarının %47.4'ünün ilkokul mezunu olduğu (183). Çalışmamızda **anne öğrenim düzeyine** bakıldığında, ilkokul mezunu olan %53.7, **babaların öğrenim düzeyi** ilkokul olan % 36.6, ortaokul olan %22.5'lik bir orana sahiptir. Bu sonuçlardan yola çıkarak ebelik bölümünde okuyan öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeylerinin genel olarak düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Yurtsal ve ark (2014), Yücel ve ark (2017) ve Dinçer ve Öztunç'un (2009), çalışmalarında öğrencilerin **anne – baba meslekleri** incelenmiş ve annelerin büyük oranda ev hanımı ve babalarının emekli, işçi veya serbest meslek sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim düzeyinin düşük olmasıyla paralel olarak

çalışmamızda da annelerin %76.6'sı ev hanımı ve babaların %36.5'i işçi olarak çalışmaktadır (87, 171, 183).

Ebelik öğrencilerinin kişisel özelliklerinin bulguları Tablo 6.1.3. 'de görülmektedir. Yetiştirme tarzının bireylerin değerlerini etkilemesi ve değerlerin yaşamın ilk evrelerinden oluşmaya başlaması nedeniyle önemi büyüktür. Topuz ve ark. (2018)'nın ebelik öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada öğrencilerin %40'nın yetiştirilme tarzının güven verici/destekleyici olduğu gözlenmiştir (184). Araştırmamız sonucunda öğrencilerin %38.1'inin *yetiştirilme tarzının* güvene dayalı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda güvene dayalı yetiştirilme tarzının ebelerin ilerleyen meslek hayatlarında bireysel değerlerin oluşmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin *sosyal ilişkileri ve faaliyetleri* incelendiğinde ebe adaylarının genel olarak buna zaman ayırmadığı gözlenmiştir. Duran ve Sümer (2014), çalışmasında ebelik öğrencilerinin sportif ve sosyal aktiviteye katılma durumuna bakıldığında % 76.5 'inin katılmadığı sonucuna varmışlardır (185). Lee ve Loke (2005) ve Suraj ve Singh (2011) yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin sosyal ilişkilere ayırdığı sürenin düşük olduğu gözlenmiştir (186, 187). Araştırmamızda öğrencilerin %35.2'sinin nadiren kitap okuduğu ve %42.2'sinin nadiren sinema ve/veya tiyatroya gittiği ve %14.5'inin günlük streslerden arınma tekniklerini düzenli olarak kullandığı gözlendi. Fafaliou (2012), sosyal ilişkiler ve faaliyetlerde bulunmanın bireylerde girişimcilik eğiliminin yüksek olmasında önemli bir faktör olduğunu söylemiştir (21). Bu anlamda sosyal aktivitelerin ebe adaylarında yeterli düzeyde olmamasının girişimcilik eğilimini olumsuz yönde etkileyebileceğini düşündürmektedir.

Ebelik öğrencilerinin okuduğu bölüme ilişkin özelliklerinin verildiği bulgular Tablo 6.1.4. 'de yer almaktadır. Öğrencilerin bölümü seçmeye karar verme şekli literatürde incelendiğinde, kendi kararım diyenlerin çoğunlukta olduğu gözlenmiştir. Ay ve ark (2018) ve Bilgin ve Ocakçı'nın (2011) ebelik öğrencilerinde yaptıkları çalışma bunu desteklemektedir (181, 188). Yine Dinç ve ark (2017) ebelik öğrencilerinin, %43'ünün tercih sıralamasında ebeliği 1-5 arasında seçtiği ve %44.3'ünün mesleğe ilgi duymaları nedeniyle seçtikleri saptanmıştır (189). Araştırmamızda **bölümünü seçmeye karar verme şekline** baktığımızda; kendi kararı olan öğrenciler %55.7 ve bölümü bırakmayı istemeyenlerin oranı %90.6'dır. Araştırmamızda öğrencilerin yarısından fazlası bölümü isteyerek okumaktadır. Bu nedenle bölümü bırakmayı düşünen kişi sayısı da azdır (% 9.4). Bölümü isteyerek okuyan öğrenci sayısının fazla olması bir hayli dikkat çekicidir.

Ebe adaylarının **mezun olduğunda çalışmak istediği yerler** incelendiğinde, ortak olarak ebe adaylarının daha garantili alanlarda çalışmak istedikleri sonucuna varılmıştır. Yücel ve ark (2017) çalışmalarında ebelik öğrencilerinin, %33.1'inin aile sağlığı merkezinde %66.9'unun kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanesi ile eğitim, uygulama ve araştırma hastanesinde, çalışmak istedikleri belirlenmiştir (87). Yurtsal ve ark (2014), çalışmalarında öğrencilerin mezun olduktan sonra çalışmak istediği alanlar; hastane %45.2, doğum evleri %28.0, kırsal alanda koruyucu sağlık hizmetleri %15.1, akademisyen ve sağlık meslek lisesinde öğretmen %10.8 olarak belirlenmiştir (171). Araştırmamızda da ebe adaylarının %30'unun aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezinde, %3.5 'unun özel hastanede, %44.5'unun devlet hastanesinde çalışmak istediği saptandı. Literatür incelendiğinde birebir ebe olarak çalışma seçeneğinin yeni bir kavram olması nedeniyle öğrencilerine sorulmadığı gözlenmiş ve buna ait bir yoruma ulaşılamamıştır. Bizim araştırmamızda ebe adaylarına birebir ebelik seçeneği sorulmuş ve %10.2' sinin birebir ebe olarak , %11.8'sinin jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak çalışmak istediğini söylemiştir. Ebe adaylarının giderek daha bağımsız ve girişimci alanlara yöneldiğini düşünmekteyiz.

Ebe adaylarının mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumu incelendiğinde farklı çalışmalarda farklı sonuçlara varılmıştır. Pınar ve ark (2013),’nın çalışmalarında öğrencilerin %41.1’inin akademisyen olmak istediklerini söylemişlerdir (172). Dinç ve ark.’nın (2007) çalışmasında ise öğrencilere mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri yer sorusuna, %44.8’i üniversitede akademisyen, %55.2’si sahada sahada çalışmak şeklinde yanıt vermişlerdir (189). Yurtsal ve ark (2014) çalışmasında öğrencilerin akademisyen ve sağlık meslek lisesinde öğretmen olarak çalışmak isteme oranı %10.8 gibi düşük bir yüzdeye sahiptir (171). Bizim çalışmamızda öğrencilerin mezuniyet sonrası akademik kariyer düşünme durumu değerlendirildiğinde evet diyenlerin oranının % 69.7, hayır diyenlerin oranının ise %30.3 olduğu saptanmıştır. Bizim çalışmamızdaki yüksek oranların akademik kariyer sorusunun çalışma alanı sorusundan bağımsız bir soru olmasından kaynaklandığı düşünmekteyiz. Zira günümüzde çalışma alanındayken akademik kariyer de yapmak oldukça sık karşılaşılan bir durumdur.

Profesyonel mesleklerin eğitimleri sırasında girişimcilik dersinin okul müfredatlarında yer alması son zamanlarda sıkça çalışılan bir konudur. Sezer (2013), çalışmasında girişimcilik dersi alan öğrencilerin kariyerine yönelimi ile almayanların yönelimi arasında büyük bir fark tespit etmiştir (190). Türkmen ve İşbilir (2015), çalışmasında girişimcilik eğitimi alma değişkenlerine göre öğrencilerin girişimcilik eğilimleri arasında farklılık tespit edilmiştir (191). Tanrıverdi ve ark (2016), araştırma sonucunda eğitim alan girişimci adayların eğitime yönelik tutumlarının yüksek olduğu görülmüştür (192). Balaban ve Özdemir (2013), çalışmalarında girişimcilik eğitimi, girişimcilik eğiliminin ortaya çıkmasında gerekli bir faktör olarak değerlendirilmektedir (151). Yine Honig (2004), yaptığı çalışmada girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik yetenek puanlarının arttığını gözlemlemiştir (193). Çalışmamızda ebelerin girişimcilik ile ilgili ders alma oranları düşük bulunmuştur. *Girişimcilik dersi alma* oranı %20.2’dir. Bu doğrultuda girişimcilik dersi alma oranının artırılmasının öğrencilerin girişimciliğe ilişkin algılarının olumlu yönde etkileneceğini düşünmekteyiz.

7.2. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerinin Değerler Ölçeği ve Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmamızda yer alan ebelik bölümü öğrencilerinin kişisel değerlerinin ölçüldüğü “değerler ölçeği” puan ortalamalarının ebe adaylarının devam ettiği sınıflar arasında farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıftaki öğrencilere göre Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.001$). Özellikle değerler ölçeğinin alt boyutlarından biri olan “Maddi dürüstlük” alt boyutunda birinci sınıf öğrencilerinin diğer sınıflarda okuyan öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı dikkat çekmektedir ($p<0.001$) (Tablo 6.2.2). Değerler ölçeğinin kullanıldığı Coşkun ve Yıldırım (2009)’ın çalışmasında öğrencilerin farklı bölümlerde ve fakültelerde okuduğu bildirilmiştir (173). Coşkun ve Yıldırım’ın çalışmasından farklı olarak bizim çalışmamız sadece ebelik bölümü öğrencilerinde yapıldığı için birinci sınıfta okuyan ebelik bölümü öğrencilerinin sahip olduğu değerler diğer sınıftaki öğrencilerine oldukça yüksek bulunmuştur.

Kaya ve ark (2011) çalışmasında öğrencilerin bireysel değerleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişki incelendiğinde; yaşamının büyük bir bölümünü şehirde geçirenlerin ekonomik değerlerinin yüksek olduğu görülmüştür (76). Bizim çalışmamızda da en uzun yaşanan yerleşim yerinin Değerler Ölçeği alt gruplarından olan ‘Maddi Dürüstlük’ alt ölçeği puan ortalamalarını etkilediği, görüldü. En uzun köy/kasaba/ilçede yaşayan öğrencilerin, en uzun büyükşehir ve/veya yurtdışında yaşayan öğrencilere göre puan ortalamalarının daha yüksek ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. ($p=0.043$) (Tablo 6.2.2.). Bireylerin değer yargılarının yaşadıkları bölgelere ve yaşanılan bölgenin nüfusuna göre değişiklik göstermesi sosyoloji ve antropoloji gibi bilim dallarının ana çalışma alanında yer almaktadır.

Ebelik bölümü öğrencilerinin ailesine ilişkin aile tipi, ailenin aylık geliri, gelir düzeyi algısı, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, babanın mesleği ve annenin mesleği, aile bağlarının niteliği ve aile içinde kendi işini kurup yöneten

kişi varlığı Değerler Ölçeği toplam puan ortalamasını etkilemediği sonucuna varılmıştır ($p>0.05$).

Ebelik öğrencilerinin yetiştirilme tarzları ile “değerler ölçeği“ toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Güvene dayalı yetiştirme tarzı ile yetiştirilen ebelik öğrencilerinin baskıcı, serbest, dengesiz yetiştirme tarzları ile yetiştirilen öğrencilere göre Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p=0.015$) (Tablo 6.2.6). Güvene dayalı yetiştirilme tarzına sahip öğrencilerin ebelik mesleğini seçmesi ile ilişkisinin daha geniş çalışmalarla araştırılmasının mesleki değer yargılarının oluşturulmasında yararı olacağı kanaatindeyiz.

Ebelik bölümü öğrencilerinin okudukları bölüme ilişkin özelliklerin karşılaştırmaları, Tablo 6.2.8’de ve yer almaktadır. Çalışmamızda ebelik bölümünü bırakmak istemeyen ebe adaylarında, bireysel değerlerin toplam puanının daha yüksek olduğunu gözlemlemekteyiz ($p=0.005$). Kaya ve ark (2018) çalışmasında hemşirelik öğrencilerinin temel değerinin sosyal değer olduğu belirlenmiştir (76) Güngör’ün sınıflamasında temel değerler arasında yer alan sosyal değeri benimseyen bireyin en önemli özelliği; insanı sevmesi, yardımda bulunması ve bencil olmamasıdır (194). Ebeliğin yüksek insani değerler içeren sosyal bir meslek olmasının bu sonuçla ilişkili olabileceğini düşünmekteyiz.

Mezun olduktan sonra çalışma alanlarının sorulduğu soruya; jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak çalışmak istediğini söyleyen öğrencilerin “Değerler Ölçeği” toplam puan ortalamalarının, diğer alanlarda çalışmak isteyen ebe adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0.004$) (Tablo 6.2.9.).

Çalışmamızda girişimcilik düzeyi puanlarının yüksek olduğu öğrencilerin değerler ölçeği toplam puan ortalamaları da doğrusal olarak arttığı saptanmıştır ($p<0.001$). Değerler ölçeği puan ortalaması yüksek olan ve bire bir ebe olarak çalışmak isteyen ebelerin girişimciliğe daha yatkın olduğunu düşünmekteyiz.

7.3. Ebe Adaylarının Tanıtıcı Özelliklerinin Girişimcilik Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmamız ebe adaylarının girişimcilik düzeylerinin yaşla ilişkisini de araştırmıştır.

Girişimcilik düzeyi ile yaş arasındaki ilişki Tablo 6.3.2. de gösterilmiştir. “Yüksek düzeyde girişimcilik” gösteren öğrencilerde yaş arttıkça girişimciliğin arttığı gözlemlenirken, çok yüksek düzeyde girişimci olan ebe adaylarında ise yaşın artması girişimciliği azaltmıştır ($p=0.033$). İşcan ve Kaygın (2011) çalışmasında, 22 yaşından küçük öğrencilerin, girişimciliğin temel değerleri olan yenilik ve başarı ihtiyacı özelliğinde, 22 yaşından büyük öğrencilerden anlamlı derecede daha başarısız oldukları göstermiştir. Ayrıca 22-24 yaşındaki öğrencilerin, risk alma konusunda 22 yaşından küçük öğrencilerden anlamlı derecede daha başarılı oldukları görülmüştür (195). Yine Korkmaz (2012), girişimcilik alt boyutlarından kendine güven ve yenilik boyutlarının yaşın üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu ve yaş grubu yüksek olan öğrencilerin bu farkı oluşturduğunu göstermiştir (127). Gözek ve Akbay (2012), görüşümüzle aynı doğrultuda olarak; girişimcilikle ilgili bir standart yaş ortalaması olmamasına rağmen genç girişimci adaylarının daha azim, heyecan ve çalışma arzusu içinde oldukları, orta yaş ve üstü adayların ise ve risk alma konusunda daha avantajlı oldukları dile getirmiştir (196).

Çalışmamızda yer alan ebe adaylarının okuduğu sınıfların girişimcilik düzeyleri ile ilişkisi de araştırıldı (Tablo 6.3.2) Araştırmamız sonucu, birinci sınıfta öğrenim gören ebeler öğrencilerinin diğer sınıflardaki ebeler öğrencilere göre girişimcilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0.047$). Çok yüksek düzeyde girişimci öğrencilerin ise çoğunun (%32.2) birinci sınıfta okuyan öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir ($p=0.030$). Buna karşılık Ballı ve Koca (2014), ‘nın çalışmasında son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, alt sınıftaki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiği tespit edilmiştir (197). Demireli ve ark. (2014), farklı öğrenim düzeyindekilerin girişimcilik eğilimlerinin farklı sonuçlarda olup olmadıklarını incelemiştir (106). Analizler sonucunda da ön lisans ile doktora, ön lisans ile yüksek lisans, lisans ile yüksek lisans ve lisans ve

doktora öğrencileri arasında anlamlı derecede farklılık olduğunu göstermişlerdir ($p < 0.05$).

Benzer çalışmaların aksine çalışmamızda birinci sınıftaki ebe adaylarının diğer sınıftaki ebe adaylarına göre ve yine yaş oranı 22 yaş altında olan ebe adaylarının 22 yaş üstündeki ebe adaylarına göre çok yüksek düzeyde girişimci olduğu sonucuna varılmıştır. Buna dayanarak çalışmamızda ebelik bölümünde öğrenimine yeni başlayan ebe adaylarının öğrenimine devam eden ebe adaylarına göre girişimcilik eğiliminin daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Ebe adaylarının girişimcilik dersi alma ve girişimcilikle ilgili panel/seminere katılma durumu değişkeninin girişimcilik düzeylerini etkilediğini gözlenmiştir (Tablo 6.3.10). Çok yüksek düzeyde girişimci olan öğrencilerin %25.8'inin girişimcilik dersi aldığı ($p=0.015$) ve %48.8'inin girişimcilikle ilgili panel/seminere katıldığı saptanmıştır ($p=0.030$) (Tablo 6.3.10).

Girişimcilik dersi almanın girişimciliğe olan etkisi literatürde farklı bölüm öğrencilerinde de incelenmiştir. Patır ve Karahan (2010), çalışmalarında öğrencilerin girişimcilik eğitimi alıp/almama durumuyla, girişimcilik yetenek puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (198). Çolakoğlu ve Çolakoğlu (2016)'nun çalışmasında girişimcilik eğitimi ile girişimcilik potansiyeli arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu göstermektedir (150). Keat at al. (2011), yaptıkları çalışmada girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin anlamlı derece yüksek olduğunu belirlemişlerdir (199) Ertuna ve Gürel (2011) ve Malindi (2014) girişimcilik eğitiminin bireyin girişimciliğe yönelik eğiliminde olumlu bir etkiye sahip olduğunu ve bunu anlamlı bir şekilde artırdığını belirlemişlerdir (200, 201). Balaban ve Özdemir (2013) araştırmasında girişimcilik eğitimi, girişimcilik eğiliminin ortaya çıkmasında gerekli olarak değerlendirilmiştir. Bu sonuca göre; girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik yetenek puanlarının arttığı gözlenmiş ve bu da girişimcilik eğitiminin önemine işaret etmekte, öğrencilerin eğitime ihtiyaç duydukları düşüncesini desteklemektedir (151). Yine Malindi (2014) ve Mueller (2011), girişimcilik eğiliminin alt boyutlarının (risk alma, yenilikçilik, yaratıcılık

vb.) girişimcilik eğitiminden pozitif yönde etkilendiği konusunda anlamlı çalışmalar yapılmıştır (110, 201).

Ebe adaylarının girişimcilik eğilimlerini etkilediğini düşündüğümüz değişkenlerden yaşın, okudukları sınıfın ve girişimcilik dersi alma veya girişimcilikle ilgili panel/ seminere katılma durumlarının literatürde benzer biçimde etkili olduğu sonucuna ulaştık.

7.4. Ebe Adaylarının Ölçeklerden Aldıkları Puanlar ve Puanların Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Ebe adaylarının değerler ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları Tablo 6.4.1’de yer almaktadır.

- Öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının 127.69 ± 8.30 ,
- Değerler Ölçeği alt boyutlarının puan ortalamalarının ise;
  - Adalet-Saygı ve Yardımseverlik alt boyutu 33.76 ± 2.04 ,
  - Maddi Dürüstlük alt boyutu 63.05 ± 4.84 ,
  - Doğru Sözlülük alt boyutu 30.87 ± 3.02 olduğu belirlenmiştir.

Ulusoy’un (2007) lise öğrencilerinin değer tutumları ile ilgili yaptığı çalışmasında da benzer bulgulara ulaşılmış olup öğrencilerin yüksek insani değerleri benimseme, adil olma, kendi toplumuna ve insanlığa karşı olumlu düşüncelere sahip olma, her olaya kâr amaçlı bakmama, fedakâr olma, gibi konularda da olumlu tutum ve görüş sergiledikleri görülmektedir (202). Benzer bir çalışma olan Coşkun ve Yıldırım (2009) ‘ın araştırmasında üniversite öğrencilerinin değerler ölçeği puanlarının oldukça yüksek olduğunu göstermişlerdir (173). Buna göre ebe adaylarının değerleri olan, değerleri önemseyen ve toplumsal yapının değerlerle ilişkisinin farkında olan bireyler olduğunu söylemek mümkün olabilir.

Çalışmamızda, ebe adaylarının yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi olduğu görülmektedir. Çalışmada 124-151 puan aralığı yüksek girişimcilik düzeyini gösterme olup, bizim öğrencilerimizde bu puan ortalaması 142.60 ± 19.90 bulunmuştur ve bu sonuç üst sınıra oldukça yakındır. Aydın ve Öner’in (2016), öğretmen adaylarına uyguladığı çalışmasında ortalama girişimcilik puanı 129,40 çıkmıştır (203) Araştırmamızda kullandığımız ölçeğin, farklı bölüm öğrencilerine uygulandığı çalışmalardan biri olan Dolu ve ark (2016)’nın hemşirelik öğrencilerine uyguladığı çalışmasında; öğrencilerin %55.9’u yüksek girişimcilik, %24.8’i çok yüksek girişimcilik düzeyine sahip olduklarını saptamışlardır (154). Buna göre öğretmen adaylarını yüksek girişimcilik eğilimi göstermektedir. Yıldız ve Kapu (2012)’nin Kafkas Üniversitesi öğrencilerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin %55’inin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiği gözlenmiştir (204). Thandi ve Sharma (2003) üniversite öğrencilerine uyguladıkları

girişimcilik ölçeği ile öğrencilerin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiklerini tespit etmişlerdir (205). Bizim çalışmamızda “Üniversite Öğrencilerine Yönelik *Girişimcilik Ölçeği*” puan ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin %50.3’ünün yüksek, %32.3’ünün ise çok yüksek girişimcilik düzeyinde bulunduğu saptanmıştır. Bu farkın diğer çalışmalardaki öğrencilerin sayıları, okudukları bölümler ve buldukları sınıfların farklı olmasından kaynaklandığı düşünölmektedir.

Literatürde Ercan ve Sünböl ‘ün (2009) geliştirdiği “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” (25) ile Coşkun ve Yıldırım’ın (2009) geliştirdiği “Değerler Ölçeği”nin (173) birlikte kullanıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada girişimcilik düzeyleri yüksek bulunan öğrencilerin “Değerler Ölçeği” toplam puan ortalamaları da doğru orantılı olarak yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$). Ölçekler arası ilişki Tablo 6.4.1’de yer almaktadır. “Değerler Ölçeği” toplam puan / alt boyutları puanları ile ve “Girişimcilik Ölçeği” puanları arasındaki ilişki pozitif yöndedir ancak bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olmasına rağmen zayıf düzeyde kaldığı tespit edilmiştir ($p < 0.001$) ($r = 0.252$) (Tablo 6.4.2).

8. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

- Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin büyük bir bölümünün hayatının ilk on yılını Marmara Bölgesinde geçirdiği tespit edildi. En uzun yaşadığı yerin büyükşehir olduğu saptandı. Yine çoğunluğunun ailesiyle birlikte yaşayıp ekonomik ihtiyaçları ailesi tarafından karşıladığı saptandı (Tablo 6.1.1.).
- Öğrencilerin büyük bir kısmı çekirdek ailede yaşamakta, aile bağları güçlü ve güvene dayalı yetiştirilme oranı, diğer yetiştirilme tarzlarına göre yüksektir (Tablo 6.1.2).
- Ebelik öğrencilerinin büyük bir kısmı gelir düzeyini orta olarak aldığını dile getirdi (Tablo 6.1.2).
- Öğrencilerin anne-baba eğitim düzeyler çoğunlukla ilkökuldür. Annelerin büyük bir çoğunluğu ise ev hanımıdır (Tablo 6.1.2).
- Öğrencilerin yaklaşık yarısı ailesinde kendi işini kurup yöneten bir kişinin olduğu ifade etti (Tablo 6.1.2).
- Sinema-tiyatroya gitme, kitap okuma ve stres arındırıcı teknikler kullanma oranı düşük bulundu (Tablo 6.1.3.)
- Bölümü kendi seçenlerin çoğunlukta olduğu ve bölümünü bırakmayı istemediği saptandı (Tablo 6.1.4.).
- Yaklaşık %20'sinin girişimcilikle ilgili ders aldığı ve yaklaşık yarısının girişimcilikle ilgili panel ya da seminere katıldığı saptandı (Tablo 6.1.4.)
- Öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam puanı ve alt boyutları puanlarının yüksek olduğu belirlendi (Tablo 6.2.1.)
- Uzun süre köy/kasaba/ilçede yaşayan öğrencilerin uzun süre büyükşehir ve/veya yurtdışında yaşayan öğrencilere göre, güvene dayalı yetiştirme tarzı ile yetiştirilen ebelik öğrencilerinin diğer tarzlar ile yetiştirilen öğrencilere göre, birinci sınıfta öğrenim gören ebelik öğrencilerinin ikinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre ve mezun olduğunda jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak çalışmak isteyen öğrencilerin Değerler Ölçeği 'Maddi Dürüstlük' alt ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek, ebelik bölümünü bırakmak isteyen öğrencilerin, bırakamamak istemeyenlere göre Değerler Ölçeği 'Maddi Dürüstlük' alt ölçeği puan

ortalamlarının daha düşük olduğu belirlendi (Tablo 6.2.2 - Tablo 6.2.6.- Tablo 6.2.8. Tablo 6.2.9.).

- Birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin diğer gruplara göre Değerler Ölçeği toplam puan ve ‘Doğru Sözlülük’ ve ‘Adalet-Saygı ve Yardımseverlik’ alt ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptandı (Tablo 6.2.2.).
- Ebelik bölümünü bırakmak isteyen öğrencilerin Değerler Ölçeği ‘Doğru Sözlülük’ alt ölçeği puan ortalamalarının daha düşük ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu belirlendi (Tablo 6.2.8.)
- Gelir getiren bir işte çalışanların ve ebelik bölümünü bırakmak isteyen öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının daha düşük, güvene dayalı yetiştirme tarzı ile yetiştirilen ebelik öğrencilerinin baskıcı, serbest, dengesiz yetiştirme tarzları ile yetiştirilen öğrencilere göre ve mezun olduğunda jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak çalışmak isteyen öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 6.2.3.- Tablo 6.2.6.- - 6.2.8.- 6.2.9).
- Ebelik öğrencilerinin “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” puan düzeylerine göre öğrencilerin %50.3’ünün yüksek, %32.3’ünün ise çok yüksek girişimcilik düzeyinde bulunduğu saptandı (Tablo 6.3.1.).
- Ebelik bölümü öğrencilerinin yaşlarının girişimcilik düzeylerini etkilediği saptandı. Öğrencilerde yaş arttıkça çok yüksek düzeyde girişimci olan öğrenci oranının azaldığı tespit edildi (Tablo 6.3.2.).
- Ebelik bölümü öğrencilerin okuduğu sınıfların girişimcilik düzeylerini etkilediği saptandı. Çok yüksek düzeyde girişimci öğrencilerin ise çoğunun birinci sınıfta okuyan öğrencilerden oluştuğu belirlendi (Tablo 6.3.2.).
- Girişimcilik dersi alma durumu değişkeninin ebelik bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini etkilediği; çok yüksek düzeyde girişimci olan öğrencilerin %25.8’inin girişimcilik dersi aldığı bulundu (Tablo 6.3.10.).

- Çok yüksek girişimcilik düzeyindeki öğrencilerin Değerler Ölçeği toplam ve alt boyutları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 6.4.1.).

Öneriler

- Bireysel değerlerin erken yaşlardan itibaren şekillendiği bilinmekle beraber, profesyonel/meslek ve etik değerler okulda öğrenim sırasında verilmeye başlanmaktadır. Bu anlamda öğrenim süresince öğrencilerin değer kazanımları güçlendirilmelidir.
- Ebe adaylarının değerlerini güçlendirirken, girişimcilik ilkelerine dayanan özelliklerin öğrencilere verilmesi amaçlanmalıdır.
- Okul müfredatlarında girişimcilik eğitime yer verilmeli ve bu doğrultuda meslekle bağdaştırılmış, girişimcilik eğilimi yüksek ebeler yetişmesi sağlanmalıdır.
- Bireysel değerlerin çok geniş kapsamlı olduğunu düşünecek olursak, farklı değer ölçütleri ile daha geniş örneklem gruplarında araştırmalar yapılarak literatüre katkı sağlanması önerilebilir.

9. KAYNAKÇA

1. Ören, K., & Biçkes, M. Kişilik özelliklerinin girişimcilik potansiyeli üzerindeki etkileri (Nevşehir'deki yüksek öğrenim öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma). Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(3). 2011.
2. Andrade, A. D. C., Ben, L. W. D., & Sanna, M. C. Entrepreneurship in Nursing: overview of companies in the State of São Paulo. Revista brasileira de enfermagem, 68(1), 40-44. 2015.
3. Zarafshani, K., & Rajabi, S. Effects of personality traits on entrepreneurial intentions: An empirical study in Iran. International Journal of Management, 28(3), 630. 2011.
4. Bozkurt, Ö. Ç., Kalkan, A., Koyuncu, O., & Alparslan, A. M. Türkiye'de girişimciliğin gelişimi: Girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year, 1(15), 230-247. 2012.
5. Atalay, N., & Anagün, Ş. S. Sınıf öğretmeni adaylarının girişimcilik becerisine ilişkin yeterlik algıları. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(41), 298-313. 2017.
6. Chye Koh, H. Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics: A study of Hong Kong MBA students. Journal of managerial Psychology, 11(3), 12-25. 1996.
7. Antončić, B. The entrepreneur's general personality traits and technological developments. 2010.
8. Gemlik, N., & Kıracı, R. Sağlık yönetimi öğrencilerinin girişimcilik özellikleri üzerine bir araştırma. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3(1), 163-170. 2016.
9. Akçakanat, T., Mücevher, M. H., & Çarıkçı, İ. H. Sözel, Sayısal Ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı

Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: Sdü Örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi İkt. 2014.

10. Solmaz, S. A., Aksoy, Ö., Şengül, S., & Sarıışık, M. Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin belirlenmesi: Turizm lisans ve ön lisans öğrencileri üzerine bir alan araştırması. 2014.

11. Akman, S. U., & Bektaş, H. Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Özelliklerinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 37(1), 217-232. 2015.

12. Boore, J., & Porter, S. Education for entrepreneurship in nursing. Nurse Education Today, 31(2), 184-191. 2011.

13. Arslan, H., & Şener, D. K. Hemşirelikte yeni ve önemli bir kavram: Girişimcilik. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi, 20(2), 140-145. 2012.

14. Wilson, A., Whitaker, N., & Whitford, D. Rising to the challenge of health care reform with entrepreneurial and intrapreneurial nursing initiatives. Online J Issues Nurs, 17(2), 5. 2012.

15. Erdemir, F., Algier, L., Pınar, G., & Hakverdioğlu, G. (2001). Hemşirelikte Etik Programına Katılan Hemşirelerin Karşılaşmış Oldukları Etik İnkilem Örneklerinin İncelenmesi. Ulusal Tıbbi Etik Kongresi Bildiri Kitabı, 317-322. 2001.

16. Thoresen, C. J., Kaplan, S. A., Barsky, A. P., Warren, C. R., & de Chermont, K. The affective underpinnings of job perceptions and attitudes: a meta-analytic review and integration. (2003).

17. Yıldırım, B., & Tuncay, T. Sosyal İnovasyonun Ve Sosyal Girişimciliğin Sosyal Hizmet Mesleğinin Geleceğindeki Rolü. Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 37(1), 169-188. 2019.

18. Weston, R. 'Telling stories, hearing stories': The value to midwifery students, Part 2. British Journal of Midwifery, 20(1), 41-49. (2012). .

19. Altun, I. The perceived problem solving ability and values of student nurses and midwives. Nurse education today, 23(8), 575-584. 2003.

20. Scott, M. G., & Twomey, D. F. The long-term supply of entrepreneurs: students' career aspirations in relation to entrepreneurship. *Journal of small business management*, 26(4), 5. 1988.
21. Fafaliou, I. Students' propensity to entrepreneurship: an exploratory study from Greece. *International Journal of Innovation and Regional Development*, 4(3-4), 293-313. 2012.
22. Chelariu, C., Brashear, T. G., Osmonbekov, T., & Zait, A. Entrepreneurial propensity in a transition economy: exploring micro-level and meso-level cultural antecedents. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 23(6), 405-415. 2008.
23. Özdemir, Y., & Mazgal, S. Bir kariyer tercihi olarak girişimcilikte dışsal faktörlerin etkisi: Sakarya örneği. 2012.
24. Çiçek, R., & Durna, U. Meslek İdealleri ve Girişimcilik Niyetleri/Professional Ideals And Entrepreneurial Intentions. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 17-31. (2012).
25. Yılmaz, E., & Sünbül, A. M. Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 195-203. 2009.
26. Uluyol, O. Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013(15), 349-372. 2013.
27. Şeşen, H., & Basım, H. N. Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 12, 21-28. 2012.
28. Taysı, K., & Canbaz, S. Önlisans Öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini ve eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. 2014.
29. Acaroğlu, R. Revize edilen hemşirelerin mesleki değerleri ölçeği Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerliği. *İÜ Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 22(1), 8-16. (2014).
30. Hemşirelik, B. K. Değerler. 1. Baskı. Ankara: Alter Yayıncılık, 11-59. 2010.

31. Altunay, E., & Yalçınkaya, M. Öğretmen adaylarının bilgi toplumunda değerlere ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 5-28. (2011). .
32. Durmuş, Ç. Değerlerin meslek grupları açısından incelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. (1996).
33. Yapıcı, A., & Kayıklık, H. Ruh sağlığı bağlamında dindarlığın öz saygı ve kaygı ile ilişkisi: Çukurova Üniversitesi örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(9), 177-206. (2005).
34. Akıncı, A. Hayata anlam vermede dini değerlerin ve din öğretiminin rolü. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(9), 7-24. (2005).
35. Dilmaç, B., & Ekşi, H. Değerler eğitiminde temel tartışmalar ve temel yaklaşımlar. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, 14, 21-29. (2007).
36. Ozkalp, E., & Kirel, C. *Orgütsel davranış*. Eskisehir: Anadolu üniversitesi Yayın, (1468). (2003).
37. Deliktaş, A. G. A., Körükcü, Ö., & Kabukcuoğlu, K. Hemşirelik Eğitiminde Uygulanabilir Bir Yöntem: Değer Açıklaştırma.
38. Sağnak, M., & Müfettişi, İ. Örgütlerde değerler yönünden birey örgüt uyumu ve sonuçları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 37(37), 72-95. (2004). .
39. Uyguç, N. Cinsiyet, Bireysel Değerler Ve Meslek Seçimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 93-104.
40. Elbir, B., & Bağcı, C. Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(1). 2013.
41. Bayazitli, E., Yayla, H. E., & Gurel, E. Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Yaşam Değeri Yönelimlerini Oluşturan Faktörlerin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. (2006).
42. Hofstede, G. *Culture's consequences: International differences in work-related values* (Vol. 5). sage. 1984).

43. Uyguç, N. Cinsiyet, bireysel değerler ve meslek seçimi. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1), 93-104. 2003.
44. Demir, S. B., & Koç, K. Evrensel değerlere ilişkin bir tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği. I. Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu, 23-30. 2009.
45. Özen, Ş. Bürokratik kültür 1: Yönetmelik değerlerin toplumsal temelleri. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü. 1996.
46. Ünal, S., & Erciş, A. Tüketicilerin kişisel değerlerinin satın alma tarzları üzerindeki etkisi. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, 23-45. (2006).
47. Westwood, R. I., & Posner, B. Z. Managerial values across cultures: Australia, Hong Kong and the United States. Asia Pacific Journal of Management, 14(1), 31-66. 1997.
48. Brangule-Vlagma, K., Pieters, R. G., & Wedel, M. The dynamics of value segments: modeling framework and empirical illustration. International Journal of Research in Marketing, 19(3), 267-285. 2002.
49. Bardi, A., & Schwartz, S. H. Values and behavior: Strength and structure of relations. Personality and social psychology bulletin, 29(10), 1207-1220. 2003.
50. Koca, A. İ. Üniversite öğrencilerinin değerleri ve bireysel özellikleri ile kariyer tercihleri arasındaki ilişki: Çukurova Üniversitesi'nde bir araştırma. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana. 2009.
51. Aktepe, V., & Yel, S. İlköğretim öğretmenlerinin değer yargılarının betimlenmesi: Kırşehir ili örneği [Characterization of values of primary school teachers: The case of Kırşehir]. Journal of Educational Science, 7(3), 607-622. 2009.
52. Bölüktaş, R. P., Özer, Z., & Yıldırım, D. Uluslararası hemşirelik andının mesleki değerler açısından incelenmesi. 2018.

53. Shahriari, M., Mohammadi, E., Abbaszadeh, A., & Bahrami, M. Nursing ethical values and definitions: A literature review. *Iranian journal of nursing and midwifery research*, 18(1), 1. (2013).
54. Rokeach, M. *The nature of human values*. Free press. 1973.
55. Başol, O., Dursun, S., & Aytaç, S. Kişiliğin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi: Üniversiteli Gençler Üzerine Bir Uygulama. 2011.
56. Bilsky, W., & Schwartz, S. H. Values and personality. *European journal of personality*, 8(3), 163-181. 1994.
57. Schwartz, S. H. Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. In *Advances in experimental social psychology* (Vol. 25, pp. 1-65). Academic Press. (1992).
58. Kutlay, O., & Yılmazlar, A. Anestezi ve yoğun bakımda etik. *Klinik Etik*, 9532-541. 2001.
59. Noureddine, S. Development of the ethical dimension in nursing theory. *International Journal of Nursing Practice*, 7(1), 2-7. 2001.
60. Goethals, S., Gastmans, C., & de Casterlé, B. D. Nurses' ethical reasoning and behaviour: a literature review. *International journal of nursing studies*, 47(5), 635-650. 2010.
61. Dehghani, A., Salsali, M., & Cheraghi, M. A. Professionalism in Iranian Nursing: Concept Analysis. *International journal of nursing knowledge*, 27(2), 111-118. (2016).
62. Pezaro, S., Clyne, W., & Gerada, C. Confidentiality, anonymity and amnesty for midwives in distress seeking online support–Ethical?. *Nursing ethics*, 25(4), 481-504. 2018.
63. Yıldırım, G., & Kadioğlu, S. Etik ve tıp etiği temel kavramları. *CÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 29(2), 7-12. (2007).
64. Ergin, D., Celasin, N., Akış, Ş., Altan, Ö., Bakırlioğlu, Ö., & Bozkurt, S. Dahili kliniklerde görev yapan hemşirelerin tükenme ve empatik beceri düzeyleri

ve bunları etkileyen faktörlerin belirlenmesi. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 4(11), 49-6. 2009.

65. Sökmen, Y. Ebelerin Mesleki Profesyonel Tutumları Ve Etkileyen Faktörler (Master's thesis). (2018).

66. Yıldırım, G., Koçkanat, P., & Duran, Ö. Ulusal ebelik kodları ve meslek değerleri. STED, 23(4), 148-154.

67. Thompson, D. F. The possibility of administrative ethics. Public administration review, 555-561. (1985).

68. Bektaş, Ç., & Köseoğlu, M. A. Etik kodlarının yönetsel karar alma sürecine etkileri ve bir model önerisi. ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources, 9(2), 94-115.

69. Cherie, A., Mekonen, A. H., & Shimelse, T. Introduction to professional nursing and ethics. Addis Ababa University, In collaboration with the Ethiopia Public Health Training Initiative, The Carter Center, the Ethiopia Ministry of Health, and the E. 2005.

70. Dinç, L., & Görgülü, R. S. Teaching ethics in nursing. Nursing Ethics, 9(3), 259-268. (2002).

71. Bahar, Z., Beşer, A., Mızrak, B., Bahçelioğlu, D., Demirtaş, D., Özdemir, D., & Elcigil, A. . Hemşirelerin Karşılaştıkları Etik İkilemlerin İncelenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 14(2), 52-60. (2011).

72. Aksu, T., & Akyol, A. İzmir'deki hemşirelerin etik duyarlılıklarının incelenmesi. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History, 19(1), 16-24. 2011.

73. Goethals, S., Gastmans, C., & de Casterlé, B. D. Goethals, S., Gastmans, C., & de Casterlé, B. D. (2010). Nurses' ethical reasoning and behaviour: a literature review. International journal of nursing studies, 47(5), 635-650.

74. Erdemir, F., Algır, L., Pınar, G., & Hakverdioğlu, G. Hemşirelikte Etik Programına Katılan Hemşirelerin Karşılaşmış Oldukları Etik İkilem Örneklerinin İncelenmesi. Ulusal Tıbbi Etik Kongresi Bildiri Kitabı, 317-322. 2001.

75. Acaroğlu, R. Revize edilen hemşirelerin mesleki değerleri leği Türkçe formunun güvenirlik ve geçerliği. İ Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi, 22(1), 8-16.
76. Kaya, A., & Kantek, F. Yönetici hemşirelerin profesyonel değerler algısı ve etkileyen faktörler. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi, 3(1), 18-25. 2016.
77. Horton, K., Tschudin, V., & Forget, A. The value of nursing: a literature review. Nursing ethics, 14(6), 716-740. 2007.
78. Pang, D., Senaratana, W., Kunaviktikul, W., Klunklin, A., & McElmurry, B. J. Nursing values in China: The expectations of registered nurses. Nursing & health sciences, 11(3), 312-317. 2009.
79. Moon, S., Kim, D. H., Kim, E. J., Kim, Y. J., & Lee, S. Evaluation of the validity and reliability of the Korean version of the Nursing Professional Values Scale—Revised. Nurse education today, 34(3), 325-330. 2014.
80. Orak, N. S., & Alpar, S. E. Validity and reliability of the Nurses' Professional Values Scale's Turkish version. Clinical And Experimental Health Sciences, 2(5), 22-31. 2012.
81. Geckil, E., Ege, E., Akin, B., & GZ, F. Turkish version of the revised nursing professional values scale: Validity and reliability assessment. Japan Journal of Nursing Science, 9(2), 195-200. 2012.
82. Fisher, M. A comparison of professional value development among pre-licensure nursing students in associate degree, diploma, and bachelor of science in nursing programs. Nursing Education Perspectives, 35(1), 37-42. 2014.
83. Snellman, I., & Gedda, K. M. The value ground of nursing. Nursing ethics, 19(6), 714-726. 2012.
84. Babadağ, K. Hemşirelik ve değerler. İlsan Matbaası, Ankara, 21-41. 2010.
85. Karadağlı, F. Hemşirelik ğrencilerinin profesyonel değer algıları ve etkileyen faktörler. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 9(2), 81-91. 2016.
86. Van Wagner, V. Risk talk: Using evidence without increasing fear. Midwifery, 38, 21-28. (2016).

87. Özgül, E., & Yücel, E. Girişimcilik Merakı İle Yenilikçilik Arasındaki İlişkide Girişimcilik Öz-Yeterliliğinin Aracılık Rolü. *Journal of Administrative Sciences/Yonetim Bilimleri Dergisi*, 16(31). 2018.
88. Atasoy, I., & Ermin, C. Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin mesleklerine bakış açısının incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 83-91. 2016.
89. Yılmaz, Y., Seydinbekül, A. D., & Abishov, N. Üniversite son sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinde ailesel özelliklerin etkisi: Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinde bir alan araştırması. 2014.
90. Aytaç, Ö., & İlhan, S. Girişimcilik ve girişimcikültür: Sosyolojik bir perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 101-120. 2007.
91. Korkmaz, S. Girişimcilik Ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 163-179. 2000.
92. Bozkurt, Ö., Ercan, A., & Yurt, İ. Bireysel Değerler İle Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Düzce Üniversitesi Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 43-55. 2018.
93. DüNDAR, S., & VEYSEL, A. Ğ. C. A. Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 121-142. 2007.
94. Gerber, M. E. *Girişimcilik tutkusu*. İstanbul: Sistem Yayıncılık. 2002.
95. Karadal, H. *Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik*. Girişimcilik,(Ed. H. Karadal), 2. 2013.
96. Hoogendoorn Cebeci, İ. Determination of Entrepreneurial Personality Characteristics of University Students: An Empirical Study. *Journal of Current Researches On Business And Economics*, 6(2). 2016.

97. Abu-Saifan, S. Social entrepreneurship: definition and boundaries. *Technology innovation management review*, 2(2). 2012.
98. Güney, S. Girişimcilik-Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular, Siyasal Kitabevi, Ankara.-HALL RV ve HOUTEN RV (1983), *Managing Behavior. Behavior Modification: The Measurement of Behaviour*, Revised Edition, Pro-ed, USA.-GRAZ Rifat,(2005), Yaratıcı. 2004.
99. Konaklıoğlu, E., & Kızanlıklı, M. M. Üniversite öğrencilerinin proaktif kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 72-92. 2011.
100. Karğın, M., Aktaş, H., & Gökbunar, R. Üniversitelerde Sosyal Girişimcilik: Fırsatlar ve Öneriler. *Journal of Management & Economics*, 25(1). 2018.
101. Özdevecioğlu, M., & Karaca, M. Girişimcilik Ve Girişimci Kişilik: Kavram Ve Uygulama. Eğitim Akademi Yayınevi. 2015.
102. Barendsen, L., & Gardner, H. Is the social entrepreneur a new type of leader?. *Leader to leader*, 2004(34), 43-50. 2004.
103. Reyhanoglu, M., & Akin, Ö. Tıcarı Gırısımcılar Ne Kadar Sosyal Gırısımcıdır?. *İsletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, (71), 8. 2012.
104. Karadal, H., & Kaygın, E. Kadın Girişimciliği. Beta Yayınları, 245-258. 2013.
105. Kutukız, D., & Özden, C. Kadın girişimciliği ve finansal okuryazarlığın kadın girişimciler üzerindeki etkisi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 349-365. 2018.
106. Demireli, C., Uluköy, M., Kahya, V., & Demirağ, F. Farklı öğrenim düzeyindeki öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir alan araştırması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 1-17. 2014.
107. Terzi, G. E. ve Kurt, Ü. Ardahan'daki Kadın Girişimciler: Sorunlar, Engeller. *Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1(2), 125-135. 2015.

108. Yirik, Ş., & Yıldırım, B. I. Turizm Sektöründeki Kadın Girişimcilerin Bireysel Değerleri İle Risk Ve Belirsizlik Algıları Arasındaki İlişkilerin Alan Araştırması İle İncelenmesi: Antalya Örneği. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilim. 2014.
109. Güney, S. Girişimcilik-Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular, Siyasal Kitabevi, Ankara.-HALL RV ve HOUTEN RV (1983), Managing Behavior. Behavior Modification: The Measurement of Behaviour, Revised Edition, Pro-ed, USA.-GRAZ Rifat,(2005), Yaratıcı. 2004.
110. Soysal, A., & Kolca, D. Sağlık Kurumlarında Çalışan Hemşirelerin Demografik Özelliklerinin İç Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Farklılıklarının İncelenmesi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Örneği. Kahramanmaraş . 2010.
111. Göğüs Yıldız, S., & Kapu, H. Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki: Kafkas üniversitesi'nde bir araştırma. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3(3), 39-66. 2012.
112. Savrul, B. K., & Akyüz, D. Türkiye Ekonomisinde Kadın Girişimcilerin Mevcut Durumu Ve Geliştirilmesine Yönelik Çözüm Önerileri. Journal of Entrepreneurship & Development/Girisimcilik ve Kalkinma Dergisi, 11(1). 2016.
113. Devrani, T. K. Kişisel değerlerin kuramsal yapısı ve pazarlamadaki uygulamalar. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 5(1), 49-70. 2010.
114. Sexton, D. L., & Bowman, N. Determining Entrepreneurial Potential of Students. In Academy of Management Proceedings (Vol. 1983, No. 1, pp. 408-412). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management. 1983.
115. Timuroğlu, M. K., & ÇAKIR, S. Girişimcilerin yeni bir girişim yapma niyetlerinin risk alma eğilimi ile ilişkisi. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(2), 119-136. 2014.
116. Mueller, S. L., & Dato-On, M. C. Gender-role orientation as a determinant of entrepreneurial self-efficacy. Journal of developmental Entrepreneurship, 13(01), 3-20. 2008.

117. Cebeci, İ. Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Ampirik Bir Çalışma. *Journal of Current Researches on Business and Economics*, 6(2), 85-106. 2016.
118. Chye Koh, H. Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics: A study of Hong Kong MBA students. *Journal of managerial Psychology*, 11(3), 12-25. 1996.
119. Mueller, S. Increasing entrepreneurial intention: effective entrepreneurship course characteristics. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 13(1), 55-74. 2011.
120. Talih Akkaya, D., Yıldız, E., & Koldere Akın, Y. Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi: Yalova meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir uygulama [Evaluation of entrepreneurial personality characteristics]. 2014.
121. Özden, K., Temurlenk, M. S., & Başar, S. (2008). Girişimcilik Eğilimi: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma7 *Review of Social, Economic & Business Studies*, 11(12), 1-20. (2008).
122. Şahin, N. H., Basim, H. N., & Çetin, F. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımlarında Kendilik Algısı ve Kontrol Odağı. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 20(2). 2009.
123. Şen, E., Amanak, K., Akgün, E., & Karagöz, D. Ebelik öğrencilerinde kontrol odağı ve problem çözme beceri düzeyleri ilişkisi. 2014.
124. Uçar, T., & Duy, B. Ebelik ve Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Denetim Odağı ve Özgüvenlerinin Problem Çözme Becerileri İle İlişkisi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12(6). 2013.
125. Gül, H., & Beyşenova. A. Kontrol Odağı ve Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: KTMÜ Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 213-234. 2010.

126. Johnson, B. R. Toward a multidimensional model of entrepreneurship: The case of achievement motivation and the entrepreneur. *Entrepreneurship Theory and practice*, 14(3), 39-54.77. 1990.
127. Korkmaz, O. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği. *Journal of Economics & Administrative Sciences/Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi D.* 2012.
128. McClelland, D. C. . N achievement and entrepreneurship: A longitudinal study. *Journal of personality and Social Psychology*, 1(4), 389. 1965.
129. Shaver, K. G., & Scott, L. R. Person, process, choice: The psychology of new venture creation. *Entrepreneurship theory and practice*, 16(2), 23-46. 1992.
130. Zhao, H., & Seibert, S. E. . The big five personality dimensions and entrepreneurial status: A meta-analytical review. *Journal of applied psychology*, 91(2), 259. 2006.
131. Talih Akkaya, D., Yıldız, E., & Koldere Akın, Y. Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi: Yalova meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir uygulama [Evaluation of entrepreneurial personality characteristics . 2014.
132. Altuntaş, G., & Dömez, D. Girişimcilik yönelimi ve örgütsel performans ilişkisi: Çanakkale bölgesinde faaliyet gösteren otel işletmelerinde bir araştırma. *Istanbul University Journal of the School of Business Administration*, 39(1). 2010.
133. Kızıloğlu, M., & İbrahimoğlu, N. İç Girişimcilik Olgusunun Yenilik Yapabilme Becerisine Etkisi: Gaziantep'te Faaliyet Gösteren Yenilikçi Örgütlerde Bir Uygulama. *Journal of Alanya Faculty of Business/Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 5(3). 2013.
134. Akkuş, Y., Akdoğan, Ç., & Akyol, A. Kişilik Özellikleri Ve Girişimci Kişilik Boyutlarının Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkileri: Trakya Örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 8(2), 171-174. 2014.

135. Karcioğlu, F., & Kaygın, E. Karcioğlu, F., & Kaygın, E. (). Dönüştürücü liderlik anlayışının yaratıcılığa ve yeniliğe etkisi. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(5), 99-111. 2013.
136. Utli, H., & Doğru, B. V. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(3), 23-32. 2018.
137. Bodur, G. Hemşirelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik (İnovasyon) Düzeyleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi, 5(2), 139-148. 2018.
138. Okhomina, D. Entrepreneurial orientation and psychological traits: the moderating influence of supportive environment. Journal of Behavioral Studies in Business, 2, 1. 2010.
139. Gürol, Y., & Atsan, N. Entrepreneurial characteristics amongst university students: Some insights for entrepreneurship education and training in Turkey. Education+ Training, 48(1), 25-38. 2006.
140. Gürer, A., & Çiftçi, G. E. Kültürel Zekanın Bireysel Girişimcilik Yönelimi Üzerindeki Etkisi. 2018.
141. Duran, C., Büber, H., & Gümüştekin, G. E. Girişimcilik hislerine eğitimin katkısı: Kütahya Meslek Yüksek Okulu makine programı örneği. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 8(2), 7-32. 2013.
142. Marangoz, M., Kaya, F., & Bakan, H. Eğitim Alanı Girişimcilik Niyetini Nasıl Etkilemektedir? Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir İnceleme. Muğla Sıtkı . 2014.
143. Zorlu, K., & Tetik, F. Girişimci Liderlik Davranışının Çalışan Yaratıcılığına Etkisi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (39), 297-307. 2018.
144. Armağan, A. Girişimcilik ve otonomi (özerklik) ilişkisi: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(12), 49-69. 2013.

145. Özdemir, L. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyotropik-Otonom Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki. Özden, K., Temurlenk, M. S., & Başar, S. (2008). Girişimcilik eğilimi: kırgızistan-türkiye mana. 2015.
146. Uygun, M., Mete, S., & Güner, E. Genç girişimci adayların girişimcilik eğilimlerinde girişimciliğe yönelik motivasyonlarının rolü. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1327-1349. 2015.
147. Arıkan, S. Girişimcilik: Temel kavramlar ve bazı güncel konular. Siyasal kitabevi. 2002.
148. Kılıç, R., Keklik, B., & Çalış, N. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İibf İşletme Bölümü Örneği. *Suleyman Demirel University Journal Of Faculty Of Economics & Administrative Sciences*, 17(2). 2012.
149. Erdurur, K. Turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisi: Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu örneği. Yayımlanmamış. 2012.
150. Çolakoğlu, H., & Çolakoğlu, T. Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine bir saha araştırması. *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 70. 2016.
151. Balaban, Ö., & Özdemir, Y. Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya üniversitesi İİBF örneği. 2008.
152. Adejimola, A. S., & Olufunmilayo, T. O. Spinning off an entrepreneurship culture among Nigerian University Students: Prospects and challenges. *African Journal of Business Management*, 3(3), 080-088. 2009.
153. Iqbal, A., Melhem, Y., & Kokash, H. Readiness of the university students towards entrepreneurship in Saudi Private University: An exploratory study. *European Scientific Journal*, ESJ, 8(15). 2012.
154. Dolu, İ. Ç., Temuçin, E. D., & Özkan, H. A. Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile bazı ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Assessment of*

the entrepreneurial characteristics and some related factors of nursing students] JED/GKD, 2016.

155. Naktiyok, A., & Kök, S. B. Çevresel faktörlerin i girişimcilik üzerine etkileri. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(2), 77-96. 2006.

156. Durak, İ. " Küçük Prens" Ve Modern Girişimcilik İle İşletmecilik Paradigması zerine Nitel Bir Değerlendirme. Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute/Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (30). 2018.

157. Bozkurt, . Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O., & Alparslan, A. M. Türkiye’de girişimciliğin gelişimi: Girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year, 1(15), 230-247. 2012.

158. Barutçu, E., Barutçu, E., & İrmiş, A. Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini Ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26(2), 1-25. 2012.

159. elik, A., İnce, M., & Bozyiğit, S. Üniversite ğrencilerinin girişimcilik niyetlerini etkileyen ailesel faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(3), 113-124. 2014.

160. Yılmaz, Y., Seydinbekulı, A. D., & Abishov, N. Üniversite son sınıf ğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinde ailesel özelliklerin etkisi: Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak niversitesinde bir alan araştırması. 2014.

161. Cansız, E. Üniversite ğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Süleyman Demirel niversitesi ğrencileri üzerine bir alışma (Doctoral dissertation, Sosyal Bilimler). 2007.

162. Ersoy, H. Kültürel çevrenin girişimcilik tercihine etkisi. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(1), 71-77. 2010.

163. İnce, F. Z Kuşğunın Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (32), 105-113. 2017.
164. Arslan, K. Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. 2002.
165. Tsoucalas, G., Karamanou, M., Lymperi, M., Gennimata, V., & Androutsos, G. The “torpedo” effect in medicine. International maritime health, 65(2), 65-67. 2014.
166. Günaydın, S. Obstetrik Triyaj ve Ebenin Rolü. 2018.
167. Yaman, M. Sokrates’ in ebeliği: Eril felsefe-dişil ebelik üzerine düşünceler. Kadın, 43, 26.Yıldırım, B., & Tuncay, T. (2019). Sosyal İnovasyonun Ve Sosyal Girişimciliğin Sosyal Hizmet Mesleğinin Geleceğindeki Rolü. Hacettepe Üniversitesi İktisadi. 2004.
168. Gün, F. Sosyal Antropolojik Açıdan Ebelik Ve Doğum. 2014.
169. Bozkurt, Ö. Girişimcilik eğiliminde kişilik özelliklerinin önemi. 2006.
170. Büyükyılmaz, O., & Kayış, M. Dönüştürücü Liderliğin İç Girişimcilik Davranışına Etkisi: Bolu İlinde Bir Araştırma. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(3), 147-167. 2018.
171. Yurtsal, Z. B., Biçer, S., Duran, Ö., Şahin, A., Arslan, M., & Yavrucu, Ö. K. Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik 1. Ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Mesleğe İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. Erü Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2(2), 15-25. 2014.
172. Pınar, Ş. E., Cesur, B., Duran, Ö., Güler, E., Üstün, Z., & Abak, G. Ebelik öğrencilerinin mesleki profesyonellikleri ve etkileyen etmenlerin incelenmesi. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 8(23), 19-37. 2013.
173. Yıldız, S., & Kapu. Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki: Kafkas Üniversitesi’nde bir araştırma. Kaü-İibf Dergisi, 3(3), 39-66. 2012.

174. Coşkun, Y., & Yıldırım, A. G. A. Üniversite öğrencilerinin değer düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 311-328. 2009.
175. Scifres, C. J., & Hamilton, W. T. Prescribed burning for brushland management: the south Texas example. College Station: Texas A & M University Press. 1993.
176. Oktay, A. A., Taş, F., Doğaner, A., Gülpak, M., & Avnioğlu, S. Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri. *Cukurova Medical Journal*, 44(1), 33-43. 2019.
177. Akça, E., Sürücü, Ş. G., Akbaş, M., & Şenoğlu, A. Ebelik öğrencilerinin sosyal zeka düzeyleri ile meslek algıları arasındaki ilişki. *Cukurova Medical Journal*, 44, 1-1. 2019.
178. Peterman, N. E., & Kennedy, J. Enterprise education: Influencing students' perceptions of entrepreneurship. *Entrepreneurship theory and practice*, 28(2), 129-144. 2003.
179. Summers, D. F. An empirical investigation of personal and situational factors that relate to the formation of entrepreneurial intentions (Doctoral dissertation, University of North Texas). 1998.
180. Dağlar, G., Bilgic, D., & Demirel, G. Ebelik ve Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(4). 2017.
181. Özkahraman, Ş., & Yıldırım, B. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Öz Yeterlik Durumlarının Belirlenmesi. *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, 14(3). 2012.
182. Ocağcı, A. F., & Bilgin, Z. Ebelik öğrencilerinde mesleki güdülenme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(3), 40-46. 2011.
183. Tezel, A., & Arslan, S. Erzurum Sağlık Yüksekokulu I. Sınıf Öğrencilerinin Mesleklerini Seçmeye Ve Mesleğe İlişkin Görüşleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2). 2012.

184. Dınçer, F., & Öztunç, G. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Atılganlık Düzeyleri. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Nursing Journal, 16(2). 2009.
185. Topuz, Ş. Ebelik Öğrencilerinin Duygusal Zekâlarının Boyun Eğici Davranışlarına Etkisi. Sağlık Bilimleri Dergisi, 27(3), 228-233. 2018.
186. Duran, Ö., & Sümer, H. Ebelik Öğrencilerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ve Etkileyen Faktörler. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 17(1), 40-49. 2014.
187. Lee, R. L., & Loke, A. J. Y. Health-promoting behaviors and psychosocial well-being of university students in Hong Kong. Public health nursing, 22(3), 209-220. 2005.
188. Suraj, S., & Singh, A. Study of sense of coherence health promoting behavior in north Indian students. The Indian journal of medical research, 134(5), 645. 2011.
189. Ay, F., Keçe, M., İnci, İ., Alkan, N., & Acar, G. Ebelik Öğrencilerinin Meslek Algıları Ve Kariyer Planlarını Etkileyen Faktörler. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(2), 0-0. 2018.
190. Dinç, A., Cangöl, E., & Sögüt, S. Ebelik Öğrencilerinin Mesleki Tercih Hakkında Düşünceleri. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2(2), 15-23. 2017.
191. Sezer, C. Girişimcilik Kariyerine Yönelim Nedenleri Ve Girişimcilik Dersinin Etkisi Üzerine Bir İçerik Analizi: Ktmü Örneği. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(4), 63-86. 2013.
192. Türkmen, M., & İşbilir, U. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9(2), 18-28. 2014.
193. Tanrıverdi, H., Bayram, G. N., & Alkan, M. Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesi. Journal Of Entrepreneurship & Development/Girisimcilik Ve Kalkinma Dergisi, 11(1). 2016.

194. Honig, B. Entrepreneurship education: Toward a model of contingency-based business planning. *Academy of Management Learning & Education*, 3(3), 258-273. 2004.
195. Güngör, S., Küçün, N. T., & Sezgin, M. Girişimci Öğretim Elemanlarının Psikolojik Sermaye Ve Bireysel Yaratıcılıklarının İncelenmesi. 2018.
196. İşcan, Ö. F., & Kaygın, E. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 443-462. 2011.
197. Gözek, S., & Akbay, C. Girişimci adaylarının girişimcilik eğilimleri ve sorunları. <http://dergipark.gov.tr/ksusbd>, 9(2). 2012.
198. Ballı, A. İ. K., & Üstün, F. Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi: Uygulamalı Girişimcilik Eğitime Katılanlar Üzerine Bir Çalışma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7(1), 308-326. 2019.
199. Patir, S., & Karahan, M. Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Arastirmasi/A Field Research on Entrepreneurship Education and Determination of the Entrepreneurship Profiles of . 2010.
200. Keat, O. Y., Selvarajah, C., & Meyer, D. Inclination towards entrepreneurship among university students: An empirical study of Malaysian university students. *International Journal of Business and Social Science*, 2(4). 2011.
201. Ertuna, Z. I., & Gurel, E. Effects of entrepreneurial traits and education on entrepreneurial intentions. Retrieved on May, 13, 2013. 2008.
202. Malindi, M. Impact of entrepreneurship education on entrepreneurial intent at further education and training (FET) colleges in South Africa (Doctoral dissertation, University of Pretoria). 2014.
203. Ulusoy, K. Lise tarih programında yer alan geleneksel ve demokratik değerlere yönelik öğrenci tutumlarının ve görüşlerinin çeşitli değişkenler

açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. . 2007.

204. Aydın, E., & Öner, G. Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. Journal of Kirsehir Education Faculty, 17(3). 2016.

10. EKLER

EK I: TANIMLAYICI SORULAR

EBE ADAYLARININ BİREYSEL DEĞERLERİ İLE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

A.SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERLE İLGİLİ SORULAR

- Yaşınız nedir? ....
- Hayatınızın ilk 10 yılını geçirdiğiniz bölge neresidir?
a ( ) Marmara bölgesi   b ( ) Ege Bölgesi   c ( ) Akdeniz Bölgesi   d ( ) İç Anadolu B.
e ( ) Karadeniz Bölgesi   f ( ) Doğu Anadolu Bölgesi   g ( ) G.Doğu Anadolu Bölgesi
- Hayatınızın en uzun zamanını geçirdiğiniz yerleşim yeri hangisidir?
a)Köy   b)Kasaba   c)İlçe   d)Şehir   e)Büyükşehir
f)Yurtdışı
- Ailenizin aylık geliri ne kadardır?
a ( ) 2500 TL'den az   b ( ) 2500- 4000 TL arası   c ( ) 4000 TL'den fazla
- Gelir durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?
a ( )Gelir giderden az   b ( )Gelir gidere denk   c ( )Gelir giderden fazla

B.ÖĞRENİM HAYATI İLE İLGİLİ SORULAR

- Hangi üniversitede öğrenim görmektesiniz?
a ( )Medipol (Avrupa)   b ( ) Medipol (Anadolu)   c ( )Haliç Üniversitesi
d ( ) İstanbul Üniversitesi   e ( )Marmara Üniversitesi
- Kaçıncı sınıftasınız?
a. 1 ( )   b. 2 ( )   c. 3 ( )   d. 4 ( )
- Ebelik bölümünde öğrenim görmeye karar verme şekliniz nedir?
a ( ) Kendi kararım   b ( ) Aile kararı   c ( ) Puanın bu bölüme yetmesi   d ( ) Ebe/ hemşire yakın varlığı

9. Şu anda okuldaki not ortalamanız nedir? (4.00 lük sisteme göre not ortalamanız.) .....

10. Ebelik bölümünü bırakmayı istiyor musunuz?

A ( ) Evet b ( ) Hayır

11. Okulunuzun devam ettiği dönem içerisinde ikamet ettiğiniz yer hangisidir?

- a ( ) Aile ile birlikte evde d ( ) Akrabanın yanında
b ( ) Arkadaş ile birlikte evde e ( ) Devlet yurdunda
c ( ) Tek başına evde f ( ) Özel yurttta

12. Mezuniyet sonrası akademik kariyer yapmayı düşünüyor musunuz?

a ( ) Evet b ( ) Hayır

13. Eğitiminiz için gerekli olan ekonomik ihtiyaçlarınızı karşılama şekliniz nasıldır?

- a ( ) Ailemden alırım
b ( ) Akraba desteği
c ( ) Kendim / çalışarak
d ( ) Bursum var

C. SOSYAL YAŞAM VE HOBİLERLE İLGİLİ SORULAR

14. Hayatınızda sosyal medya dışında sosyal ilişkilerinize ne kadar saat ayırırsınız? (Haftalık)

a ( ) 1-3 saat b ( ) 3-5 saat c ( ) 5-7 saat d ( ) 7 saat ve üzeri

15. Dinin hayatınızdaki öncelik sırası nasıldır?

a ( ) Çok önemli b ( ) Önemli c ( ) Çok az d ( ) yok

16. Okulunuzda mevcut olan herhangi bir öğrenci kulübüne üye misiniz?

a ( ) Evet b ( ) Hayır

17. Günlük streslerden arınmak için fiziksel / zihinsel rahatlama teknikleri uyguluyor musunuz? (Gevşeme, meditasyon, spor..)

a ( ) Düzenli olarak yaparım b ( ) Nadiren yaparım c ( ) Hiç yapmam

18. Ne sıklıkla kitap okursunuz?

- a ( ) Neredeyse her zaman
b ( ) Günde bir kez
c ( ) Sadece hafta sonu
d ( ) Nadiren

e ( ) Okumam

19. Ne sıklıkla sinema / tiyatroya gidersiniz?

- a ( )Çok sık   b ( )Haftada 1   c ( )Ayda 1   d ( )Nadiren gidiyorum
e( ) Gitmiyorum

D. AİLE YAŞANTISI İLE İLGİLİ SORULAR

20. Aile tipiniz nedir?

- a) Geniş aile   b) Çekirdek aile   c)Boşanmış aile

21. Aile bağlarınızı nasıl nitelendirirsiniz?

- a)Çok güçlüdür   b)Güçlüdür   c)Kararsızım   4)Zayıftır
5)Çok zayıftır

22. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

- a ( )İlkokul   b ( ) Ortaokul   c ( ) Lise   d ( ) Üniversite

23. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

- a ( )İlkokul   b ( ) Ortaokul   c ( ) Lise   d ( ) Üniversite

24. Babanız ne iş yapıyor?

- a ( ) İşçi   b ( ) Memur   c ( ) Esnaf   d ( ) Emekli   e ( ) İşsiz

25. Anneniz ne iş yapıyor?

- a ( ) İşçi   b ( ) Memur   c ( ) Esnaf   d ( ) Emekli   e ( ) Ev hanımı

26. Yetiştirilme tarzınızı nasıl tanımlarsınız?

- a ( ) Baskıcı   b ( ) Serbest   c ( ) Kontrollü d ( ) Güvene dayalı   e ( ) Kararsızım

E. ÇALIŞMA VE İŞ YAŞAMI İLE İLGİLİ SORULAR

27. Daha önce bir işte çalıştınız mı? (Staj hariç)

- a ( ) Evet   b ( ) Hayır

28 . Şuan da gelir getiren bir işte çalışıyor musunuz? Çalışıyorsanız lütfen işinizi belirtiniz.

- a)Çalışıyorum   (Lütfen belirtiniz.....)
b)Çalışmıyorum

29. Öğreniminiz boyunca hiç girişimcilik dersi aldınız mı?

- a ( ) Evet   b ( ) Hayır

30. Üniversitede eğitiminiz boyunca girişimcilikten bahsedildi mi? (Ders, Panel..vb.)

a() Evet b () Hayır

31. Aileniz içinde biri kendi işini kurup yönetti mi?

a () Evet b () Hayır

32. Okuduğunuz bölümün serbest iş kolu olarak faaliyet göstermenize imkân verecek yararlı bilgiler edindirdiğini düşünüyor musunuz?

1() Evet 2 () Hayır 3 () Kısmen

33. Mezun olduğunuzda hangi sağlık kurumunda çalışmak istersiniz?

1() Aile sağlığı ya da toplum sağlığı merkezi

2 () Özel Hastane

3 () Devlet hastanesi

4() Birebir ebe olarak

5() Jinekolog hekimle birlikte birebir ebe olarak

EK II. DEĞERLER ÖLÇEĞİ

Sevgili öğrenciler, aşağıdaki ifadeler sizin değerler konusundaki görüşlerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen aşağıdaki ifadelerin karşısındaki, sizin duygu ve düşüncelerinizi doğru yansıtan seçeneği, (X) ile işaretleyiniz.	Kesinlikle Yanlış	Oldukça Yanlış	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Kesinlikle Doğru
1. Aileye önem vermek	1	2	3	4	5
2. Anlayışlı ve temiz kalpli olmak	1	2	3	4	5
3. Ticarette dürüst olmak	1	2	3	4	5
4. Ebeveynlere saygı göstermek	1	2	3	4	5
5. Arkadaşa sadık kalmak	1	2	3	4	5
6. Bazı durumlarda yalana başvurmak	1	2	3	4	5
7. Dostlukta açık olmak	1	2	3	4	5
8. Başkalarının haklarına saygılı olmak	1	2	3	4	5
9. Bayramlarda büyükleri ziyaret etmek	1	2	3	4	5
10. Çevreyi temiz tutmak	1	2	3	4	5
11. Başkalarına iftira atmak	1	2	3	4	5
12. Doğayı sevmek	1	2	3	4	5
13. Dostlara güvenmek	1	2	3	4	5
14. Adaletsizlikte susmamak	1	2	3	4	5
15. Hayır işlerinde bulunmak	1	2	3	4	5
16. Paranın her şey olduğuna inanmak	1	2	3	4	5
17. İnsanlararası ilişkilerde toleranslı olmak	1	2	3	4	5
18. İnsanlara yardım ederek birlikte yaşamak	1	2	3	4	5
19. Yasalara saygı göstermek	1	2	3	4	5
20. İhtiyaç sahiplerine yardımcı olmak	1	2	3	4	5
21. Sosyal adaleti sağlamak	1	2	3	4	5
22. İnsanlar ile alay etmek	1	2	3	4	5
23. Hiçbir durumda yalancı olmamak	1	2	3	4	5
24. Temel hak ve özgürlüklere saygı duymak	1	2	3	4	5
25. Toplumun inanç ve değerlerine saygı	1	2	3	4	5

göstermek					
26. Vatanını sevmek	1	2	3	4	5
27. Toplum içerisinde saygılı olmak	1	2	3	4	5
28. Mahkemede yalan şahitlikte bulunmak	1	2	3	4	5

ÖLÇEK 2. GİRİŞİMCİLİK ÖLÇEĞİ

	GİRİŞİMCİLİK ÖLÇEĞİ	Hiç bir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Çok sık
1.	İşimde geçmiş performansından daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	( )	( )	( )	( )	( )
2.	Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	( )	( )	( )	( )	( )
3.	İstedğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	( )	( )	( )	( )	( )
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	( )	( )	( )	( )	( )
5.	Kendi işimi kurabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
6.	İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim .	( )	( )	( )	( )	( )
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.	( )	( )	( )	( )	( )
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	( )	( )	( )	( )	( )
11.	Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.	( )	( )	( )	( )	( )
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	( )	( )	( )	( )	( )
13.	Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	( )	( )	( )	( )	( )
14.	Hayatımı dış etkenlere bırakmam	( )	( )	( )	( )	( )
15.	Kararlarımla hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
16.	Risk almaktan çekinmem	( )	( )	( )	( )	( )
17.	Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
18.	Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	( )	( )	( )	( )	( )
19.	Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	( )	( )	( )	( )	( )
20.	Yeni bir perspektiften bakmama imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	( )	( )	( )	( )	( )
21.	Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	( )	( )	( )	( )	( )
22.	Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldıralım.	( )	( )	( )	( )	( )
23.	Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	( )	( )	( )	( )	( )
24.	Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.	( )	( )	( )	( )	( )
25.	Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	( )	( )	( )	( )	( )
26.	Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
27.	Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	( )	( )	( )	( )	( )
28.	Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
29.	Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
30.	İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açığım.	( )	( )	( )	( )	( )
31.	İşimi severek ve azimle yaparım.	( )	( )	( )	( )	( )
32.	İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	( )	( )	( )	( )	( )
33.	İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
34.	Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	( )	( )	( )	( )	( )
35.	İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	( )	( )	( )	( )	( )
36.	Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	( )	( )	( )	( )	( )

EK III. KURUM İZİNLERİ

Tarih ve Sayı: 10/11/2017-283652

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı :60350273-302.08.01-
Konu :Anket Çalışması - Gonca KÖSE

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne)

İlgi :08.11.2017 Tarihli ve E.42184 Sayılı Yazınız ve Ekleri.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gonca KÖSE'nin "Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği" isimli tez çalışması kapsamındaki anket çalışmalarını Fakültemiz Ebelik Bölümü'nde okuyan 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile yapmaları Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalı
Yrd. Doç. Dr. Eda YILMAZ ALARÇIN
Dekan V.

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : 77118178-302.08.01
Konu : Gonca Köse Anket Çalışması

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 08.11.2017 tarih ve 42187 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencilerinden Gonca KÖSE' nin " Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği" konulu araştırmasının anket çalışmalarını Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Ebelik Bölümü öğrencileri ile yapması uygun bulunmuştur.
Gereği hususunu arz ederim.

e-İmzadır
Prof.Dr. Abdurrahman EREN
Vekil Rektör

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 44274237-302.08.01-E.42951
Konu : Gonca KÖSE
Anket İzni

14/11/2017

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: 08.11.2017 tarih ve 31034136-302.08.01-E.42185 sayılı yazınız.

Enstitünüz Ebelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gonca KÖSE' nin, Üniversitemiz Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı tarafından da onaylanmış olan, "*Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği*" isimli tez çalışması kapsamındaki anket çalışmalarını, Fakültemizin Ebelik Bölümü'nde öğrenim gören 1.,2.,3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulaması Dekanlığımızca uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi arz ve rica ederim.

Prof. Dr. Erdoğan KUNTER
Dekan V.

Sayı : 31034136-302.08.01-E.42183
Konu : Gonca KÖSE
Anket Çalışması

08/11/2017

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

Enstitümüz Ebelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gonca KÖSE'nin, Üniversitemiz Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı tarafından da onaylanmış olan *"Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği "* isimli tez çalışması kapsamındaki anket çalışmalarını Fakülteniz Ebelik Bölümünde okuyan 1, 2, 3 ve 4'üncü sınıf öğrencilerinde yapmaları konusunda müsaadelerinizi arz/rica ederim.

EK IV. AYDINLATILMIŐ ONAM

Sevgili ArkadaŐlar; bu tez alıŐması Medipol Üniversitesi Ebelik ABD’da yürütülmekte olup, ebelik bölümünde okuyan tüm öğrencilerin bireysel değerleri ve girişimcilik eğilimlerini karşılaştırmak amaçlanmıştır. Elde edilen bilgiler hiç bir koşulda üçüncü kiŐilerce kullanılmayacak olup bilimsel makalede veri olarak kullanılacaktır. Reddetme ya da yarım bırakma hakkına sahipsiniz. Katkınız için Őimdiden teŐekkürler.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz OKUMUŞ
Ebe Gonca KÖSE

EK V. ÖLÇEK İZİNLERİ

ERCAN YILMAZ <eyilmaz@konya.edu.tr>

Alıcı: ben ▾

Ölçeği çalışmanızda kullanabilirsiniz. Kolaylıklar dileği ile

----- Orijinal Mesaj -----

Kimden: "Gonca Köse" <goncakosee@gmail.com>

Kime: eyilmaz@konya.edu.tr

Gönderilenler: 24 Ekim Salı 2017 22:18:09

Konu: Girişimcilik Ölçek Talebi

ycoskun <ycoskun@ksu.edu.tr>

 Alıcı: ben ▾

İyi çalışmalar

11. ETİK KURUL ONAYI

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

E-İmzalıdır

Saya : 10840098-604.01.01-E.32244
Konu : Etik Kurulu Kararı

17/07/2019

Sayın Gonca KÖSE

Üniversitemizin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 23.06.2017 tarihli 232 karar no ile onay verilen "Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimsellik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği" isimli çalışmanızın başlığını "Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimsellik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması" olarak değiştirilmesi istediğiniz uygun bulunmuş olup kayıt altına alınmıştır.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Hanefi ÖZBEK
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar
Etik Kurulu Başkanı

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof. Dr. Hanefi ÖZBEK tarafından 17.07.2019 tarihinde e-imzalanmıştır.
Evrakınızı <https://ebys.medipol.edu.tr/e-imza> linkinden 0ACF9857X3 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

İstanbul Medipol Üniversitesi
Kavacak Mah. Ekinçler Cad. No.19 Kavacak Kavşağı - Beykoz
34810 İstanbul

Tel: 444 83 44
İnternet: www.medipol.edu.tr
Ayrıntılı Bilgi İçin : bilgi@medipol.edu.tr

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 10840098-604.01.01-E.15402
Konu : Etik Kurulu Kararı

23/06/2017

Sayın Gonca KÖSE

Üniversitemiz Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kuruluna yapmış olduğunuz "Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimsellik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği" isimli başvurunuz incelenmiş olup etik kurulu kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Haneî ÖZBEK
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar
Etik Kurulu Başkanı

Ek:
-Karar Formu (2 sayfa)

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU KARAR FORMU

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Ebe Adaylarının Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: İstanbul Örneği			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Gonca KÖSE			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Ebe			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	İstanbul			
	DESTEKLEYİCİ	-			
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☒	ULUSAL ☒	ULUSLARARASI ☐

**İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU KARAR FORMU**

Değerlendirilen Belgeler	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili
		ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ PLANI	20.06.2017	
	REGLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	20.06.2017		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
Karar Bilgileri	Karar No: 232	Tarih: 23/06/2017		
	Yukarıda bilgileri verilen Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gereke, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve araştırmanın etik ve bilimsel yönden uygun olduğuna "oybirliği" ile karar verilmiştir.			

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI Prof. Dr. Hanefi ÖZBEK

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile İlgili		Katılım *		İmza
Prof. Dr. Şeref DEMİRAYAK	Eczacılık	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Prof. Dr. Hanefi ÖZBEK	Farmakoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Sibel DOĞAN	Psiko-onkoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Devrim TARAKCI	Ergoterapi	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. İknur KESKİN	Histoloji ve Embriyoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Hikmet ÖÇİŞİK	Biyoteknoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☒	

12. ÖZGEÇMİŞ

Adı	Gonca	Soyadı	KÖSE
Doğum Yeri	İstanbul	Doğum Tarihi	25.06.1992
Uyruğu	T.C	T.C Kimlik No	29645489636
E-mail	goncakosee@gmail.com	Tel	05386456214

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurum	Mezuniyet Yılı
Doktora		
Yüksek Lisans	İstanbul Medipol Üniversitesi	2019
Lisans	Haliç Üniversitesi	2016
Lise	Bingül Erdem Anadolu Lisesi	2010

İş Deneyimi

	Görevi	Kurum	
1.	Ebe	Türkiye Gazetesi Hastanesi	2015-2018
2.	Ebe	Okmeydanı EAH	2018- Halen

Sertifikalar

Gebeliğe ve Doğuma Hazırlık Eğiticiliği Sertifikası
Yenidoğanda Cilt Bakımı Sertifikası
Gebelik ve Doğumda akupresür uygulama sertifikası
Üreme sağlığı ve İvf hemşireliği sertifikası

Bilgisayar Bilgisi

Program	Program Kullanma Becerisi
Microsoft Office Programları	Çok iyi